

วารสารมหาจุฬาทานีปริทรรศน์
JOURNAL MAHA CHULA TAN
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
MAHACHULONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY

ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๕ มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๖

January - June ๒๕๖๖

ISSN : ๒๖๕๗ - ๕๑๗๗ (print)

ISSN : ๒๖๕๗ - ๓๕๓๖ (Online)

วารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Journal Maha Chula Tani
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ปีที่ 5 ฉบับที่ 9 มกราคม – มิถุนายน 2565

Vol. 4 No. 7 January - June 2022

ISSN : 2697-4177 (print)

ISSN : 2697-3936 (Online)

สำนักงานกองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ช.10 ถ.สามัคคีสาย ข ต.รัฐสมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000

โทร. 0-7345-0071, 0-7345-0075 โทรสาร 0-7345-0074

E-mail: journal.pn@mcu.ac.th

เว็บไซต์ <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/mcupnpbcr>

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความในวารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น
และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ
วารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วารสารมหาจุฬาทานีปริทรรศน์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
PATTANI BUDDHIST COLLEGE REVIEW
MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY

ISSN : 2697-4177 (print) ISSN : 2697-3936 (Online)

ปีที่ 5 ฉบับที่ 9 มกราคม – มิถุนายน 2566 (Vol. 5 No. 9 January - June 2023)

๑ คำนำ

วารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นวารสารวิชาการ (ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน, ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม)

มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่บทความทางด้านวิชาการ บทความทางด้านวิจัย และบทความปริทรรศน์ ของคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต นักศึกษา ข้าราชการ และนักวิจัย/นักวิชาการ ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัย บทความปริทรรศน์ ทางสังคมศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ จิตวิทยา รัฐประศาสนศาสตร์ ประวัติศาสตร์ กฎหมาย สังคมวิทยา พัฒนาสังคม/สังคมสงเคราะห์ มานุษยวิทยา ภาษาศาสตร์/ศิลปศาสตร์ ศาสนา/วัฒนธรรม ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รัฐศาสตร์ และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่สังคม อันเป็นประโยชน์แก่การต่อยอดองค์ความรู้ ในการพัฒนาชุมชนและสังคม ตลอดจนประเทศชาติ

บทความที่ส่งมารับการตีพิมพ์ใน วารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความ เพื่อตีพิมพ์ใน วารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามเกณฑ์ของวารสาร ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณ (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่านต่อบทความ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความใน วารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้นิพนธ์บทความ กองบรรณาธิการ ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยและไม่มีข้อผูกพันหรือประการใด ๆ ทั้งปวง

๑ เจ้าของ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี
ข.10 ถ.สามัคคีสาย ข ต.รูสะมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000
โทร. 0-7345-0071, 0-7345-0075 โทรสาร 0-7345-0074
E-mail: journal.pn@mcu.ac.th

๑ ที่ปรึกษาวารสาร (Advisors)

1. อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. รองอธิการบดีวิทยาเขตนครศรีธรรมราช
3. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
4. รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น
5. รองอธิการบดีวิทยาเขตอุบลราชธานี
6. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
7. ผู้อำนวยการวิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ
8. คณบดีคณะสังคมศาสตร์
9. เจ้าคณะจังหวัดปัตตานี

10. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี
11. นายกสมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย

๑๑. บรรณาธิการ (Executive Editor)

ดร.สุชาติ ใหม่อ่อน

๑๒. ผู้ช่วยบรรณาธิการ (Assistant Editor)

ดร.จิตต์ นิลวิเชียร

๑๓. กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

1. พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ศาสตราจารย์ ดร.
2. พระครูฉัตรธรรมบัณฑิต, รองศาสตราจารย์ ดร.
3. พระมหาชุตินันท์ อภินนโท
4. พระมหาเสวีชน นริสโร, ดร.
5. พระมหานันทวิทย์ อธิภทฺโท, ดร.
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต เกิดทิพย์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพร ทองชะโงก
8. ดร.ทวีศักดิ์ พุฒสุชี
9. ดร.ไชยสิทธิ์ อุคมโชคนามอ่อน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ วช.อบ.
ผู้อำนวยการส่วนงานวางแผนและส่งเสริมการวิจัย สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
ผู้อำนวยการส่วนงานบริหาร สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ
มหาวิทยาลัยทักษิณ
มจร.วช.อุบลราชธานี

๑๔. ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. พระราชวรเมธี, รองศาสตราจารย์ ดร.
2. พระราชวรมนี, รองศาสตราจารย์ ดร.
3. พระสุธีรัตนบัณฑิต, รองศาสตราจารย์ ดร.
4. พระครูอรุณสุตาลังการ, รองศาสตราจารย์ ดร.
5. พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล, ผศ. ดร.
6. ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์
7. ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง
8. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม
9. รองศาสตราจารย์ ดร.โสวิทย์ บำรุงศักดิ์
10. รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ ฉิมหาด
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชนันท์ อีสระเดช
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรยวีสต์ ผางคำ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช พรหมกัลป์
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ นิเทศศิลป์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา คล้ายเดช
19. ดร.นิเทศ สนั่นนารี
20. ดร.เรียงดาว ทวะชาลี
21. ดร.ภูษิต ปลื้มรัมย์

รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการวิทยาเขตนครศรีธรรมราช
ประธานหลักสูตรครุศาสตร์ (สังคมศึกษา)
คณะสังคมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
มจร.วช.ขอนแก่น
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์
ครุศาสตร์ มจร.วช.อุบลราชธานี
รองผู้อำนวยการวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
อาจารย์ประจำวิชาวัฒนธรรมการสอนสังคม
ประธานหลักสูตรรัฐศาสตร์ มจร.วช.ขอนแก่น
รัฐประศาสนศาสตร์ มจร.วช.ขอนแก่น
รัฐประศาสนศาสตร์ มจร.วช.ขอนแก่น
รัฐประศาสนศาสตร์ มจร.วช.ขอนแก่น

22. ดร.สุวัฒน์ รักขันโท
23. ดร.ปิยวัฒน์ คงทรัพย์

คณะมนุษยศาสตร์
อาจารย์ประจำ มจร.วส.บุรีรัมย์

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. Prof. Dr. Neelima Deshmukh Nagpur University, India
2. ศาสตราจารย์ ดร.เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง พันธุ์จันทร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
7. รองศาสตราจารย์สมประสงค์ น่วมบุญลือ มหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์)
8. รองศาสตราจารย์สมหมาย ชินนาค มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
9. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
10. รองศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
11. รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
12. รองศาสตราจารย์ ดร.คณิตา นิจจรัลกุล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
13. รองศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ จันทร์แดง มหาวิทยาลัยพะเยา
14. รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.ต.อ.ดร.วิเชียร ต้นศิริคองคผล มหาวิทยาลัยบูรพา
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชาย เพชรช่วย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร หฤทัยธนาสันต์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นันธิดา จันทร์ศิริ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงกต ศรีอุไร มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ เสนารัตน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน มหาวิทยาลัยศิลปากร (พระราชวังสนามจันทร์)
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย ยศโสธร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ กุลบุญญา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
27. ดร.เรชา ชูสุวรรณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
28. ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
29. ดร.ญาณกร โท้ประยูร สถาบันรัชต์ภาคย์
30. ว่าที่ร้อยตรีหญิงวาสนา คงขันธุ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
31. นางสาวดรรรชกร ศรีไพศาล มหาวิทยาลัยเนชั่น

๑ ฝ่ายประสานงานและจัดการ (Coordination and Management)

1. พระครูสุตกิจโสโมสร
2. พระปลัดนำชัย ปิยทสโส
3. พระสมุห์อนันต์ อินทวิโร
4. นายวีระศักดิ์ บุญญดิษฐ์
5. นางชบา บัวอ่อน
6. นางสาวจริยา สุริมา
7. นายกฤตพจน์ คงสีพุท
8. นางสาวณัฐสุรีย์ ด่านล้ำมะจาก

๑ เลขานุการ (Secretary)

นายรังสรรค์ วัฒนาชัยวัฒน์

๑ ผู้ช่วยเลขานุการ (Assistant Secretary)

นายทองศักดิ์ อ่อนเพ็ชรคง

นางสาวสุภารัตน์ ลิ้มดำรงค์

๑ กำหนดออกเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม

๑ พิมพ์ที่

ร้านปัตตานี อินโฟร์ เซอร์วิส 17/289 หมู่ที่ 1 ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี 94000 เบอร์โทร. 073-332-655

Pattani Info Service Shop 17/289 Moo 1, Ru Samilae Subdistrict, Mueang Pattani District Pattani Province 94000 Tel. 073-332-655

๑ ฉบับอิเล็กทรอนิกส์

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/mcupnpbcr>

๑ นโยบายการจัดพิมพ์

วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยปริทรรศน์ จัดทำโดย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี เป็นวารสารราย 6 เดือน (2 ฉบับต่อปี) จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา ข้าราชการ และนักวิจัย/นักวิชาการ ทั่วไป ในการนำเสนอผลงานวิชาการทางสาขาสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. จิตวิทยา	7. รัฐประศาสนศาสตร์
2. ประวัติศาสตร์	8. กฎหมาย
3. สังคมวิทยา	9. สังคมสงเคราะห์
4. มานุษยวิทยา	10. ภาษาศาสตร์/ศิลปศาสตร์
5. ศาสนา/วัฒนธรรม	11. ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
6. รัฐศาสตร์	12. และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑ หลักการพิจารณาเรื่องเพื่อเสนอตีพิมพ์

ผลงานทางวิชาการ อาจอยู่ในรูปแบบบทความวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ ซึ่งเป็นต้นฉบับที่ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารอื่นหรือลงตีพิมพ์อย่างเป็นทางการมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น รวมทั้งจะไม่นำส่งไปเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่นอีกนับจากวันที่ได้นำส่งบทความนี้มายังกองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี โดยบทความทุกเรื่องที่ได้รับการตีพิมพ์ต้องผ่านการพิจารณาความถูกต้องทางวิชาการ (Peer reviewed) จากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 2-3 ท่าน โดยเป็นการประเมินแบบ Double – blinded และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ หากมีกรณีในการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับข้อความส่วนใดส่วนหนึ่งที่ปรากฏในบทความให้เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนและผู้เขียนร่วมแต่เพียงฝ่ายเดียวและผลการพิจารณาจากทางวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานีในทุกขั้นตอนให้ถือว่าเป็นการสิ้นสุด

๑ การส่งและการเตรียมต้นฉบับ

ผู้เขียนสามารถส่งผลงานเพื่อเข้ารับการพิจารณาตีพิมพ์ได้ตลอดทั้งปี โดยผลงานที่จะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์จะต้องเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเท่านั้น แล้วจะต้องจัดทำต้นฉบับ “ด้วยโปรแกรม Microsoft Word โดยให้ใช้แบบอักษร TH SarabunPSK ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ต้นฉบับด้วยกระดาษขนาด A4 หัวข้อหลักตัวอักษรขนาด 16 หนา หัวข้อรองและเนื้อหา ตัวอักษรขนาด 14 ตั้งค่าน้ำกระดาษขอบบน (top) 1.5 นิ้ว ขอบล่าง (bottom) 1 นิ้ว ขอบซ้าย (left) 1.5 นิ้ว ขอบขวา (right) 1.5 นิ้ว รวมบรรณานุกรมแล้ว มีความยาวไม่เกิน 15 หน้า รวมหน้าอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม (ใส่เลขหน้าทุกหน้า) พร้อมส่งไฟล์ต้นฉบับทาง E-mail: journal.pn@mcu.ac.th ในรูปแบบไฟล์ .doc หรือ .docx และ .pdf” โดยผลงานต้นฉบับทุกประเภทต้องมี ส่วนประกอบทั่วไป ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่อง : ต้องมีความชัดเจน และครอบคลุมเนื้อหาที่สำคัญ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ตัวอักษรขนาด 18 ตัวหนา)
- 2) ชื่อผู้เขียน : ให้ระบุชื่อ นามสกุล วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) และหน่วยงานต้นสังกัด ของผู้เขียนครบทุกคน มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ผู้เป็นเจ้าของบทความให้ใส่เป็นชื่อแรก) (ตัวอักษรขนาด 14)
- 3) สำหรับผลงานทางวิชาการประเภทบทความวิชาการและบทความวิจัย : ต้องมีบทคัดย่อ (Abstract) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีความยาวไม่เกิน 350 คำ โดยสรุปเป็นความเรียงไม่เกิน 2 ย่อหน้า และท้ายบทคัดย่อให้กำหนด คำสำคัญ (Keywords) ไม่เกิน 5 คำ (ส่วนหัวข้อตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา ส่วนเนื้อหาตัวอักษรขนาด 14)
- 4) สำหรับบทความวิจัย : ให้จัดโครงสร้างตามลำดับดังนี้ คือ บทนำ วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา ผลการศึกษา อภิปรายผล สรุป/ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง (ส่วนหัวข้อตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา ส่วนเนื้อหาตัวอักษรขนาด 14)
- 5) ส่วนบทความวิชาการหรือบทความอื่น ๆ : ให้จัดลำดับดังนี้ คือ บทนำ ส่วนเนื้อหา บทสรุป และเอกสารอ้างอิง (ส่วนหัวข้อตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา ส่วนเนื้อหาตัวอักษรขนาด 14)

๒ การอ้างอิง

การอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม ให้รวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ใช้อ้างอิงในการเขียนบทความนั้น ๆ โดยจัดเรียงรายการเอกสารตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง โดยใช้รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association) ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิงมีดังนี้

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: ผู้จัดพิมพ์

สุภางค์ จันทวานิช. (2554). ทฤษฎีสังคมวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ลำดับที่), เลขหน้า. (ระบุ URL กรณีใช้วารสารฉบับออนไลน์)

รังสรรค์ วัฒนาชัยวิช เอกรินทร์ สังข์ทองและ เรชา ชูสุวรรณ (2559). สภาพการดำเนินงาน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาวิทยาลัยสงฆ์สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วารสารศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 27 (2),128-143. (http://edujournal.psu.ac.th/edujn/index.php/edu_jn2015/article/view/164/11pdf)

3) ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่ออนไลน์). ชื่อเรื่อง. ชื่อฐานข้อมูลที่สืบค้น, สืบค้นเมื่อ (วัน เดือน ปี). จาก (URL) ไทยรัฐฉบับพิมพ์. (2561).

โปรดเกล้าฯ แล้ว ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี.ไทยรัฐออนไลน์. 20 ตุลาคม 2561). สืบค้นจาก

(<https://www.thairath.co.th/content/1396357>)

4) วิทยานิพนธ์, ปริญญานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ระดับวิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัย.พระครูกิตติธรรมภาณ (กตปญโญ/ปิ่นทร์ตัน).

(2558). การดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีธรรมมีกัตถสังวัตตนิกรธรรมของพุทธศาสนิกชน ตำบลปอดตาน อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

๑ การบอกรับเป็นสมาชิก

ค่าสมาชิกปีละ 100 บาท (ได้รับวารสาร 2 เล่ม) ติดต่อบอกรับเป็นสมาชิกได้ที่ ดร.สุชาติ ใหม่อ่อนและนายรังสรรค์ วัฒนาชัยวัฒน์ กองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬาทานีปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี ต.รูสะมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000 โทร. 0-7345-0071, 0-7345-0075 โทรสาร 0-7345-0074

๑ การตอบแทนผู้เขียนบทความ

กองบรรณาธิการจะจัดส่งวารสารฉบับที่มีผลงานของผู้เขียน ที่ได้รับการตีพิมพ์ ตอบแทนผู้เขียนบทความ จำนวน 2 ฉบับ ในกรณีที่มีผู้เขียนร่วมส่งบทความ และกองบรรณาธิการจะจัดส่งให้กับผู้เขียนชื่อแรกเท่านั้น

๑ การติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬาทานีปริทรรศน์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี ต.รูสะมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000
โทร. 0-7345-0071, 0-7345-0075 โทรสาร 0-7345-007

บทบรรณาธิการ

วารสาร วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี ปีที่ 5 ฉบับที่ 9 มกราคม – มิถุนายน 2566

นับเป็นปีที่แรกที่ทางวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี ได้พยายามดำเนินการจัดทำวารสารเพื่อเป็นที่รองรับบทความจากคณาจารย์ของทางวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี และผู้ที่มีความสนใจจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ในวารสารฉบับที่ 9 นี้ ทางวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานีมีการพัฒนาวารสารที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นแหล่งรวบรวมบทความต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจในการศึกษาค้นคว้าทางด้านวิชาการต่อไป

กองบรรณาธิการ ต้องขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ความสามารถในการผลิตบทความทางวิชาการและได้ส่งบทความมายังวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่ 5 ฉบับที่ 9 ในครั้งนี้ และให้ความไว้วางใจกองบรรณาธิการในการดำเนินการตีพิมพ์เผยแพร่บทความในวารสาร วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี ปีที่ 5 ฉบับที่ 9 นอกจากนี้

ต้องขอขอบพระคุณพิชญพิจารย์ (Peer-Reviewer) ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความถูกต้องและกลั่นกรองคุณภาพบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารฉบับนี้อย่างเข้มข้นมีมาตรฐาน กองบรรณาธิการจึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ดร.สุชาติ ใหม่อ่อน
บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง คำนำ บทบรรณาธิการ	หน้า (3) (9)
บทความวิจัย : Research Articles	
การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 Development of lesson plan for the foreign languages department (Chinese) about reading aloud by using the 2W3P learning exercises for grade 3 students จันจิรา หม้อแก้ว, ผศ.ดร.เจริณวิชญ์ สมพงษ์ธรรม และ ดร.อำไพ สวัสดิ์ราช	12
การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย แบบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD และแบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 Development of Thai Language Learning Management Plans Using STAD Cooperative Group and Exercises on Reading and Writing Words Spelled Inconsistent with Protocol for Prathomsuksa 3 Students ธัญชนก ไชยภักดิ์, ผศ.ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี และ รองศาสตราจารย์ ดร.จรรยา คุณมี	20
แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม : การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ The holistic health care approach: systematic review of the literature พระสุริยา ลีตลีโล สมรูป, สรวิต เพ็ชรมาตศร, สุชาติ พริกเล็ก, ยอดขวัญ มณีฉาย, ไพรัตน์ ฉิมหาดี และ เตโซ แชน้ำแก้ว	27
การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 A Study of the Creative Leadership of the School Administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5 พัฒนพงษ์ พงษ์จันโอ และ เจริณวิชญ์ สมพงษ์ธรรม 2	
ผลการจัดศิลปะสร้างสรรค์ที่มีต่อความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 The Effect of Creative Art on Initiative of Early Childhood in the 2nd Year Kindergarten Level อัมรินทร์ แผ่นหิน และ นนทชนนปภพ ปาลินทร	42
การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 Development of Integrated Learning Lesson Plans for Accounting Process Subject on Project Management Activity Integrated with Practical Session for 3rd Year Vocational Certificate Students ปรียานุช ชื่นสด, ผศ.ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี และ รศ.ดร.จรรยา คุณมี	50
ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่องการแยกสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้ สะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 The Learning Outcomes of Science on the Purification of Prathomsuksa 6 by using STEM Education วิญาพร วงศ์เพม, ผศ.ดร.เจริณวิชญ์ สมพงษ์ธรรม และ นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์	
การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 The Development of Online Learning Management Model on the Work Principles of His Majesty the King Rama IX and to Promote Sufficiency According to the Philosophy of Sufficiency Economy for Matthayomsuksa 5 Students พระขจรวิทย์ กิจขยัน, พระใบฎีกาสุพจน์ เกษนคร, สุพิมล ศรศักดิ์ และ บรรยวัธ ฝางคำ	66

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	
The Development of a Learning Activity Kits the Cooperative Learning Management with STAD Technique Foreign Language Department in My School Unit for Mathayom Suksa 1 Students	74
กฤตติกาญ บุคดีเสาร์,ผศ.ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี และ ผศ.ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม3	
การศึกษาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีใหม่ หลังการแพร่ ระบาดโควิด ๑๙ กรณีศึกษา อำเภอสิรินธรและอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี	
THE STUDY OF FACTORS INFLUENCING CHANGE AND SUPPORTING THE GUIDELINES FOR COMMUNITY-BASED TOURISM IN NEW NORMAL DURING THE COVID-19	83
วารุณี ประไพเมือง	

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ เรื่อง การอ่านออกเสียง (ภาษาจีน) โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้

แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Development of lesson plan for the foreign languages department (Chinese) about
reading aloud by using

the 2W3P learning exercises for grade 3 students

จันจิรา หม้อแก้ว¹, ผศ.เจริญวิญญู สมพงษ์.ดร.ธรรม² และ ดร.อำไพ สวัสดิ์ราช³

Janjira Mokaeo¹, Asst.Prof.Dr. Charoenwit Sompongdam² and Dr. Amphai Sawatdeerach³

นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี¹

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี²

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี³

Student of Program Curriculum and Instruction, Graduate School, Ratchathani University¹

Thesis Advisor, Faculty of Education, Graduate School, Ratchathani University²

Professor, Graduate School, Ratchathani University³

Email : Janjira061124@gmail.com

Received January 4, 2023; Revised April 26, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาจีน โดยใช้แบบฝึกประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กำหนดตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาจีนโดยใช้แบบฝึกประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาจีน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ 1) การคำนวณค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 2) ค่าดัชนีประสิทธิผล E.I. 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ค่าที่ แบบ Dependent 4) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.89/83.85 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.7660 หรือคิดเป็นร้อยละ 76.60 3. นักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาจีนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาจีนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.03, S.D = 0.80)

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to develop the lesson plan for Chinese reading skills by using the 2W3P learning exercises for grade 3 students, defined according to the 80/80 criteria, 2) to study the index of effectiveness of the Chinese reading learning lesson plan of grade 3 students by using the 2W3P learning exercise, 3) to compare the learning achievement of grade 3 students before and after learning by using the 2W3P learning exercise, and 4) to study the satisfaction of grade 3 students towards learning management of Chinese reading skills by using the 2W3P learning exercises.

The research instrument were: 1) Chinese reading skills exercises, 2) the achievement test, and 3) the satisfaction questionnaire for learning management. The statistics used analyze the data were: 1) E_1/E_2 efficiency index, 2) effectiveness Index, 3) dependent t-test, and 4) mean and standard deviation.

The finding of this research found that 1) The lesson plan for Chinese reading skills of grade 3 students has an efficiency value of 85.89/83.85, higher than the specified 80/80 criteria. 2) The index of effectiveness of the lesson plan for Chinese reading of grade 3 students was 0.7660 or 76.60 percent. 3) Students' reading skills in Chinese after studying were significantly higher than before at the 0.05 level. 4) The students had overall satisfaction with learning Chinese reading skills was at a high level ($\bar{X} = 4.03$, S.D = 0.80).

บทนำ

ปัจจุบันสาธารณรัฐประชาชนจีนมีบทบาทสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก และมีแนวโน้มที่จะขยายบทบาทในประชาคมโลกอย่างต่อเนื่อง สาธารณรัฐประชาชนจีนมีประชากรมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก โดยมีจำนวนประมาณ 1,328.02 ล้านคน (National Bureau of Statistics of China, Internet, 2010) และมีคนจีนอาศัยอยู่ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมีมูลค่าการค้าการลงทุนระหว่างประเทศมากเป็นอันดับแรกๆ ดังนั้น ภาษาจีนจึงนับเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญภาษาหนึ่ง โดยมีผู้ใช้เป็นอันดับสองรองจากภาษาอังกฤษ และเป็นหนึ่งในภาษาขององค์การสหประชาชาติ ภาษาจีนเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญและใช้กันอย่างกว้างขวาง แพร่หลาย เป็นภาษาที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารทางด้านธุรกิจ การค้าขาย การศึกษา อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้เกิด ความเข้าใจอันดี และเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ ที่ผู้เรียนจะต้องนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันตลอดจนใช้ในการประกอบอาชีพของตนเอง จุดมุ่งหมายในการเรียนภาษาจีนคือ เพื่อสามารถฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาจีนได้ในเบื้องต้น และการออกเสียงถ้าผู้เรียนออกเสียงไม่ถูกต้องจะทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจและยังส่งผลต่อการสื่อสารไม่ชัดเจน การออกเสียงจึงเกี่ยวกับการฟังและการพูด ดังนั้นจึงต้องฝึกการฟังและการพูดให้ถูกต้องและชัดเจน อันดับแรกในการเรียนภาษาจีนนั้นต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการออกเสียง เป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะส่งผลกระทบต่ออนาคตของผู้เรียนโดยตรงถ้าครูผู้สอน สอนทักษะการออกเสียงได้ดีก็จะส่งผลดีต่อผู้เรียนในอนาคต ทำให้มีทักษะที่ดีในการสื่อสารแต่ถ้าสอนแล้วผู้เรียนไม่สามารถออกเสียงภาษาจีนได้อย่างถูกต้อง อาจส่งผลทำให้ผู้เรียนไม่ชอบภาษาจีนได้เพราะฉะนั้นผู้เรียนจะเรียนภาษาจีนได้ดีหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับการเริ่มเรียนการออกเสียงขั้นแรก (li yang, 2021)

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับการออกเสียงอีกอย่างหนึ่ง คือ ผู้เรียนต้องรู้ทักษะการออกเสียงที่ดี จึงจะทำให้สามารถสื่อสารและฟังผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ ผู้เรียนต้องเรียนการออกเสียงให้ถูกต้อง เพื่อจะได้สามารถสื่อสารในสิ่งที่ตนเองอยากสื่อออกไปให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ ตัวอย่างเช่น ในการเรียนภาษาผู้เรียนต้องจำคำศัพท์ถ้าไม่มีกรออกเสียงเข้ามาช่วยจะทำให้ไม่สามารถจดจำคำศัพท์นั้นได้ หรือถ้าจำได้อาจจำได้เพียงสั้นๆ จากประสบการณ์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศระหว่างการเรียนรู้ภาษา ถ้าผู้เรียนได้ออกเสียงมากๆและออกเสียงเป็นประจำสม่ำเสมอจะทำให้จำคำศัพท์และความหมายได้ดีขึ้น ภาษาเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดของมนุษย์ในการติดต่อสื่อสาร มนุษย์จึงมีความพยายามที่จะเรียนรู้ทั้งภาษาแรกและภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้ภาษาแรกนั้นมักเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ แต่การเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศไม่ได้เกิดขึ้นง่าย ๆ กับทุกคน อาจกล่าวได้ว่าโลกปัจจุบันเป็นโลกแห่งการเรียนรู้มากกว่าหนึ่งภาษา เนื่องจากผู้คนต้องใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษา เพื่อเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาเล่าเรียนหรืออาชีพการงาน ดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นว่าการนำแบบฝึกทักษะมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้นประถมศึกษา นั้น จะช่วยเป็นแรงกระตุ้นเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพช่วยพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ และการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีน

หลังจากที่เรียนรู้ในห้องเรียนแล้ว ผู้เรียนยังสามารถนำไปทบทวนได้ด้วยตนเองที่บ้าน ส่งผลให้การเรียนรู้ภาษาจีน มีการพัฒนาและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น (Lu Jiani, 2010)

จากข้อมูลของกรมวิชาการกล่าวว่า การเรียนการสอนในสาขาวิชาภาษาต่างประเทศควรส่งเสริมให้มีการนำเนื้อหาท้องถิ่น มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้และนำความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ กิจกรรมสินค้าหรือบริการในท้องถิ่นของตน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ใช้ภาษาต่างประเทศเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติในการสร้างความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ และการแข่งขันในสังคมโลก (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 174-177) การส่งเสริมให้นำเนื้อหาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นหลักการที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตรา 7 ได้กำหนดว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และในมาตรา 23 ระบุว่าการจัดการศึกษา ระบบที่การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมการกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ดังนั้นการเรียนภาษาที่ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุดทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีกิจกรรมหลากหลาย อันจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนที่พึ่งตนเองได้ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและใช้หลักการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและท้องถิ่น

จากสภาพปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ถูกต้อง ซึ่งมีสาเหตุดังกล่าวข้างต้น วิเคราะห์ได้ว่าปัญหาที่สำคัญของการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไขโดยเร่งด่วนคือ ปัญหาที่นักเรียนไม่สามารถจำแนก พยัญชนะ สระ ไม่รู้หลักเกณฑ์ทางภาษาไม่มีพื้นฐานทางการสะกดคำ ได้ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนโดยเฉพาะปัญหา การอ่าน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จึงมีความจำเป็นที่จะต้องคิดหาวิธีที่จะพัฒนาความรู้พื้นฐานในการอ่านสะกดคำ เพื่อเป็นพื้นฐานในการอ่านภาษาจีนให้ถูกต้อง โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งเป็นขั้นที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีวิธีการสอนอ่านภาษาจีน โดยใช้เทคนิคการสะกดคำ ที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนและการจดจำที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านทักษะทางการอ่าน การสอนอ่านภาษาจีนโดยใช้เทคนิคการสะกดคำ (Orthography) มีแนวคิดในการสอนให้นักเรียนรู้จักหน่วยเสียง และความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรกับเสียง โดยต้องสอนแยกออกมาจากการสอนคำศัพท์หรือไวยากรณ์ เน้นการสอนจากง่ายไปยาก ให้ผู้เรียนรู้จักเสียงในภาษาจีน และความสัมพันธ์ของตัวอักษรและเสียง แล้วฝึกประสมคำและอ่านออกเสียงระดับคำเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้มีความสามารถในการอ่านภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นแนวทางในการสอนอ่านภาษาจีนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านต่อไป Ross (1993,P188) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านเป็นคำไว้ว่า การสอนวิธีนี้ใช้ได้ดีทั้งเด็กพิเศษและเด็กปกติ ซึ่งดีในด้านการจำคำเด็กจะเรียนรู้คำศัพท์ได้มากกว่าและใช้เวลาน้อยกว่าการเรียนโดยวิธีปกติสอดคล้องกับ Best (1969,P3316 - 4) ที่ศึกษาความสามารถในการอ่านโดยใช้โปรแกรม การฝึกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน เกรด 2-6 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ใช้โปรแกรมฝึกมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูง และเห็นว่าผลดังกล่าวขึ้นอยู่กับโปรแกรมการฝึกความเข้าใจ รายละเอียดการใช้โปรแกรมการฝึกและความเอาใจใส่ของครูด้วยและ Pinter (1980,P365) ที่ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำ ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการศึกษาและสอนโดยใช้ตำรากับนักเรียนระดับ 3 จำนวน 68 คนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการจำคำศัพท์และการอ่านออกเสียงของกลุ่มที่ใช้แบบฝึกทักษะการศึกษาสูงกว่ากลุ่มที่สอนโดยใช้ตำรา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงสนใจพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อประโยชน์แก่นักเรียนกลุ่มนี้ช่วยพัฒนาทักษะในการอ่านให้ดีขึ้นและสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาภาษาจีนในชั้นสูงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เรื่องการอ่านออกเสียงโดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ หน่วยการอ่านออกเสียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ เรื่องการอ่านออกเสียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P จากเนื้อหาของหนังสือแบบเรียน เรื่องที่ 1 และเรื่องที่ 2 ประกอบด้วย 拼音 สัทอักษรจีน และ 问候语 การทักทาย

2.ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเครือข่ายที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามูลนิธิ เขต 2 มี 12 ห้อง จำนวน 145 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านนาพิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามูลนิธิเขต 2 ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นแบบสุ่ม ได้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน

3.ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

4.ขอบเขตด้านระยะเวลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ชนิด ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาสอนรวม 10 ชั่วโมง

2. แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาจีน เรื่องการอ่านออกเสียงของฉันทวนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2

หน่วยคือ 拼音 สัทอักษรจีน , 问候语 การทักทาย

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียง จำนวน 1 ชุด 10 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 /80

2. ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเรื่อง การอ่านออก (ภาษาจีน) เสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การวิเคราะห์แบบทดสอบค่า E.I

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการสอนภาษาจีนตามขั้นตอนการสอนแบบ 2W3P เรื่อง การอ่านออกเสียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.89/83.85 ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/8
2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าดัชนีประสิทธิผล EI=76.60
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนาพิน ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททราชธานี เขต 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05*
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนาพิน มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททราชธานี เขต 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.64 และมีผลการประเมินทักษะกระบวนการทางภาษา อยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.50 คิดเป็นร้อยละรวมเฉลี่ย 85.96

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 85.89/83.85 แสดงว่า กิจกรรมเพื่อการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร้อยละ 85.89 และผลการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาจีน โดยใช้เทคนิคการอ่านสะกดคำภาษาจีนประกอบการจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P ของนักเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.85 แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถพัฒนาทักษะการอ่านภาษาจีนโดยใช้ เทคนิคการอ่านออกเสียงภาษาจีนประกอบการจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ จึงถือว่าประสิทธิภาพเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งเหมาะสมแก่การนำไปใช้พัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงของนักเรียน เนื่องจาก การอ่านสะกดคำ เป็นกระบวนการแปลความหมาย ของตัวอักษร มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน คือ 1) นักเรียนดูคำศัพท์และรูปภาพ 2) นักเรียนฟังเสียงและอ่านทวนคำซ้ำ 3) นักเรียนบอกพยัญชนะและสระจากคำ 4) นักเรียนอ่านออกเสียง 5) นักเรียนเขียนและบอกความหมายของคำ การจำรูปคำ จะนำไปสู่การอ่านได้เร็วขึ้น ซึ่งทักษะในการอ่านออกเสียง นักเรียนต้องรู้จักตัวพยัญชนะ สระและเสียงวรรณยุกต์ เพื่อให้การอ่านสะกดคำถูกต้องสอดคล้องกับ (อุพิษ เหมือนทอง,2558,หน้า 64) และ(อนันตพร ภูสอดเงิน,2560, หน้า 34-58) ที่ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการสะกดคำภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้นหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการสะกดคำภาษาอังกฤษ เช่นเดียวกับ (Manahan 2015,3011-A) ที่ได้ทำการศึกษาความเปลี่ยนแปลงความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนในช่วงเวลา 6 สัปดาห์ เมื่อได้รับการสอนที่สอดคล้องกับระดับพัฒนาการความสามารถในการสะกดคำ

2. ดัชนีประสิทธิผลการอ่านภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคการสะกดคำร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P ผลการวิจัย พบว่า ดัชนีประสิทธิผลการอ่านภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิค

การสะกดคำร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P มีค่าเท่ากับ 0.8385 ซึ่งหมายความว่า การเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาจีนโดยใช้เทคนิคการอ่านออกเสียงภาษาจีนประกอบกับการจัดการเรียนรู้ แบบ 2W3P ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 83.85 ทั้งนี้เนื่องจาก จะเห็นได้ว่าผู้เรียนเกิดทักษะเห็นความสำคัญของภาษาจีน เกิดความมั่นใจในตัวเองเพิ่มมากขึ้นอาจเนื่องมาจาก รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมุติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในรูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมุติร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีเนื้อหาที่มีความเหมาะสม มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเกิดความสนุกสนาน ในการทำกิจกรรมบทบาทสมมุติส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาจีนในการสื่อสารชีวิตประจำวันแบบง่าย ๆ ได้ส่งผลให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ (กมลวรรณ ศรีสุโคตร, 2554, หน้า 83-86) พบว่าดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนต่อวิชาภาษาจีนของนักเรียนและต่อผู้สอน รูปแบบการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและผลงานวิจัยของ (ธนาวรรณ ประจตุทศศรี, 2555, หน้า 95) พบว่ามีดัชนีประสิทธิผลที่ดีต่อการเรียนของนักเรียน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้เนื้อหาทักษะการทำงานรวมทั้ง มองเห็นคุณค่าในตัวเองอันทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นซึ่ง (วิไลรัตน์ ทาโส, 2555, หน้า 95) ได้สรุปว่า การใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ดีส่งผลต่อดัชนีประสิทธิผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น เพราะเจตคติเป็นเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมมนุษย์ว่าจะไปในทิศทางบวกหรือทิศทางลบ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดมีอีกหลายปัจจัย แต่ที่สำคัญ ได้แก่ ประสบการณ์บางอย่างที่ประทับใจมาก ทั้งทางด้านดีและด้านไม่ดี

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาจีน โดยใช้เทคนิคการอ่านออกเสียงภาษาจีนประกอบกับการจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P คะแนนก่อนเรียน (Pre-test) และคะแนนทดสอบหลังเรียน (Post-test) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาจีนโดยใช้เทคนิคการอ่านออกเสียงภาษาจีน ประกอบกับการจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P คะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 10.60 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.94 และคะแนนเฉลี่ย ทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.80 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.42 ผลต่าง คะแนนก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน ของนักเรียนเท่ากับ 38.23 หรือเท่ากับ ร้อยละ 19.12 ทั้งนี้เนื่องจาก เทคนิคการอ่านออกเสียง มีรูปแบบการสอนตามลำดับขั้นตอนที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (นิพนธ์ ภูพินธ, 2559, หน้า 188) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านเป็นคำไว้ว่า การสอนวิธีนี้ใช้ได้ดี ทั้งเด็กพิเศษและเด็กปกติ ซึ่งดีในด้านกรจำคำเด็กจะเรียนรู้คำศัพท์ได้ มากกว่าและใช้เวลาน้อยกว่าการเรียนโดยวิธีปกติและงานวิจัยของ (Garcia, 2017, 3459-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและสะกดคำจากรูปแบบการสอนสะกดคำ 2 แบบ คือ การสอนสะกดคำแบบให้นักเรียนฝึกเอง กับการสอนสะกดคำตามหนังสือโดยครู ผลการศึกษาพบว่า การสอนสะกดคำแบบให้นักเรียนฝึกเอง มีผลดีกว่าสอนสะกดคำตามตำรา ปัญหาที่เกิดจากการสอนที่ทำให้เด็กมีปัญหาด้านการสะกดคำตัวหนังสือ ครูต้องเลือกใช้คำในการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนใหม่ ๆ เช่น การใช้เกม และเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาช่วยใน การเรียนการสอน นอกจากนี้พบว่าการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนภาษาจีนให้บรรลุผล ตามจุดมุ่งหมายนั้นต้องใช้สื่อที่สอดคล้องเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างครูและนักเรียน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา มาปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาจีน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ทักษะการอ่านภาษาจีนโดยใช้เทคนิค การอ่านออกเสียงประกอบกับการจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P โดยมีผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ทักษะการอ่านภาษาจีนโดยใช้เทคนิคการอ่านออกเสียงภาษาจีน ประกอบกับการจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 และเมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อคำถามพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.69 ถึง 4.03 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.82 ถึง 0.80 โดยมีค่าเฉลี่ยความ พึงพอใจสูงสุด ($X = 4.03, S.D = 0.80$) ในข้อคำถามคำศัพท์ที่เหมาะสมกับชั้นของนักเรียน,นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนและนักเรียนมีความพอใจกับคะแนนที่ได้ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด ($X = 3.69, S.D = 0.82$) ในข้อคำถาม นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน,กิจกรรมการเรียนน่าสนใจ, กิจกรรมมีลำดับขั้นตอนที่เข้าใจง่ายและสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนน่าสนใจ จะเห็นได้ว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดที่ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีครูคอยกระตุ้นในการทำกิจกรรม อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำและให้กำลังใจในการเรียนรู้ทำให้มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก สนุกสนาน และเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความ พึงพอใจในการทำกิจกรรม สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ซึ่งธรรมชาติ ของมนุษย์ย่อมมีความต้องการเข้าร่วมและได้รับการยอมรับทางสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

สรุปได้ว่าการสอน โดยใช้เทคนิคการอ่านสะกดคำสัมพันธ์กับทักษะในการอ่านและการเขียน เมื่อผู้เรียนสามารถอ่านสะกดคำได้ ผู้เรียนก็สามารถแยกตัวอักษรและสระได้ชัดเจน กิจกรรมการอ่านสะกดคำ กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการสะกดคำ เป็นการส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้เรียนได้ฝึกฝนการอ่านออกเสียงและการฝึกสะกดคำ ทำให้ผู้เรียนจดจำคำศัพท์นั้นคงทนยิ่งขึ้น ส่งเสริมความสามารถในการอ่านสะกดคำสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P ทำให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้องแม่นยำและยังมีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถนำคำศัพท์ไปพัฒนาการเขียนคำศัพท์ และการเขียนประโยคบรรยายได้ผลดีอีกด้วย ดังนั้น จึงควรนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาจีนของนักเรียนต่อไป

1.2 การใช้เวลาในการฝึกไม่ควรจำกัดเวลา ควรให้นักเรียนฝึกอ่านจนกว่าจะอ่านออกเสียงได้ชัดเจน แล้วค่อยมาอ่านให้ครูฟัง พร้อมทั้งแก้ไขในส่วนที่ไม่ถูกต้อง ถ้านักเรียนคนใดขี้มากก็ควรให้คำแนะนำและให้การเสริมแรง แล้วนักเรียนทราบผลคะแนนของตนเองและช่วยกันฝึกอ่านให้ถูกต้อง อภิปรายผลร่วมกันในแต่ละแบบทดสอบ

1.3 หลักการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบการอ่านออกเสียง ครูควรใช้เวลาเรียนในการพัฒนานักเรียนให้มากยิ่งขึ้น หรือพัฒนาเป็นรายบุคคลเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของการออกเสียงคำศัพท์ หรือประโยคที่จัดการเรียนการสอนไปแล้ว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P ประกอบการสอน ในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการนำแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนหลาย ๆ โรงเรียนเพื่อจะได้ผลสรุปที่กว้างขึ้นและครอบคลุมประชากรที่หลากหลาย

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ศึกษา ความคงทนในการเรียนรู้ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) เรื่อง การอ่านออกเสียง โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้แบบ 2W3P และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธี อื่น ๆ แบบอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ศรีสุโคตร. (2554). การพัฒนาทักษะการพูดและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมตินักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม
- กรมวิชาการ. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร กรมวิชาการ.
- ธนาวรรณ ประจูดทะศรี. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษและการเห็นคุณค่า
ในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง
และการใช้บทบาทสมมติ, วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม
- นิพนธ์ ภูพานธ. (2559). การศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสะกดคำของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือเป็นสื่อ. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิไลรัตน์ ทาโส. (2555). อ่านอย่างไรอ่านให้ดี. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อนันตพร ภูสอดเงิน. (2560). การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษเรื่องการสะกดคำศัพท์จากบทเรียน
English Is Fun Book IV ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
- อุพิช เหมือนทอง. (2558).การพัฒนาแบบฝึกทักษะการสะกดคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Glass Ball จากบทเรียน
English Is Fun Book IV ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- Best. (1969). *Phonological Awareness. From Research to Practice.* New York: Guilford.
- Garcia. (2017). *How to Detect and Manage Dyslexia. A Reference and Resource Manual.* Heinemann
Educational Publishers of Oxford university:England.
- li yang. (2021). *Development of Chinese calligraphy skills practice form for Mathayomsuksa 4 students,*
M.A. thesis (curriculum and teaching),Nakhon Pathom: Graduate School of Silpakorn University.
- Lu Jiani. (2010). *Problem conditions and guidelines for the development of teaching and learning
management of Chinese language subjects Primary School,* Chonburi Province. Master's
Thesis, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University.
- National Bureau of Statistics of China. Internet. (2010). *Instructional design for improving Chinese
pronunciation skills for Thai students Learned introductory Chinese language.*
Master's thesis
- Pinter. (1980). *Simulation in Language Teaching.* Cambridge : Cambridge University Press.
- Ross. (1993). *Teaching Reading in the Elementary Grades.* Needham Heights, Mass.: Allyn and Bacon.

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย แบบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD และแบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Development of Thai Language Learning Management Plans Using STAD Cooperative
Group and Exercises on Reading and Writing Words Spelled Inconsistent with Protocol
for Prathomsuksa 3 Students

ชญชชก ไชยภักดี¹, ผศ.ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี² และ รองศาสตราจารย์ ดร.จรูญ คุณมี³
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี¹
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี²
อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี³
Thanunchanok Chaipak¹, Assist. Prof. Dr. Wiwat Petsri²
And Assoc. Prof. Dr. Jaroon koonmee³
Student of Program Curriculum and Instruction, Graduate School, Ratchathani University¹
Thesis Advisor, Faculty of Education, Graduate School, Ratchathani University²
Professor, Graduate School, Ratchathani University³
Email : Thanunchanok1995@gmail.com

Received January 6, 2023; Revised April 26, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย แบบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD และแบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 3) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดอนหวายหนองตาใกล้เหล่าเจริญ มีนักเรียนจำนวน 19 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แบบฝึกทักษะ จำนวน 4 ชุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีประสิทธิผล และทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.61/93.95 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา โดยใช้แบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 0.86 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 85.97

คำสำคัญ : แผนการจัดการเรียนรู้, กลุ่มร่วมมือแบบ STAD

ABSTRACT

The research on development of Thai language learning management plans using STAD cooperative group and exercises on reading and writing words spelled inconsistent with protocol for Prathomsuksa 3 students had objectives: 1) to develop Thai language learning management plans on reading and writing words spelled inconsistent with protocol for Prathomsuksa 3 students to be effective according to the 80/80 criteria, 2) to compare learning achievement between before and after learning of the students who learned with Thai language learning management plans using the exercises on reading and writing words spelled inconsistent with protocol for Prathomsuksa 3 students and 3) to find the effectiveness indices of Thai language learning management plans using the exercises on reading and writing words spelled inconsistent with protocol for Prathomsuksa 3 students. The sample was a group of 19 Prathomsuksa 3 students from Donwai Nongtaklai Laocharoen School gaining from purposive sampling. The research instruments included: four learning management plans, four sets of the exercises and a learning achievement test. Statistics used for data analysis were: percentage, mean, standard deviation, effectiveness indices and hypothesis testing using T-test (Dependent Sample).

The results found that:

1. Thai language learning management plans on reading and writing words spelled inconsistent with protocol by using the exercises for Prathomsuksa 3 students had the effectiveness of 82.61/93.95, which was in accordance with the set 80/80 criteria.

2. Learning achievement between before and after learning of Prathomsuksa 3 students who learned with Thai language learning management plans on reading and writing words spelled inconsistent with protocol by using the exercises showed that after learning was higher than before learning with statistical significance at the .05 level.

3. The effectiveness indices of Thai language learning management plans on reading and writing words spelled inconsistent with protocol by using the exercises were 0.86, which suggested that the students had increased their learning progress for 85.97 percent.

Key words : Learning management plans, STAD cooperative group

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน การเขียนสะกดตามอักขรวิธีเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมไปถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์ วิจารณ์และเขียนเชิงสร้างสรรค์ ควรฟังและดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ พุดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พุดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพุดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการและการพุดเพื่อนำมาโน้มน้าวใจ หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย รวมไปถึงวรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ ความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 หน้า 52-54)

สภาพการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนดอนหวายหนองตาใกล้เหล่าเจริญ ตำบลบึงอำเภอมือง จังหวัดอำนาจเจริญ มีผลสัมฤทธิ์ไม่น่าพึงพอใจโดยเฉพาะการเรียนเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ยังอ่านสะกดคำไม่เป็น เนื่องจากเนื้อหาอาจจะยากและซับซ้อนยากต่อการจดจำ ประกอบกับครูอาจมีวิธีสอนที่ไม่เหมาะสม ซึ่งผู้ศึกษาจะเลือกใช้วิธีการการสอนโดยใช้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD

ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างเป็นขั้นตอนหรือเป็นกระบวนการ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้คิด ลงมือปฏิบัติฝึกฝนจนเกิดทักษะและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่างพร้อมกับแบบฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ดังที่ (สุวิทย์ มูลคำ, 2545 หน้า42) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD เป็นกระบวนการที่ผู้สอนเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่างพร้อมกับแบบฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากแบบฝึกหัด นอกจากนี้การเรียนรู้ที่ได้จากแบบฝึกจะเป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ครูผู้สอนกำหนดไว้แล้วจึงเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดอนหาวหนองตาใกล้เหล่าเจริญ โดยใช้แบบฝึกทักษะเพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ซึ่งเลือกใช้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD ในการจัดการจัดการเรียนรู้อ่านและเขียนภาษาไทย โดยใช้ชุดกิจกรรมเรื่องการอ่านและเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และเป็นวิธีที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนรวมถึงการจำตัวสะกดไม่ได้เขียนคำศัพท์ไม่ถูกต้อง จะมีพัฒนาการด้านการอ่าน เขียน ฟัง และพูดคำที่มีตัวสะกดตามมาตราต่าง ๆ ได้ถูกต้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนขั้นสูงขึ้น เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้อ่านและเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา โดยใช้แบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยจากทฤษฎีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วดำเนินการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการอ่านและเขียนสะกดคำ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีแบบฝึกทักษะประกอบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ดังภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นเนื้อหาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา โดยแยกเป็นหน่วยย่อย ได้แก่ การอ่านและการเขียนสะกดคำมาตรา แม่กน การอ่านและการเขียนสะกดคำมาตรา แม่กข การอ่านและการเขียนสะกดคำมาตรา แม่กบ และการอ่านและการเขียนสะกดคำมาตรา แม่กค มีแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนดอนหวายหนองตาใกล้เหล่าเจริญ ตำบลบู่ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งหมด 201 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดอนหวายหนองตาใกล้เหล่าเจริญ ตำบลบู่ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 มีนักเรียนทั้งหมด 19 คน ชาย 10 คน หญิง 9 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ การสอนโดยใช้แผนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD และแบบฝึกทักษะ

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD โดยใช้แบบฝึกทักษะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะ ตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น
3. ได้แนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์การเรียนรู้ภาษาไทย ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.61/93.95 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา โดยใช้แบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะ มีค่าเท่ากับ 0.86 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 85.97

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนา พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนที่เน้นการเรียนแบบร่วมมือกัน เรียนรู้มีผลงานจากการร่วมทำกิจกรรม ได้แก่ แบบฝึกทักษะรายกลุ่ม และแบบฝึกทักษะรายบุคคลได้ถูกต้อง โดยเฉลี่ยเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นผลมาจากการที่นักเรียนเห็นประโยชน์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการระบุจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเกณฑ์ความมุ่งหวังในระดับสูง 80% การนำเสนอบทเรียนทั้งชั้น การถาม – ตอบ โดยครูบรรยายสาธิต ประกอบกับการทำแบบฝึกทักษะเป็นกลุ่มย่อยและรายบุคคล เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะร่วมมือกันทำงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียนและซักถาม ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจกระตือรือร้น

เอาใจใส่ในการเรียน การทำงานในกลุ่มช่วยให้นักเรียนปรับตัวกิจกรรมเข้าหากัน แบ่งหน้าที่กันทำงานในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มเล็งเห็นความสำคัญของบทบาทหน้าที่ที่สมาชิกในกลุ่มมอบหมายให้รับผิดชอบ ทุกคนพยายามพัฒนาตนเอง ร่วมมือกันแก้ปัญหาภายในกลุ่มจนกลุ่มของตนเองประสบความสำเร็จ นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ได้อภิปราย อธิบายและช่วยตรวจคำตอบ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง สมาชิกในกลุ่มให้การยอมรับในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคน จึงทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น มั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ ชื่นมณี. (2550 หน้า 72) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกภาษาไทยการสะกดคำยาก เครื่องปิดท้าย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะภาษาไทย ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.96/81.00 แสดงว่าแบบฝึกทักษะภาษาไทยการสะกดคำยากที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทยการสะกดคำยาก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุลย์ มูลดี. (2556 หน้า 53) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 93.11/87.62 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะ การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2557 หน้า 121) ที่กล่าวถึง คุณค่าของชุดการจัดการเรียนการสอนไว้ คือ ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะที่เป็นนามธรรมสูง ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการเรียนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของตนเองและสังคม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม และช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้กับผู้สอน ทำให้การเรียนการสอนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา โดยใช้แบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวม ร้อยละ 93.95 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะ สามารถทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและได้ฝึกคิด ได้ทำกิจกรรมจากแบบฝึกทักษะ สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ทำให้การวัดผลประเมินผลครอบคลุมเนื้อหา จุดประสงค์ และได้ผ่านการประเมินตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ ทองพล ศิริมนตรี. (2550 หน้า 79) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดโดยใช้แบบฝึกหัดทักษะการเขียนและกระบวนการเรียนภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเมืองเสือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนและก่อนเรียน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ฝึกทักษะที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 92.20/82.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แสดงว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมนึก ภัททิยธนี. (2551 หน้า 67-71) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉพาะแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นนับเป็นเครื่องมือวัดผลที่มีคุณค่าและสำคัญที่สุด แต่ทั้งนี้แบบทดสอบที่จะนำไปใช้ต้องมีคุณภาพ คือต้องเป็นแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงความเชื่อมั่น ความเป็นปรนัย ง่าย มีความยากง่ายพอเหมาะ มีค่าอำนาจจำแนก และมีความยุติธรรม

3. ผลการหาดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.86 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 85.97 ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นผลมาจากการที่นักเรียนมีความสามารถสูง มีบทบาทให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลางและอ่อนให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มและยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยาภรณ์ สร้อยระย้า. (2556 หน้า 60) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการสะกดคำยากวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.70/84.13 ซึ่งสูงกว่าก่อนเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7104 ซึ่งหมายความว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.04 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและการเขียน คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา โดยใช้แบบฝึกทักษะ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีระดับผลการเรียนเฉลี่ยสูง มีส่วนช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อย เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการเรียนเกิดการเรียนรู้ ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย รู้จักการแก้ปัญหา มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีการพัฒนาคุณภาพของงาน รู้จักรับผิดชอบร่วมกันและมีความพึงพอใจต่อวิชาที่เรียน สามารถทำให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผลปรากฏว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงขึ้น ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ควรนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยผู้ศึกษาค้นคว้ามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ก่อนการนำไปใช้ต้องศึกษาแนวคิด วิธีการตลอดจนกระบวนการตามที่ระบุไว้ในแบบฝึกทักษะและแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 การใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านและเขียนสะกดคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนสำคัญ ประกอบด้วย

1.2.1 ก่อนการใช้ ควรชี้แจงรายละเอียดของจุดประสงค์ และกระบวนการใช้แบบฝึกทักษะ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและทราบเหตุผลที่ต้องการเลือก

1.2.2 ระหว่างการใช้ ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำ ตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนรายบุคคล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

1.2.3 หลังการใช้ ควรมีการนำเสนอผลการทดสอบก่อนเรียน ผลการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน รวมทั้งผลการทดสอบหลังเรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาตนเอง

1.3 การนำแบบฝึกทักษะไปใช้ต้องใช้ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาหรือแบบฝึกทักษะนั้น

1.4 การนำแบบฝึกทักษะไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรใช้ประกอบสื่อการเรียนการสอนประเภทอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดให้มากที่สุด

1.5 ควรมอบหมายงานให้ศึกษานอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาตามความสนใจของตนเอง โดยอาศัยเอกสารประกอบการเรียนการสอนเป็นหลัก พร้อมประเมินคุณภาพความเหมาะสมและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข

1.6 เมื่อใช้แบบฝึกทักษะไประยะหนึ่ง ควรประเมินผลการใช้ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.7 แบบฝึกทักษะต้องมีความทันสมัย จูงใจนักเรียนให้เกิดความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

1.8 บทบาทของครูผู้สอนต้องเป็นผู้คอยให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียน

1.9 ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพอย่างแพร่หลาย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนปกติที่ไม่ใช้แบบฝึกทักษะและนวัตกรรมการเรียนอื่น ๆ

2.2 ควรเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD กับการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมมือแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หน่วยอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
กองวิจัยทางการศึกษา. 2545. **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตร แกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ทองพูล ศรีมนตรี. 2550. **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดโดยใช้แบบฝึกหัดทักษะการเขียนและกระบวนการเรียนภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเมืองเสือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ .
- เนาวรัตน์ ชินมณี. 2550. **การพัฒนาแบบฝึกภาษาไทยการสะกดคำยาก เครื่องปิดท้าย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปิยาภรณ์ สร้อยระย้า. 2556. **การพัฒนาแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่ โดยใช้แบบฝึกทักษะการสะกดคำยากวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. หลักสูตรและการสอน. พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2555. **การปฏิบัติการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนมาตราตัวสะกด**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิจัยและประเมินผล การศึกษา. อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไพบูลย์ มุลดี. 2556. **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. 2548. **การวัดผลประเมินผล**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.
- วันเพ็ญ จันทร์เจริญ. 2542. **วิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2550. **เรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกหัดภาษาไทยระดับประถมศึกษาในภาควิชาประถมศึกษา**. สัมมนาประถมศึกษาสัมพันธ์ ครั้งที่ 15. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพรรณิ ไชยเทพ. 2550. **การใช้แบบฝึกเสริมทักษะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนคำในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. การค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภจิตร คงสุวรรณ. 2550. **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลศรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Hendrickson. 2014. **ผลการเรียนสะกดคำในบริบทที่มีต่อนักเรียนจำนวน 17 คน ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. Massachusetts : A Simon & Schuster.

แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม : การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ The holistic health care approach: systematic review of the literature.

พระสุรียา ฐิตสีโลสมรูป¹, สรวิต เพ็ชรมาตศรี², สุชาติ พริกเล็ก³,
ยอดขวัญ มณีฉาย⁴, ไพรัตน์ ฉิมหาดี⁵ และ เดโช แชน้ำแก้ว⁶
นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช^{1,2,3,4}
อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช⁵
อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช⁶
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Center, Nakhon Si Thammarat Campus^{1,2,3,4}
Lecturer, Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus⁵
Lecturer, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University⁶

Received January 8, 2023; Revised April 26, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งวิทยานิพนธ์เรื่อง การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมของพระสงฆ์ในเขตพื้นที่อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม พบว่า การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมเป็นการดูแลสุขภาพที่ดี องค์ประกอบทั้งหมด ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ เราไม่ได้เลือกส่วนใดของร่างกาย แต่คำนึงถึงความสัมพันธ์ทางร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ ได้องค์ความรู้ใหม่ คือ E-B-H-P-H ได้แก่ E-การกระตุ้นให้บุคคลและชุมชนปรับเปลี่ยนลักษณะการดำรงชีวิต B-การสร้างความรู้และความเข้าใจ H-การพัฒนาและการสร้างเสริมสุขภาพ P-การส่งเสริมปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม และ H - การมีความสุขในการดำรงชีวิต เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการมีสุขภาพที่ดีและสมบูรณ์ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

คำสำคัญ : แนวทางการดูแลสุขภาพ การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

Abstract

This academic article is part of the thesis titled: A Development of Holistic Health Care to The Monks is Area of Nabon District Nakhon Si Thammarat Province. The study's aims were to examine the holistic health care approach. It was found that: Holistic health care is good health care that includes all aspects of physical, mental, emotional, social, and spiritual well-being. they did not choose any portion of the body but took into account the physical, social, mental, and spiritual ties and new knowledge, namely E-B-H-P-H are: E-Encouraging individuals and communities to change their lifestyles, B-Building knowledge and understanding, H-Health Development and Promotion, P-Promoting social and environmental factors, and H-Happiness in living. In order for attain the objective of being healthy and fit in an ever-changing environment.

Keyword: Health care approach, the holistic health care

บทนำ

สังคมในอดีตวัดกับชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด วัดเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เนื่องจากพระสงฆ์เป็นผู้นำทางจิตใจและปัญญาของชุมชน จะเห็นได้ว่าบทบาทที่สำคัญที่สุด คือ ศูนย์กลางการศึกษา ชาวบ้านจะพาบุตรหลานไปทำบุญและศึกษาฟังหลักธรรมที่วัด สมัยที่สังคมไทยรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาชุมชนกลับหนีห่างออกจากวัดไป อย่างไรก็ตามในสถานการณ์ปัจจุบัน สังคมมีความเครียดสูง ความเครียดของมนุษย์เพิ่มขึ้น จึงเป็นโอกาสที่ทางวัดจะกลับมามีบทบาทเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาจิตใจอีกครั้ง

ทั้งนี้หากสุขภาพของพระสงฆ์ไทยอยู่ในภาวะวิกฤตกังวล ก็จะมีโอกาสน้อยที่พระสงฆ์จะทำหน้าที่สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และเพื่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนาด้วย ถ้าพระแข็งแรงไม่มีโรค พระจะเป็นกำลังในการสร้างวัดที่มั่นคง เมื่อวัดมีเสถียรภาพก็จะสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนทุกอย่างก้าว ส่งผลกระทบซึ่งกันและกันในยามที่มีความขัดแย้งในสังคมเพื่อความสงบที่ยั่งยืน กับสุขภาพดี คือ สิ่ง que ทุกคนปรารถนา ดังพุทธภาษิตที่ว่า “อาโรคฺยปรมา ลาภา” มีความหมายว่า ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ ความไม่มีโรคเป็นลาภอย่างยิ่งดังต่อไปนี้ การได้ทรัพย์ก็ดี การได้ยศก็ดี การได้บุตรก็ดี อย่างไรก็ตามหนึ่ง ความไม่มีโรคเป็นลาภอันสูงสุดกว่าลาภเหล่านั้น ลาภยิ่งกว่าความไม่มีโรคนั้นไม่มี เพราะเหตุนี้ ความไม่มีโรคจึงเป็นลาภอย่างยิ่ง

ดังความสำคัญข้างต้น จึงมีความสนใจศึกษาวิเคราะห์เรื่อง แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม : การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ภายใต้คำถามว่า แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลจากการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจและการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงต่อไป

วัตถุประสงค์

การศึกษาเรื่อง แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม : การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

มโนทัศน์ : ความหมายของการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

การดูแลสุขภาพทางเลือกเป็นการเปลี่ยนจากการแพทย์แผนปัจจุบันและใช้การรักษาทางเลือก ซึ่งหมายถึงการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม สุขภาพองค์รวมจึงหมายถึง ความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ (Between the Bridges Healing Center, 2020) ทั้งนี้กรณีศึกษา ปัญญาวัฑฒ์ และพนัส พลฤกษ์สุนันท์ (2555) กล่าวเพิ่มเติมว่า ไม่เพียงแต่ไม่เจ็บป่วย หรือไม่มีโรค แต่ยังคงครอบคลุมถึงการยืนยาว และมีความสุขสำหรับทุกคน ทั้งกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ ไม่เพียงแต่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเท่านั้น แต่ยังคงขยายไปสู่อายุยืนและมีความสุขชีวิตสำหรับทุกคน เช่นเดียวกับพิจิตรา ทะเลรัตน์ (2560) กล่าวถึงการดูแลสุขภาพไว้ว่า การดูแลสุขภาพเป็นการส่งเสริมสุขภาพให้มีสุขภาพดีส่งผลให้ชีวิตปกติ รวมถึงการออกกำลังกาย

การสร้างนิสัยสุขภาพที่ดี ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ไม่สูบบุหรี่ หลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของคุณ และการป้องกันโรคต่าง ๆ เช่น การฉีดวัคซีน ภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ การตรวจสุขภาพ และการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อ ส่วนมยุรี ฝิวสุวรรณ และคณะ (2556) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันโรค โดยการเคลื่อนไหวออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและความพิถีพิถันของร่างกาย ลดความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงสำหรับโรคเรื้อรังที่สำคัญ เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด ความดันโลหิตสูง เบาหวานในวัยผู้ใหญ่ โรคอ้วน ปวดหลัง เป็นต้น อันเป็นผลมาจากการขาดการออกกำลังกาย หรือการออกกำลังกาย เช่น วัคซีนป้องกันโรคเรื้อรัง ที่ตรวจพบตั้งแต่ต้น การประเมินการรักษาปัญหาสุขภาพและความบกพร่องที่ตามมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบำบัดหรือจำกัดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลซึ่งการรักษาพยาบาลสามารถทำได้ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาหรือตติยภูมิ กำหนดให้การฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นชุดของมาตรการเพื่อให้บรรลุรักษาความสามารถที่เหมาะสมในสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทั้งหมด บริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพมีตั้งแต่ขั้นพื้นฐานไปจนถึงเฉพาะทาง และดำเนินการในสถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล บ้าน และชุมชน การฟื้นฟูสมรรถภาพมักเริ่มต้นโดยหน่วยงานด้านสุขภาพ แต่ต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

อีกทั้งสำนักบริหารการสาธารณสุข (2564) ได้กล่าวถึงการรักษาคนที่รู้สึกไม่สบายเพราะความเจ็บไข้เจ็บป่วย รวมถึงความบกพร่อง หรือผิดปกติทางจิต ซึ่งจะเป็นผู้ป่วยภายในหรือผู้ป่วยภายนอกได้ จึงต้องมีการพักผ่อน เสริมสร้าง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจให้สามารถเรียนรู้การทำงานและสามารถอยู่ในสังคมได้ ดังข้อเสนอของ นิคม มูลเมือง (2564) กล่าวว่า แม้ว่ากระบวนการป้องกันโรคจะดีมาก และหลายคนยังป่วยอยู่ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ แสดงให้เห็นว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการรักษาโรค และการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยเฉพาะโรคหรือภาวะที่ก่อให้เกิดความบกพร่องหรือการเคลื่อนไหว การออกกำลังกายน้อยลง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับกลูดี แซงวา (2564) ที่กล่าวเพิ่มเติมว่า การจัดการสุขภาพหลังการรักษาพยาบาลจนหายเป็นปกติก่อนเจ็บป่วยส่วนใหญ่

กลมกลืนและเชื่อมโยง : ระดับของการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

ระดับสุขภาพองค์รวมแยกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (คู่มือการปฏิบัติงานหน่วยงานสำนักบริหารการสาธารณสุข, 2564)

1. ระดับบุคคล การสร้างความสมดุลในแต่ละคน ทั้งทางร่างกายและจิตใจมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ โดยที่เส้นทางสู่ความสามัคคีเป็นวิถีชีวิตที่เหมาะสม เช่น การรับประทานอาหารที่เหมาะสม พฤติกรรมที่นำไปสู่คุณภาพที่ดี และผ่อนคลายจิตใจ

2. ระดับครอบครัวและชุมชน คนจะมีสุขภาพร่างกายที่ดี ครอบครัวมีความสำคัญมาก ครอบครัวที่อบอุ่น สมาชิกในครอบครัวรักกัน ดูแลให้ทุกคนมีสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ โดยมีหน้าที่และบทบาทที่แตกต่างกัน เมื่อนำมารวมกันก็จะเกิดความสามัคคีแบบองค์รวม ชุมชนที่สนับสนุนและดูแลสุขภาพของคนในชุมชนก็จะดีไปด้วย

3. ระดับสังคม รวมถึงสิ่งแวดล้อมหรือธรรมชาติด้วย คนในสังคมมีความตั้งใจที่จะสร้างสังคมที่ดีเหมือนกัน และถ้าทุกคนตระหนักถึงความสุขเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติและเรียนรู้ที่จะอยู่กับธรรมชาติ ก็จะมีความสัมพันธ์ที่กลมกลืนกันระหว่างผู้คนกับธรรมชาติ การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมจึงเป็นความสมดุลระหว่างร่างกาย จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นแนวทางของการมีสุขภาพที่ดีและสวยงาม อย่างไรก็ตาม ในที่นี้เฉพาะสุขภาพแบบองค์รวมเท่านั้นที่ได้รับการกล่าวถึงในระดับบุคคล ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่จะส่งผลต่อสุขภาพองค์รวมในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม

กาย-จิต-สังคม : องค์ประกอบของการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

องค์ประกอบของสุขภาพองค์รวม มี 4 มิติ ดังนี้ (สำนักบริหารการสาธารณสุข, 2564)

1. มิติทางกาย เป็นมิติทางกายภาพที่สมบูรณ์แบบ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีปัจจัยต่างๆ เช่น อาหาร สิ่งแวดล้อม ที่อยู่อาศัย และปัจจัยสนับสนุนทางเศรษฐกิจที่เพียงพอ และส่งเสริมสุขภาพ

2. มิติทางจิตใจ เป็นมิติที่บุคคลมีสภาวะจิตที่ชัดเจน ไร้กังวล มีความสุข ความเห็นอกเห็นใจ และเห็นแก่ตัวน้อยลง

3. มิติทางสังคม เป็นความอยู่ดีมีสุขของครอบครัว สังคม และชุมชน โดยชุมชนสามารถให้การดูแลและช่วยเหลือซึ่งกัน

และกัน สังคมมีความเป็นอยู่ที่ดีและเอื้ออาทร เสมอภาค ยุติธรรม และมีระบบการบริการที่ดีและทั่วถึง

4. มิติทางจิตวิญญาณ เป็นสุขที่เกิดจากการติดต่อทางวิญญาณกับสิ่งที่มีชีวิตที่มีความยึดมั่นและเคารพอย่างสูงสุด ทำให้เกิดความหวัง ความมั่นใจ ศรัทธา มีการปฏิบัติที่ดีด้วยความเมตตา ไม่เห็นแก่ตัว มีความเสียสละ และตั้งใจให้เห็นความสุขหรือความสำเร็จของผู้อื่น ความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตวิญญาณเกิดขึ้นเมื่อบุคคลเป็นอิสระจากตัวเอง ซึ่งถือว่ามีความเป็นอยู่ที่ดี มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ความผาสุกทางจิตวิญญาณเป็นมิติที่สำคัญที่บูรณาการธรรมชาติองค์รวมของร่างกาย จิตใจ และสังคมของบุคคลและชุมชนให้กลมกลืนกัน จิตวิญญาณเป็นส่วนสำคัญของสุขภาพที่ครอบคลุมร่างกาย จิตใจ และสังคมของบุคคลและชุมชนให้กลมกลืนกัน จิตวิญญาณเป็นส่วนสำคัญของสุขภาพที่ครอบคลุมร่างกาย จิตใจ และสังคมของบุคคลและชุมชนให้กลมกลืนกัน จิตวิญญาณเป็นส่วนสำคัญของสุขภาพที่ครอบคลุมร่างกาย จิตใจ และสังคมของบุคคลและชุมชนให้กลมกลืนกัน จิตวิญญาณเป็นส่วนสำคัญของสุขภาพที่ครอบคลุมร่างกาย จิตใจ และสังคมของบุคคลและชุมชนให้กลมกลืนกัน

แรกเริ่ม-วินิจฉัย-กันลุกลาม : ระดับของการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

การป้องกันโรคแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้ (สำนักบริหารการสาธารณสุข, 2564)

1. การป้องกันโรคระดับแรก เป็นการส่งเสริมสุขภาพทั่วไป รวมทั้งการป้องกันและป้องกันโรคเฉพาะ เช่น การสุขศึกษา อาหารที่เหมาะสมกับวัย การพัฒนาบุคลิกภาพ การทำงานที่เหมาะสม การพักผ่อนและนันทนาการ การแต่งงานและการให้คำปรึกษาทางเพศ การตรวจคัดกรองทางพันธุกรรม และตรวจสุขภาพ
2. การป้องกันโรคระดับที่สอง จะได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคในระยะเริ่มต้นและได้รับการรักษาอย่างทันเวลาที่ความรุนแรงของโรคในระยะสั้นสามารถกลับคืนสู่สภาวะสุขภาพดีได้อย่างรวดเร็ว
3. การป้องกันโรคระดับที่สาม เป็นระดับที่ไม่เพียงแต่หยุดการลุกลามของโรคเท่านั้น แต่ยังป้องกันการด้อยค่าอย่างสมบูรณ์อีกด้วย โดยมีวัตถุประสงค์คือการกลับคืนสู่สังคมที่มีคุณค่า

แนวทางส่งเสริมและพัฒนาการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

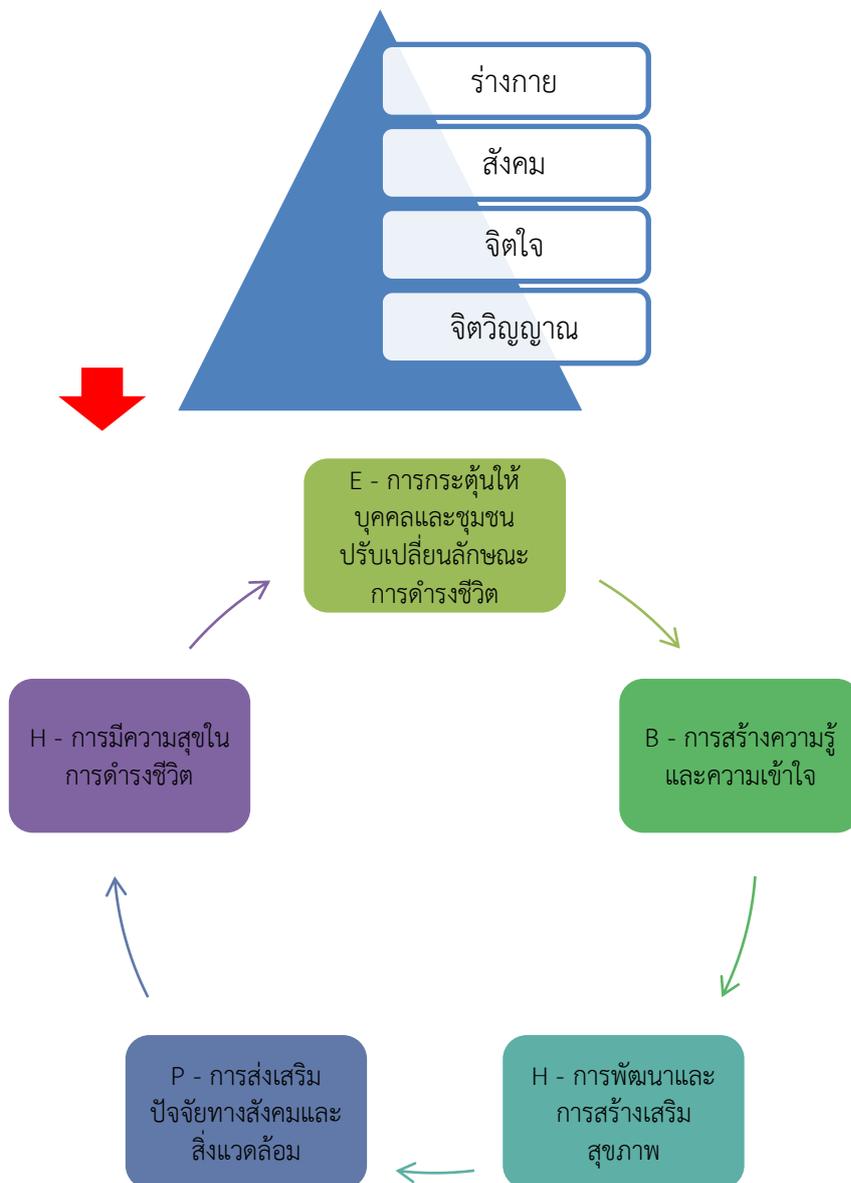
การส่งเสริมสุขภาพขององค์กรนั้น เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่าง ๆ หลายอย่างที่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพของบุคคล ครอบคลุม องค์การการทำงานและชุมชน ดังนี้ (นิคม มูลเมือง, 2564)

1. การกระตุ้นให้บุคคลและชุมชนปรับเปลี่ยนลักษณะการดำรงชีวิต ตลอดจนการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่ออำนวยความสะดวกในการพัฒนาสภาวะสุขภาพและความสมบูรณ์อย่างเต็มศักยภาพ
2. การสร้างความรู้และความเข้าใจ เนื่องจากปัจจุบันโลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่ซับซ้อน ที่ชัดเจนที่สุด คือ อุบัติการณ์ของโรคทางพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม เช่น โรคหัวใจ มะเร็ง อุบัติเหตุ หรือแม้แต่ COVID-19 โรคเหล่านี้ต้องใช้เวลารักษานานและต้องใช้งบประมาณสูง บุคลากรและเครื่องมือ ดังนั้นการส่งเสริมและป้องกันสุขภาพจึงมีความสำคัญ
3. การพัฒนาและการสร้างเสริมสุขภาพ มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างเสริมสุขภาพ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ข้อมูลที่ผิด ความเชื่อและค่านิยมที่ผิด การพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพจำเป็นต้องมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพให้บรรลุผลสูงสุด
4. การส่งเสริมปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น สถาบันครอบครัว ระบบสังคม นโยบายสาธารณะ การเผยแพร่ข้อมูลและสื่อ การเปลี่ยนอาชีพและวิถีชีวิต การเติบโตของเมือง แลกเปลี่ยนข้ามวัฒนธรรม ฯลฯ
5. การมีความสุขในการดำรงชีวิต เกี่ยวข้องกับสังคมการทำงาน การศึกษา การบริการด้านสาธารณสุข พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้คน นำไปสู่สภาวะสุขภาพที่สมบูรณ์ ไม่ใช่แค่บุคลากรทางการแพทย์เท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับผู้ประกอบวิชาชีพ เช่น ครู ตำรวจ วิศวกรสาขาต่าง ๆ ทนายความ ข้าราชการ นักการเมือง และอื่น ๆ อีกมากมาย ไม่มีอาชีพใดประสบความสำเร็จใน

การส่งเสริมสุขภาพดังนั้นจึงจำเป็นต้องดำเนินการส่งเสริมสุขภาพที่ต้องใช้ทีมทำงานร่วมกับผู้อื่น แม้ว่าบางครั้งอาจรู้สึกไม่สบายใจและไม่สบายใจ แต่หากคุณตั้งเป้าที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีต่อสุขภาพเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมที่มีความจำเป็น

สรุป

การศึกษาเรื่อง แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม : การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม พบว่า การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมเป็นการดูแลและการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีภายใต้องค์ประกอบทั้งหมดที่สำคัญ ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ซึ่งทุกส่วนล้วนมีความสำคัญ ไม่ได้เลือกส่วนใดของร่างกาย แต่คำนึงถึงความสัมพันธ์ทางร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการมีสุขภาพที่ดีและสมบูรณ์ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้ในลักษณะ ดังนี้

ภาพที่ 1 วิเคราะห์แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม

จากภาพที่ 1 วิเคราะห์แนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณที่มีความสัมพันธ์ทางร่างกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการมีสุขภาพที่ดี มีแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมและองค์ความรู้ใหม่ E-B-H-P-H ดังนี้

1. E – การกระตุ้นให้บุคคลและชุมชนปรับเปลี่ยนลักษณะการดำรงชีวิต (Encouraging individuals and communities to change their lifestyles) การจัดการในเชิงเศรษฐกิจและสังคมเพื่อพัฒนาสภาวะสุขภาพ

2. B – การสร้างความรู้และความเข้าใจ (Building knowledge and understanding) ในการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่ซับซ้อน รวมถึงส่งเสริมและป้องกันสุขภาพ

3. H – การพัฒนาและการสร้างเสริมสุขภาพ (Health Development and Promotion)

4. P - การส่งเสริมปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (Promoting social and environmental factors) เพื่อเชื่อมประสานสถาบันทางสังคม การเผยแพร่ข้อมูล อาชีพและวิถีชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง

5. H - การมีความสุขในการดำรงชีวิต (Happiness in living) เพื่อสังคมและการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปและนำไปสู่สภาวะสุขภาพที่สมบูรณ์

บรรณานุกรม

- กรณีศึกษา ปัญญาว่างค์ และพนัส พฤกษ์สุนันท์. (2555). เอกสารประกอบการเรียนวิชาการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม. ขอนแก่น: คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการสุขภาพชุมชน สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน.
- กลุฑิตี แซงวา. (2564). บทเรียนออนไลน์ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสาธารณสุข ครั้งที่ 3. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://nurse.pbru.ac.th/th/wp-content/uploads/2020/05/> [6 เมษายน 2564].
- นิคม มูลเมือง. (2564). แนวคิดพื้นฐานด้านสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ และการปฏิรูปสุขภาพ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.libarts.mju.ac.th/LibDocument/EBook/013/บทที่1.pdf>. [6 เมษายน 2564].
- พิจิตรา ทะเลรัตน์. (2560). การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพของพระภิกษุสงฆ์ให้ห่างจากโรคเบาหวานโรคความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจในเขตจังหวัดชลบุรี. (งานนิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มยุรี ผิวสุวรรณ และคณะ. (2556). CBR Guidelines ขององค์การอนามัยโลก ฉบับภาษาไทย. กรุงเทพฯ : พรีเมียม เอ็กซ์เพรส.
- สำนักบริหารการสาธารณสุข. (2564). คู่มือการปฏิบัติงานหน่วยงานสำนักบริหารการสาธารณสุข. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://ops.moph.go.th/public/> [4 เมษายน 2564].
- Between the Bridges Healing Center. (2020). What Does “Mind Body and Spirit” Truly Mean. [Online]. Source: <https://www.bridgeshealingcenters.com/what-does-mind-body-and-spirit-truly-mean/> [December 4, 2020].

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

A Study of the Creative Leadership of the School Administrators under
Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5

พัฒน์พงษ์ พงษ์จันโอ¹ และเจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม²

Pattanapong Pongchano¹ and Charoenwitch Somphongtam²

นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี¹

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี²

Student of Program Education Administration, Graduate School, Ratchathani University¹

Thesis Advisor, Faculty of Education, Graduate School, Ratchathani University²

Email : pattanapong.pongchano@gmail.com

Received January 10, 2023; Revised April 26, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 337 คน กำหนดขนาดตัวอย่างตามวิธีการของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.31 - 0.79 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the creative leadership of the school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5, and 2) to compare the creative leadership of the school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5 according to the teachers' opinions which classified by school sizes. The samples consisted of 337 teachers operating at school under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5. The sample size was calculated applying Krejcie and Morgan method and stratified random sampling. The instrument was a five-level rating scale questionnaire with a reliability of 0.95 and a discrimination of 0.31 - 0.79. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and One - way ANOVA.

The research findings were as follows: 1) the creative leadership of school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5 both overall and individual aspects were at a high level. 2) The comparison of the creative leadership of the school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5 according to the teachers' opinions which classified by the size of the schools revealed that the creative leadership of the school administrators under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5 both overall and individual aspects were different with no statistical significance.

Keyword: Creative Leadership, School Administrators

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว จำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีความพร้อมในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าอย่างเต็มศักยภาพ ในสภาวะการผันผวนเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์แลความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด รวมทั้งการสื่อสารที่มีการกระจายอย่างกว้างขวางและไร้ขีดจำกัด ทำให้ทุกประเทศในประชาคมโลกให้ความสำคัญและเร่งการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสภาวะการผันผวนของโลกที่เปลี่ยนแปลง การศึกษาถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพ มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และมีสรณนะให้พร้อมรับมือต่อแรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพนั้น จะเป็นรากฐานที่สำคัญที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และมีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563, หน้า 1)

ผู้นำทางการศึกษาของไทยจะต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและเข้าใจปัญหาของสังคมไทยได้อย่างดีและเชื่อมโยง การศึกษากับสังคมไทยนั้นจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นลักษณะของผู้นำที่มีการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองเชิงจินตนาการโดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในสถานการณ์ต่าง ๆ และประเด็นต่าง ๆ ที่ท้าทาย ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายหลักคือการเรียนรู้ของนักเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้มีโอกาสขยายความรู้ความสามารถอย่างสร้างสรรค์และประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง (ไพฑูริย์ สันลารัตน์, 2561, หน้า 90) ทั้งนี้ ผู้นำในอนาคตจะต้องผูกพันต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ต้องหมั่นศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ใหม่เพื่อคงความมีทักษะความรู้ที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 อยู่เสมอ ผู้นำจำเป็นต้องมีทักษะความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ การสร้างความรู้อย่างต่อเนื่อง สร้างสรรค์สภาพแวดล้อมอันทรงพลังที่เอื้อต่อการเรียนรู้และนวัตกรรม มีความคิดสร้างสรรค์และสามารถบูรณาการความรู้และวิธีการ มีการเปลี่ยนแปลงที่คำนึงถึงบริบท (กนกอร สมปราชาญ์, 2560, หน้า 151)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั้นจะแสดงออกซึ่งการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลาที่มีทัศนคติในเชิงบวกต่อโลกและต่อชีวิต เชื่อมมั่นในคุณค่าและศักยภาพของตนเองและผู้อื่นที่พร้อมจะก้าวข้ามอุปสรรคไปด้วยกัน การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นั้นแสดงถึงความยืดหยุ่นทางความคิดและการกระทำรวมทั้งเป็นผู้ที่มีความสมดุลในชีวิตที่รู้จักพัฒนานตนเองเสมอ

ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และจิตวิญญาณ กุญแจแห่งความสำเร็จประการหนึ่งของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือความสามารถในการกล้านำความเปลี่ยนแปลงและความสามารถในการกล้าเผชิญกับความท้าทายด้วยวิธีการใหม่ๆ เพื่อให้เป้าหมายที่วางไว้บรรลุผลสำเร็จ จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550) ซึ่ง ภาวะผู้นำที่เข้มแข็งของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ จึงกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ความสามารถสร้างสรรคนวัตกรรมด้านการเรียนรู้และขยายศักยภาพการเรียนรู้ของสมาชิก รวมทั้งมีจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี (ธีระ รุญเจริญ, 2557, หน้า 48)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 254 แห่ง ซึ่งมีวิสัยทัศน์เป็นองค์กรคุณภาพยึดหลักธรรมมาภิบาล น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพระบรมราโชบายด้านการศึกษา สู่การปฏิบัติเพื่อสังคมอนาคตที่ยั่งยืน ซึ่งมีหนึ่งในจุดเน้นคือให้ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะ ตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5, 2563) ดังนั้นสถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมและปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบัน ซึ่งการบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดในเชิงบวก มีความยืดหยุ่นในการบริหาร เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและดำเนินงานร่วมกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และใช้เป็นข้อมูลในวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

คำถามการวิจัย

- 1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 อยู่ในระดับใด
- 2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
- 2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 1 เป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 แต่ละขนาดสถานศึกษา
- 2 เป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้วางแผนกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการสถานศึกษาต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1 ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 2,766 คน ประกอบด้วย ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก 604 คน ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง 1,354 คน ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ 808 คน (ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2563)

2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 337 คน ประกอบด้วย ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก 74 คน ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง 165 คน ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ 98 คน กำหนดขนาดตัวอย่างตามวิธีการของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan; อ้างถึงใน ไพศาล วรคำ, 2558 หน้า 101-102) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น 1) ขนาดเล็ก 2) ขนาดกลาง และ 3) ขนาดใหญ่

2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีความยืดหยุ่น และ 3) การมีจินตนาการ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า

1.1 ในภาพรวม ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสูงที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีจินตนาการและด้านการมีความยืดหยุ่น

1.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในด้านการมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับแรก ได้แก่ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาที่ทันสมัยทั้งปัจจุบันและอนาคต รองลงมา ได้แก่ มีการกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคลากรมีแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทสถานศึกษาเพื่อกำหนดภาพในอนาคตที่จะไปสู่การเปลี่ยนแปลง

1.3 ด้านการมีความยืดหยุ่น ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในด้านการมีความยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับแรก ได้แก่ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานด้วยวิธีที่หลากหลาย รองลงมา ได้แก่ มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง วิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีความคิดคล่องแคล่วในการวางแผนการปฏิบัติงาน ทำงานด้วยความกระฉับกระเฉงรวดเร็ว

1.4 ด้านการมีจินตนาการ ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในด้านการมีจินตนาการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับแรก ได้แก่ มีการบูรณาการวิธีการทำงานที่หลากหลายอย่างสร้างสรรค์ รองลงมา ได้แก่ มีการคิดตัดสินใจอย่างใคร่ครวญและรอบคอบ บนพื้นฐานเหตุและผล และลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีการส่งเสริมและสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรในสถานศึกษา

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาด โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การจะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกและพัฒนาในด้านต่างๆ ก่อนดำรงตำแหน่งผู้บริหาร อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ได้บริหารงานสอดคล้องกับแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการเสริมสร้างศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดประชุม อบรม ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนรู้เสริมสร้างศักยภาพผู้เรียน คิดค้นนวัตกรรม มีความรู้และจรรยาบรรณ ตามมาตรฐานวิชาชีพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5, 2563) รวมถึงสถานศึกษามีอิสระในการกำหนดแนวคิด ปรัชญา และวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) และการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่สถานศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเอง รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบัน คิดหากลยุทธ์ วิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ศิลา (2556) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน เครือข่ายที่ 19 ตามความคิดเห็นของครู โดยรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ควงแห ข่านอก (2559) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญญา ศรีภูธร (2562) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกระทรวงศึกษาธิการให้อิสระสถานศึกษาในการกำหนดวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ ปักกระโถ (2561) ได้ศึกษา บทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัวตามลำดับ

1.2 ด้านการมีความยืดหยุ่น พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในด้านการมีความยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ คิดหากลยุทธ์ วิธีการใหม่ๆ เพื่อเท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบัน สอดคล้องกับทัศนะของ Dubrin (2010) ที่ได้กล่าวว่า การมีความยืดหยุ่น เป็นความสามารถ ของผู้นำในการรองรับกับความเปลี่ยนแปลง เช่น รองรับกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย ผู้นำจะต้องมีความสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้ และความยืดหยุ่นก็เป็นคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับผู้นำที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษพล อัมระนันท์ (2559) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว อยู่

ในระดับมาก

1.3 ด้านการมีจินตนาการ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในด้านการมีจินตนาการ อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเอง มีความคิดริเริ่ม นำวิธีการแปลกใหม่ มาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการศึกษาอยู่เสมอ รวมถึงมีการบูรณาการวิธีการทำงานที่หลากหลายตามลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีการบูรณาการงานในด้านต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภรณ์ทิพย์ ปั่นกอง (2559) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 จินตนาการ ด้านที่ 2 ความยืดหยุ่น ด้านที่ 3 วิสัยทัศน์ องค์ประกอบต่างๆ ทำให้เกิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555) ได้ศึกษา โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษา พบว่าระดับการแสดงออกภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษามีระดับการแสดงออกภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีจินตนาการอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจจะเป็นเพราะว่าสถานศึกษาทุกแห่ง ทุกขนาด มีมาตรฐานการศึกษายึดเป็นแนวทางสำหรับพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ และใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษาทุกแห่ง ทุกขนาดยังมีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ศิลา (2556) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ซึ่งได้ เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน เครื่องหมายที่ 19 จำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ควงแห ข่านอก (2559) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ซึ่งได้ เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.5 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา ศรีภูธร (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในเรื่องการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทสถานศึกษาเพื่อกำหนดภาพในอนาคตที่จะไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

1.2 การมีความยืดหยุ่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความคิดคล่องแคล่วในการวางแผนการปฏิบัติงานทำงานด้วยความกระฉับกระเฉงรวดเร็ว

1.3 การมีจินตนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรในสถานศึกษาและควรมีความกล้าคิดและตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

2.2 ควรศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

2.3 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ ครูผู้สอน เช่น ตามทัศนะของผู้บริหารหรือบุคลากรทางการศึกษา

บรรณานุกรม

- กนกอร สมปราษฎ์. (2560). **ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กฤษพล อัมระนันท์. (2559). **การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่แก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2**. ปรินญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- กาญจนา ศิลา. (2556). **การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน**. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). **โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). **สุดยอดภาวะผู้นำ : Super leadership**. กรุงเทพฯ : ชัคเชส มีเดีย.
- ดวงแห ข่านอก. (2559). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6**. ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- เพ็ญญา ศรีภูธร. (2562). **การศึกษบทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง**. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. (2561). **ความเป็นผู้นำทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล วรคำ. (2558). **การวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 7. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- ภรณ์ทิพย์ บั่นกอง. (2559). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. (2563). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563-2565**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารหมายเลข 1/2563.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. (2563). **ข้อมูลข้อมูลสารสนเทศปี การศึกษา 2563**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารหมายเลข 5/2563.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.
- สุรศักดิ์ ปักกระโถ. (2561). **การศึกษบทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17**. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Dubrin, A. J. (2010). *Principles of leadership*. (n.p.) : South-Western Cengage Learning.
- Likert, R. (1993). *A Technique for the Measurement of Attitude*. Chicago : Rand Mc Nally.

ผลการจัดศิลปะสร้างสรรค์ที่มีต่อความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 The Effect of Creative Art on Initiative of Early Childhood in the 2nd Year Kindergarten Level

อัมรินทร์ แผ่นหิน¹ และนนทชนนปภพ ปาลินทร์²

Amarin Phaenhin¹ and Nonttachanonpaphop Palintorn²

นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี¹

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี²

Student of Program Early Childhood Education Education, Graduate School, Ratchathani University¹

Thesis Advisor, Faculty of Education, Graduate School, Ratchathani University²

Email : som88662@gmail.com

Received January 12, 2023; Revised April 26, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 4 – 5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแก้งขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้วิธีการทดลองแบบ One group pretest-posttest design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แผนจัดกิจกรรม จำนวน 24 แผน มีคุณภาพในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 2) แบบสังเกตความคิดริเริ่มสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t – test Dependent Samples)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พัฒนาการความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ระดับความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 คิดเป็นร้อยละ 53.97 ซึ่งมีพัฒนาการความคิดริเริ่มอยู่ในระดับปรับปรุง และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ระดับความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.23 คิดเป็นร้อยละ 82.73 ซึ่งมีพัฒนาการความคิดริเริ่มอยู่ในระดับดีมาก แสดงว่าความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่สูงขึ้น

2. ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 และความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.23 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : ผลการจัดศิลปะสร้างสรรค์, ความคิดริเริ่ม, เด็กปฐมวัย, ชั้นอนุบาลปีที่ 2

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study early childhood's speaking skills development after holding the Folktale-telling activities and 2) to compare early childhood's speaking skills development between pre and post activities of Folktale-telling. The sample consisted of 20 students of Kindergarten 3, 1 classroom, aged between 5-6 years who were studying at Ban Nokten school Phibunmangsan District, Ubonratchathani Province, Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 3, in academic year 2020. They were selected by purposive sampling. The duration of experimentation in the second semester, academic year 2020 was 8 weeks, 3 days a week and 25 minutes a day. The method of experimentation was One group pretest-posttest design. The research instruments included: 1) 24 lesson plans with Folktale-telling activities in the level of highest quality, average 4.62 and 2) questionnaires of early childhood, Kindergarten 3's speaking skills development with reliability .89. The data was analyzed by the way of percentage, mean, standard deviation, and t-test dependent samples.

The findings can be summarized as follows:

1. For the development of early childhood children's speaking skills after the Folktale-telling activities, the overall ability in using the early childhood children's speaking skills, before experiment, had the average of 18.30. The percentage was at 61.00 of which the ability in using speaking skills was in a fair level. After the experiment, the overall ability in using the early childhood children's speaking skills had the average of 29.05. The percentage was at 96.83 of which the ability in using speaking skills was in a good level.
2. The ability in using the early childhood children's speaking skills before the experiment had the average of 18.74, and after the experiment, it had the average at 24.70 which had significantly statistical difference at the level of .01. After Folktale-telling activities, the early childhood children had higher development of speaking skills than the pre-activities. It was in accordance with the research hypothesis.

Key words : The effects of activities, Speaking Skills, Early Childhood's Speaking Skills Development

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เราต้องการให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านความคิดริเริ่มเพิ่มมากขึ้น เพราะความคิดริเริ่มสามารถปรับเปลี่ยนความคิดได้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป เกิดเป็นความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพราะการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นความคิดริเริ่มในด้านการเกษตร การคมนาคม การแพทย์ การศึกษา ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการอื่น ๆ ซึ่งสามารถให้มนุษย์มีความเป็นอยู่อย่างสุขสบายนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังที่ Torrance (1962, p.17) ความคิดริเริ่มแปลกใหม่แตกต่างไปจากความคิดเดิมและเป็นความคิดที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม (สุภาวดี ตั้งบุพผา, 2533, หน้า 12) มีนักจิตวิทยาหลายคนได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับความคิดริเริ่ม พบว่า มนุษย์ทุกคนมีความสามารถในการคิดริเริ่มให้สูงขึ้นได้ด้วยการสอน ฝึกฝน และการฝึกปฏิบัติที่ถูกวิธีและมีข้อเสนอแนะว่าควรฝึกฝนความคิดริเริ่มตั้งแต่แรกเกิดถึงเยาวชน (อารี รังสินันท์, 2558, หน้า 1) ดังนั้น ความคิดริเริ่ม จึงเป็นคุณลักษณะที่ควรได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาให้สูงขึ้น เพื่อให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สูงและพร้อมที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ประเทศชาติต่อไป (Lowenfeld, 1975, p 63) การที่ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กจะมากขึ้น ลดลง หรือได้มีโอกาสแสดงให้เห็นหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของเด็กเป็นสำคัญแนวคิดริเริ่ม เชื่อว่าคนทุกคนมีความสามารถที่จะคิดสร้างสรรค์ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, 2557, หน้า 103) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้หรือผลมาจากเงื่อนไข หรือประสบการณ์รอบ ๆ ตัวบุคคล (สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ, 2557, หน้า 8) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นสาเหตุให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน เมื่อวิเคราะห์คร่าวๆ จะเห็นว่าความคิดริเริ่มเกี่ยวข้องกับเรา ตลอดเวลาตั้งแต่เช้าจรดเย็น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จึงถูกระบุไว้ในทักษะที่จำเป็นของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ ตั้งแต่ชั้นเด็กปฐมวัยไปจนถึงมหาวิทยาลัย และตลอดชีวิต (วิจารณ์ พานิช, 2556, หน้า 96) วัย 3 – 6 ปี เป็นระยะที่เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการแสนประสาทที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างสมองซีกขวายังก่อกำเนิดขึ้นไม่สมบูรณ์ และสมองซีกซ้ายที่ทำหน้าที่คิดหาเหตุผล

สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมทักษะความคิดริเริ่ม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการในทุก ๆ ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

คำถามการวิจัย

1. ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อยู่ในระดับใด
2. ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทานพื้นบ้านที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะในการพูดของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 4 – 5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านแก้งขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทั้งหมด จำนวน 42 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 4 – 5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านแก้งขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

- 2.1 ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการจัดศิลปะสร้างสรรค์เป็นเนื้อหาที่มีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 24 แผน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โดยกำหนดแผนการจัดศิลปะสร้างสรรค์ จำนวน 24 แผน ใช้เวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ เวลา 09.40-10.20 น. รวมการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนละ 3 วัน คือ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี ใช้เวลา 40 นาที

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

1. พัฒนาการความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ระดับความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 คิดเป็นร้อยละ 53.97 ซึ่งมีพัฒนาการความคิดริเริ่มอยู่ในระดับ

ปรับปรุง และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ระดับความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.23 คิดเป็นร้อยละ 82.73 ซึ่งมีพัฒนาการความคิดริเริ่มอยู่ในระดับดีมาก แสดงว่าความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่สูงขึ้น

2. ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 และความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.97 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. พัฒนาการความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ระดับความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 คิดเป็นร้อยละ 53.97 ซึ่งมีพัฒนาการความคิดริเริ่มอยู่ในระดับปรับปรุง และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ระดับความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.23 คิดเป็นร้อยละ 82.73 ซึ่งมีพัฒนาการความคิดริเริ่มอยู่ในระดับดีมาก แสดงว่าความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่สูงขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยได้แสดงความสามารถและความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในรูปภาพหรือสิ่งของที่เด็กปฐมวัยจะสามารถแลเห็นได้ เด็กปฐมวัยจะใช้ศิลปะเพื่อเป็นสื่ออธิบายสิ่งที่เขาทำ เห็น รู้สึก และคิดออกมาเป็นผลงาน การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยช่วยให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสค้นคว้า ทดลอง และสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนให้ผู้อื่นและโลกที่อยู่รอบตัวเขาได้เข้าใจ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เนื่องจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ขั้นตอน 3 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นนำ เป็นการเริ่มต้นจัดศิลปะสร้างสรรค์ โดยคุณครูร่วมกันอภิปรายหัวข้อกับเด็กปฐมวัย ๆ เพื่อค้นหาประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยมี สิ่งที่เด็กปฐมวัยรู้อยู่แล้ว และสิ่งที่เด็กปฐมวัยอยากรู้ เด็กปฐมวัย ๆ จะได้เรียนรู้ ได้สร้างความคิดริเริ่มและจินตนาการของแต่ละคน แสดงความเข้าใจแนวคิดที่เกี่ยวข้อง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน สืบถาม เลือกลง ตัดสินใจ วางแผนจัดการและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยนำประสบการณ์เดิมมาเป็นฐานคิดในการตอบ และไม่กังวลว่าสิ่งที่ตอบจะถูกต่องหรือไม่ กล้าคิดกล้าตอบ และแบ่งปันความรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ๆ เพื่อเด็กปฐมวัยจะได้ นำความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้รับมาพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ๆ ในห้องต่อไป 2) ขั้นดำเนินงาน เป็นการเข้ากลุ่มการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การฝึก ตัด ปะเศษวัสดุ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้แสดงออกทางความคิด จินตนาการ ได้สำรวจและจัดกระทำกับวัตถุโดยตรงโดยใช้เศษวัสดุต่าง ๆ เช่น กล่องนม เชือก ฟาง ถูขนม แกนกระดาษทิชชู แก้วน้ำ ไม้ไผ่ เปลือกไม้ ลังกระดาษ ขวดน้ำ ขวดน้ำอัดลม ขวดน้ำผลไม้ ไม้ไอศกรีม สมุด หนังสือเรียน แผ่นพับ กระดาษ หนังสือพิมพ์ กระดาษวารสาร กระดาษนิตยสารต่าง ๆ เป็นต้น และ 3) ขั้นสรุป 3 เป็นการสรุปจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยเด็กปฐมวัยและคุณครูร่วมกันจัดนิทรรศการ โดยให้เด็กปฐมวัยแบ่งปันสิ่งที่เรียนรู้เกี่ยวกับหัวข้อ Process Art ให้เด็กปฐมวัย ๆ ช่วยกันอภิปรายถึงหลักฐานที่สืบค้น สืบถาม ทดลองใช้สื่อศิลปะต่าง ๆ เปรียบเทียบศิลปะสร้างสรรค์เสริมสร้างทักษะการคิด การสำรวจและตัดสินใจเลือกและทดลองทำ ของเด็กปฐมวัย จะค้นพบวิธีใหม่ ๆ วัสดุใหม่ๆ ผู้สอนและเด็กปฐมวัยร่วมกันสรุป เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้นำเสนอผลงานตนเอง ครูจัดบันทึกคำพูดและเรื่องราวที่เด็กปฐมวัยเล่าเกี่ยวกับผลงาน เด็กปฐมวัยและครูช่วยกันสรุปถึงกิจกรรม เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว เด็กปฐมวัยช่วยกันเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยใช้ขั้นตอน 3 ขั้นดังกล่าว จะทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ที่ได้รับเป็นรูปธรรม การคิด สังเกต และไตร่ตรองอย่างมีระบบ ซึ่งในขณะปฏิบัติกิจกรรมเด็กปฐมวัยจะเรียนรู้ การแก้ปัญหา จากการลงมือกระทำอย่างมีแผน มีลำดับ ด้วยการสัมผัส จัดกระทำด้วยมือตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างพื้นฐานของการอยากเรียนเบื้องต้น การสนทนาขณะทำกิจกรรมทำให้เด็กปฐมวัยมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทบทวนงานของตนเอง เป็นการกระตุ้นเร้าให้เด็กปฐมวัยสร้างความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาความคิดริเริ่มอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร พิทักษวงศ (2546, หน้า 86-90) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสร้างชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า ชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพเกินเกณฑ์ 80/80 เหมาะสมกับการนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมศิลปะ และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนปฐมวัยที่เรียนชุดกิจกรรมศิลปะสูงกว่าที่เรียนศิลปะแบบปกติตามแนวการจัดประสบการณ์ ชั้นปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ เจนเซน (Eric Jensen, Alexandria, VA ; ASCD, 2001) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องศิลปะกับสมอง โดยผลการวิจัยพบว่า การสอนศิลปะ งานประดิษฐ์ งานปั้น

นอกจากจะช่วยพัฒนาสมองแล้ว ยังช่วยฝึกทักษะในการทำงาน การแก้ปัญหาและการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้เด็กปฐมวัยมีความรู้สึกสำเร็จ มีความมั่นใจ และมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง

2. ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 และความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.97 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กปฐมวัยมีความคิดริเริ่มสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติกิจกรรมนี้ เด็กปฐมวัยมีโอกาสได้สร้างสรรค์ผลงานและเลือกวัสดุ อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมที่หลากหลายอย่างอิสระ ตามความคิดและจินตนาการ เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติฝึกฝนและพัฒนางานศิลปะของเด็กปฐมวัยที่ไม่ซ้ำแบบใคร ทำให้เกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำประสบการณ์เดิมมาผสมผสานกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กปฐมวัย จึงได้ผลงานที่ออกมามีความแปลกใหม่ รวมถึงเด็กปฐมวัยได้ฝึกการทำงานอย่างเป็นระบบ เนื่องจากการปฏิบัติบ่อยครั้ง จึงเกิดความคล่องแคล่ว ความรวดเร็วและความชำนาญในการทำงาน ทำให้มีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ที่สูงขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ (Torrance, 1964) ที่กล่าวว่าผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เมื่อเห็นและเข้าใจ จะรวบรวมประสบการณ์และข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อแสวงหาวิธีใหม่ ๆ การที่เด็กปฐมวัยได้เลือกอุปกรณ์อย่างอิสระและคิดรูปแบบของงาน การลงมือปฏิบัติ ค้นหาคำตอบด้วยตนเองนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เมื่อเด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติบ่อยครั้งทำให้ได้ผลงานที่แปลกใหม่ออกมา ดังนั้น ในการทำงานศิลปะสร้างสรรค์ ทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ดังนั้น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในด้านการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และส่งเสริมความถนัดของเด็กปฐมวัย เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยคิด ได้ค้นพบ และแสดงออกอย่างอิสระ โดยครูเลือกใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยแต่ละคน ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ครูเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้ทำอย่างอิสระและคอยดูแลเมื่อเด็กปฐมวัยเกิดปัญหา ทำให้หลังจากสิ้นสุดการทดลองเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ไกรฤกษ์ (2557, บทคัดย่อ) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะต่างรูปแบบ ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดคูลีตาราม ได้รับการจัดกิจกรรมวาดภาพพระบายสีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดคูลีตารามที่ได้รับการจัดกิจกรรมการพิมพ์ภาพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โรงเรียนวัดคูลีตาราม ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการพิมพ์ภาพสูงกว่าการจัดกิจกรรมวาดภาพพระบายสีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ แสตปป (Stapp, 1964, p. 5258-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญาของนักเรียนที่เรียนศิลปะและไม่เรียนศิลปะ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่นักเรียนที่เรียนศิลปะได้คะแนนแนวความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าพวกที่ไม่เรียนศิลปะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูควรมีบทบาทในการดูแลให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำเมื่อเด็กปฐมวัยต้องการกระตุ้นเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กปฐมวัยได้ทดลองทำตามความคิดของตนเอง ให้แรงเสริมกล่าวคำชมเชยในผลงานของเด็กปฐมวัย ทำให้เด็กปฐมวัยมีความมั่นใจและตั้งใจในการทำกิจกรรม

1.2 การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ควรจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัด กิจกรรม โดยจัดสถานที่สำหรับการทำกิจกรรมให้มีการหยิบใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างสะดวกเพียงพอ กับความต้องการของเด็กปฐมวัย ไม่มีเสียงดังจากภายนอกเข้ามารบกวนเด็กปฐมวัย ไม่ให้มีสิ่งรบกวนสมาธิของเด็กปฐมวัย

1.3 เมื่อเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง ควรมีการสนทนาร่วมกันสรุปถึงการทำกิจกรรม ในแต่ละวันว่า เป็นอย่างไร ตลอดจนการสนทนาชิ้นงานของเด็กปฐมวัย ในช่วงเวลาส่งงาน เพื่อฝึกให้เด็กปฐมวัยได้ใช้ความคิดที่ได้จากประสบการณ์ในการทำงาน รวมถึงเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง จากการทำกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต่อความสามารถด้านอื่น ๆ เช่น กล้ามเนื้อมือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านคณิตศาสตร์ พฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.2 ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ที่เป็นเด็กปฐมวัยทั้งเด็กปกติ และเด็กปฐมวัยที่เป็นเด็กพิเศษ

2.3 ควรมีการศึกษามลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีต่อความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัย ในระดับชั้นอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2559). คิด ทำ ด้านบวก. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- ดวงพร พิทักษ์วงศ์. (2546). การสร้างชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่าง
เป็นผู้เรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- นฤมล ไกรฤกษ์. (2557). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะต่างรูปแบบ
โรงเรียนวัดคูลีตาราม.ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2557). เอกสารประกอบการสอนรายวิชานวัตกรรม วิธีการสอนและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.
กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- ปิ่นปิ่นทร์ วงษ์สุวรรณ. (2561). การคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. สืบค้นจากเว็บไซต์
<https://www.gotoknow.org/posts/658581> สืบค้นวันที่ 21 มกราคม 2564
- มานพ ถนอมศรี. (2546). ศิลปะสำหรับครู. กรุงเทพฯ : ลิขประภา.
- เลิศ อานันท์นะ. (2555). เทคนิควิธีสอนศิลปะเด็ก. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์: เขาวนทางปัญญา. กรุงเทพฯ :
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ. (2557). เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). แผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย.
กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- สิริพรรณ ตันติรัตน์ไพศาล. (2545). ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สุภาวดี ตั้งบุบผา. (2533). การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อารี รั้งสินันท์. (2558). ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- Eric Jensen. (2001). *Arts with the Brain in Mind*. Association for Supervision and Curriculum Development,
Alexandria, VA. (Online). <https://eric.ed.gov/?idc =ED453106>.
- Lowenfeld Viktor. (1975). *Creative and mental growth*. New York : Macmillan.
- Stampf, R. V. (1964). *Relationship of Measures of Creativity General Intelligence and Memory*,
Dissertation Abstract International. 5258 – A.
- Torrance, E. P. (1962). *Guiding creative talent*. NJ: Prentice-Hall.
- _____. (1963). *Education and the Creative Potential*. Minneapolis: The Lund Press.
- _____. E. P. (1970). *Encouraging Creativity in the Classroom*. Dubuque, Iowa: William C. Brown.
- Peterson, H.D. (1958). *The Key To Child Growth*. New York : Exposition Press.

การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี
เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ
สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

Development of Integrated Learning Lesson Plans for Accounting
Process Subject on Project Management Activity Integrated with
Practical Session for 3rd Year Vocational Certificate Students

ปรียานุช ชื่นสอด¹, ผศ.ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี² และ รศ.ดร.จรูญ คุณมี³

นักศึกษาศาสาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี¹

อาจารย์ประจำวิทยาลัยนพนธ์หลัก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี²

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี³

Preeyanut chuensod¹, Assist. Prof. Dr. Wiwat Petsri²

and Assoc. Prof. Dr. Jaroon koonmee³

Student of Program Curriculum and Instruction, Graduate School, Ratchathani University¹

Thesis Advisor, Faculty of Education, Graduate School, Ratchathani University² Professor, Graduate School,

Ratchathani University³

Received January 14, 2023; Revised April 26, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังการใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 กลุ่ม กบ.31 วิทยาลัยการอาชีพขุนหาญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งได้มาโดยวิธี การสุ่มตัวอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยสุ่มจำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 2) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (= 3.83, S.D = 0.70)

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบบูรณาการ, ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

ABSTRACT

The purposes of the research on development of integrated learning lesson plans for Accounting Process subject on project management activity integrated with practical session for 3rd year vocational certificate students were: 1) to compare the students' learning achievement both before and after learning with the integrated learning lesson plans for Accounting Process subject on project management activity integrated with practical session for 3rd year vocational certificate students, and 2) to study the students' satisfaction towards the instruction using the integrated learning lesson plans for Accounting Process subject on project management activity integrated with practical session for 3rd year vocational certificate students. The sample group used in this research was 48 of 3rd year vocational certificate students from accounting program; year 3, group 1 of Khunhan Industrial and Community Education College in the second semester of the academic year 2021 gaining from simple random sampling by using the college as a random unit. The result found that: 1) learning achievement after using the integrated learning lesson plans for Accounting Process subject on project management activity integrated with practical session for 3rd year vocational certificate students was higher than learning achievement before using the integrated learning lesson plans for Accounting Process subject on project management activity integrated with practical session for 3rd year vocational certificate students with statistical significance at the .01 level, and 2) students' satisfaction towards the integrated learning lesson plans for Accounting Process subject on project management activity integrated with practical session for 3rd year vocational certificate students as a whole, for all four parts, was at the high level ($\bar{X} = 3.83$, S.D = 0.70).

Keywords : Integrated Learning Lesson Plans, Vocational Certificate Students

บทนำ

การศึกษาในประเทศไทย เป็นการศึกษาที่จัดโดยกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย โดยภาครัฐจะเข้ามาดูแลโดยตรงและเปิดโอกาสให้เอกชนมีส่วนร่วมในการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในปัจจุบันการศึกษาในประเทศไทยมีทั้งสิ้น 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้นถูกมองว่าล่าช้าและล้าหลังเสมอมา สิ่งหนึ่งที่เห็นว่าเป็นจุดอ่อนของการเรียนอาชีวศึกษาในปัจจุบันคือการฝึกงานภาคปฏิบัติ อันเป็นหัวใจและความไฝ่ฝันของผู้เรียนอาชีวศึกษาที่ต้องการฝึกงานให้มากๆ เรียนทฤษฎีให้น้อยลงรวมทั้งการจัดกิจกรรมที่สนุกสนาน ทั้งนี้เพราะการฝึกปฏิบัติ คือการฝึกฝีมือ ฝึกประสบการณ์ ฝึกทำงานได้จริง ไม่ใช่ฝึกซ่อมรถยนต์บนกระดานดำปัจจัยสำคัญต้องมีก็คือ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ประกอบการฝึก ทั้งที่เป็นเครื่องมือพื้นฐานเพื่อสร้างอุปนิสัยการเป็นช่างที่ดี และเครื่องมือทันสมัยอยู่ในโรงงานการฝึกงาน (shop) อันนี้สถานศึกษาต้องลงทุน แต่สิ่งสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดคือครูฝึก ครูที่เก่งภาคปฏิบัติ เช่น วิชาช่างกล ที่ใช้เครื่องมือพื้นฐานการช่างฝึกวิสัยอุตสาหกรรมและเครื่องมือควบคุมแบบอัตโนมัติ ช่างเครื่องยนต์สามารถซ่อมเครื่องยนต์ยุคใหม่ได้ทั้งคัน ถ้าเทคโนโลยีไฟฟ้ากำลังการตั้งระบบเครื่องทำความเย็นและระบบปรับอากาศ ระบบเครื่องทำความเย็นและระบบปรับอากาศ งานอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการสื่อสารหรือ งานก่อสร้างบ้านไม้อาคารทันสมัยติดตั้งเครื่องสุขภัณฑ์ เป็นต้น

การศึกษาในประเทศไทย จัดให้มีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จัดให้มีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 โดยกำหนดให้ วิชากระบวนการจัดทำบัญชี เป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรแผนกวิชาการบัญชีที่บังคับให้ผู้เรียนต้องเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิชากระบวนการจัดทำบัญชี เป็นวิชาที่ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2556 หน้า 7) หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและการแข่งขันในระดับสากล ดังนั้น หลักสูตรจึงเน้นการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มีความรู้ทางวิชาชีพบัญชี โดยเข้าถึงองค์ความรู้และการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งยังสามารถบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศกับวิชาชีพบัญชีได้อย่างเหมาะสม และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบการเงิน และระบบเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

วิทยาลัยการอาชีพขุนหาญ เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้สู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาผู้สังคมและนักวิชาการบัญชีเน้นผลิตนักศึกษาที่มีความพร้อมในการทำงานและสามารถปฏิบัติงานเยี่ยงนักบัญชีวิชาชีพและสร้างความแข็งแกร่งในการให้บริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน จากกลยุทธ์ดังกล่าวทำให้คณะกรรมการการบัญชีพัฒนาการเรียนการสอนในรูปแบบที่มีการปฏิบัติจริง โดยให้นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชีในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้ลงพื้นที่และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในภาคปฏิบัติจริงในชุมชนต่างๆ ร้านค้าในชุมชนต่างๆ ซึ่งช่วยให้นักศึกษาไปประยุกต์ใช้กับการภาคทฤษฎีเข้ากับภาคปฏิบัติและใช้ทักษะการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้ศึกษาแบบโครงการของกลุ่มตนเองประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพโดยชุมชนสามารถนำโครงการที่สำเร็จแล้วมาใช้เป็นต้นแบบได้ในธุรกิจชุมชนการลงภาคสนามเพื่อศึกษาข้อมูลวิชาการนี้ยังได้สอนให้นักศึกษาออกแบบการสัมภาษณ์ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้ศึกษาแบบโครงการของกลุ่มตนเองประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพโดยชุมชนสามารถนำโครงการที่สำเร็จแล้วมาใช้เป็นต้นแบบได้ในธุรกิจชุมชนการลงภาคสนามเพื่อศึกษาข้อมูลวิชาการนี้ยังได้สอนให้นักศึกษาออกแบบการสัมภาษณ์ รวมถึงเทคนิคการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนที่จะนำมาเขียนโครงการ ดังนั้นนักศึกษาต้องใช้ความอดทน ความมีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับผู้อื่นในชุมชนได้รวมทั้งให้นักศึกษาได้ศึกษาวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญในชุมชนนั้นด้วย เพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นให้มากขึ้นสิ่งเหล่านี้ผู้สอนจึงอยากให้นักศึกษาพัฒนากระบวนการสอนที่เป็นรูปแบบใหม่โดยมุ่งเน้นพาปฏิบัติจริงและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนกิจกรรมการเรียนการสอนนี้จะช่วยให้นักศึกษารู้จักการผสมผสานเชื่อมโยงความรู้ และทักษะต่างๆ เพื่อให้เกิดประสบการณ์พร้อมที่จะนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์กับงานที่ทำให้เกิดประโยชน์เต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

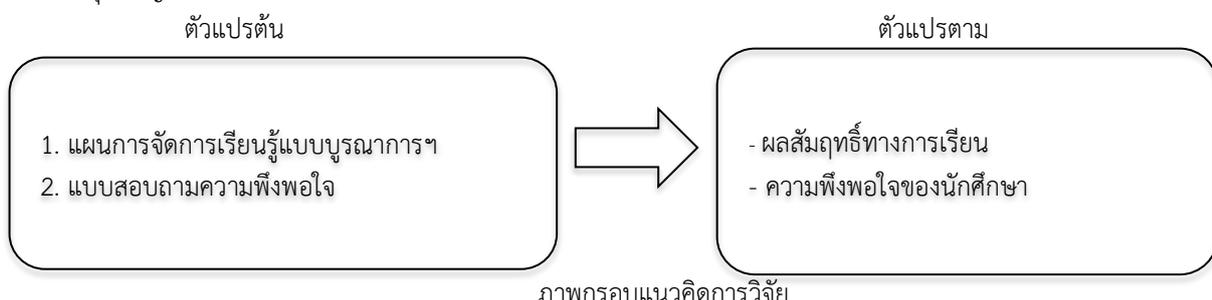
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังการใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังการใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (กำหนดค่าระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.01$)
2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดได้นำแบบสรุปลงการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปวช. 3 ห้อง กบ.31 วิทยาลัยการอาชีพขุนหาญ จำนวนทั้งสิ้น 48 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษารูปแบบการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ รายวิชากระบวนการจัดทำบัญชี สู่ชุมชน โดยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ ในการศึกษาไว้ ดังนี้

1.1 หน่วยการเรียนรู้ของวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 1) รูปแบบธุรกิจและการจดทะเบียน 2) พระราชบัญญัติการบัญชี 3) วงจรปฏิบัติงานบัญชี 4) เอกสารทางบัญชีและการวิเคราะห์รายการค้า 5) การกรอกและยื่นแบบแสดงรายการภาษี 6)การจัดทำงบการเงินตามกฎหมาย

1.2 รูปแบบการจัดทำโครงการบัญชี โดยการศึกษา 1) ชื่อโครงการ 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์/เป้าหมาย 4) วิธีดำเนินการ 5) ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ 6) งบประมาณ 7) ผู้รับผิดชอบโครงการ 8) ผลที่คาดว่าจะได้รับ 9) การประเมินผลโครงการ

1.3 ศักยภาพในการจัดทำบัญชีของชุมชน โดยการศึกษาองค์ประกอบของโครงการ เพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกของชุมชน ในการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชี รวมถึง เป็นต้นแบบในการจัดทำบัญชีสำหรับนำไปใช้กับธุรกิจร้านค้าชุมชนและธุรกิจอื่นๆ โดยทั่วไป

2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในเรื่องนี้ได้แก่ นักศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 19 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,181 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในเรื่องนี้ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 กลุ่ม กบ.31 วิทยาลัยการอาชีพขุนหาญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งได้มาโดยวิธี การสุ่มตัวอย่างง่าย (Sample Random Sampling)โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยสุ่มจำนวน 48 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

3.2.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โดยจำแนกเป็น 4 ด้านดังนี้ 1)ด้านเนื้อหาวิชา 2)ด้านครูผู้สอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4)การวัดผลและประเมินผล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

2. ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

3. ข้อความรู้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับครูอาจารย์หรือผู้สนใจที่จะทำการวิจัยและพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่องกิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำผลการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่า $t - test$
2. การวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวารณ สัจพิบูล (2553 หน้า ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเนื้อหาและประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตโดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อน ระหว่างและหลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบค่าที ($t - test$ dependent) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการในภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือร้อยละ 70 และสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ศรีทัศน์ วีรสวา (2554 หน้า ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยกระบวนการจัดการความรู้ร่วมกับแผนภาพการจัดระเบียบตนเองสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาผลวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองที่ใช้เป็นกลุ่มผู้บริหารจำนวน 49 คน ซึ่งพบว่า การนำแผนภาพการจัดระเบียบตนเอง (SOM) มาจัดกลุ่มผู้เข้าอบรม ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้อบรม หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนการสอนโดยแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการกระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 เพื่อให้เกิดทักษะที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการใช้งานชีวิตจริงมากขึ้น

สามารถนำไปใช้ในสภาวะการเรียนรู้ในสังคมได้ด้วย ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกัน มีการใช้ประสบการณ์ตรงมาแก้ปัญหา การเรียนรู้มีการสร้างสถานการณ์หรือกรณีศึกษาที่สร้างความสนใจ และผู้เรียนจะหาทางสนองความสนใจของตนเองจากความคิดลงมือปฏิบัติเป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ต่างๆไปใช้ประโยชน์ในสถานการณ์จริงได้ นอกจากนี้ยังมีการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนหลังจากสิ้นสุดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้ทราบผลความก้าวหน้าของตนเอง และแผนการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่มีการทำแบบฝึกหัดย่อยและตรวจผลให้นักเรียนทราบทันที ทำให้นักเรียนที่ได้คะแนนมากมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่จะปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนครั้งต่อไป ส่วนนักเรียนที่ได้คะแนนน้อยก็จะทำให้ทราบข้อบกพร่องของตนเอง

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกเมท จันทรสมโภชน์ และคณะ (2554 หน้า ก) การพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาจารย์ผู้สอน สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความจำเป็นทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่ามีค่า เป็นอยู่ในระดับ มากทุกด้าน ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 นั่น คืออาจารย์ผู้สอนหลังจากที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรม มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่า ก่อนการฝึกอบรม ผลการประเมินการฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่าง เห็นว่า วิทยากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมในเนื้อหาที่ให้การฝึกอบรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากโดยภาพรวมสิ่งที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ จะมีกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษาได้ปฏิบัติเท่าเทียมกัน มีการหมุนเวียนบทบาทหน้าที่กัน ทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสทำ หน้าที่ครบทุกบทบาทหน้าที่ ได้สัมผัสและเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมในแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่มีการทำ แบบฝึกหัดย่อยและตรวจผลให้ผู้เรียนทราบทันที ทำให้ผู้เรียนที่ได้คะแนนมากมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่จะปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนครั้งต่อไป ส่วนนักเรียนที่ได้คะแนนน้อยก็จะทำให้ทราบข้อบกพร่องของตนเอง

ข้อสังเกตที่พบจาก ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ คือ ในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนมาก โดยให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี และสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้องซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มจิตวิทยาทางสังคมหรือการเรียนรู้ทางสังคม (Social Psychology of Social Learning Theories) เป็นกลุ่มที่ได้รับความสนใจมากขึ้น ทฤษฎีนี้เน้นปัจจัยทางบุคลิกภาพและปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ การเรียนรู้ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางสังคม โดยเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรงหรือผ่านสื่อการเรียนการสอน

สำหรับครูที่ใช้ ใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ ปรากฏว่ามีความเชื่อมั่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น เพราะได้มีการปฏิบัติจริง และได้ดำเนินการโดยใช้นวัตกรรมที่มีขั้นตอนการดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูควรชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ให้นักเรียนเข้าใจจนสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองได้ และคอยให้คำปรึกษา ให้กำลังใจในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังปฏิบัติกิจกรรม

1.2 การใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชากระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ควรจะได้ปรับปรุงเทคนิค วิธีการ หรือยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ทุกสถานการณ์

1.3 การที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้นั้น ครู อาจารย์ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดค้น คิดวิเคราะห์ เลือกที่จะตัดสินใจ เลือกที่จะนำวิธีที่ดีที่สุดมาใช้ในการแก้ปัญหา ปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ มีเหตุผล

1.4 ก่อนจะนำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ไปใช้ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้โดยละเอียดและจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

1.5 ตรวจสอบสภาพและสื่อการเรียนการสอนของแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ สำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ว่ามีสื่อการเรียนการสอนใดที่ต้องเตรียมตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ รายการมีสภาพที่นำไปใช้ได้ทันทีหรือไม่ และสิ่งใดจะต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าเพื่อความเรียบร้อยในการดำเนินการสอนจะทำให้กระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการทำวิจัยการพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนด้วยใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระวิชาการระบวนการจัดทำบัญชี เรื่อง กิจกรรมการจัดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติกับวิธีสอนอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). **หลักสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ**. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์.
- _____. 2545. **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์.
- โกเมท จันทรมโกชน และคณะ. (2554). **การพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของอาจารย์ผู้สอน สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี**. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เขาวนัประภา เชื้อสาธุน. (2548). **เอกสารประกอบการสอนการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยและประเมินผลการศึกษา**. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศรีทัศน์ วิริสวา. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยกระบวนการจัดการ ความรู้ร่วมกับแผนภาพการจัดระเบียบตนเองสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศุภวรรณ สัจจิตบูล. (2553). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียน แบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาคร แสงผึ้ง. (ม.ป.ป.) **การวิเคราะห์ข้อสอบแบบเลือกตอบโดยวิธี B – Index และการวิเคราะห์ข้อสอบแบบคะแนน ไม่ใช่ 0 – 1 ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์**. ม.ป.ท. : ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.

ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่องการแยกสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้
สะเต็มศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Learning Outcomes of Science on the Purification
of Prathomsuksa 6 by using STEM Education

วิชญาพร วงศ์เพม¹, ผศ.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม.ดร.², นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์³

Wichayaporn Wongpem¹, Asst.Prof.Dr. Charoenwit Sompongtram² and Nawaratwadee Chinaakkarawat³

นักศึกษาศาขวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี¹

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี²

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี³

Student of Program Curriculum and Instuction, Graduate School, Ratchathani University¹

Thesis Advisor, Faculty of Education, Graduate School, Ratchathani University²

Professor, Graduate School, Ratchatani University³

Email : baitoey5655@gmail.com

Received January 16, 2023; Revised April 26, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนรู้ และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 5 จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา เรื่อง การแยกสาร จำนวน 3 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการแยกสาร จำนวน 15 ข้อ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่องการแยกสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม และด้านเจตคติต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสารชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : สะเต็มศึกษา, ผลการจัดการเรียนรู้, เจตคติต่อการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this research were to Investigated learning outcomes of Science Learning group on Purification unit of grade 6th students using STEM education in achievement and attitude toward learning management and comparsion learning outcomes between pre-test and post-test in studying program of science learning group, Purification unit of grade 6th students. The sample was consisted of 26 grade 6th students at Bannonsawan school under Ubon Ratchathani education service area 5 office. The research instruments were the 4 lesson plans by STEM education, the achievement test included 15 questionnaires, and attitude toward learning management test, included 15 questionnaires. The statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Dependent Samples t-test.

The findings were as follows:

1. Science Learning group Purification, unit of grade 6th students, by using STEM education, having achievement was at an excellent level, and attitude toward learning management was at the highest level.
2. Science Learning group Purification, unit of grade 6th students, by using STEM education, can be concluded that post-test score were higher than pre-test score at the level of significance of .05

Keyword: STEM education, Learning outcomes, Attitude toward learning management

บทนำ

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคตเพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพต่างๆตลอดจนเทคโนโลยีเครื่องมือเครื่องใช้และผลผลิตต่างๆที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงานเหล่านี้ล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่นๆวิทยาศาสตร์ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาวิธีคิดทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผลคิดสร้างสรรค์คิดวิเคราะห์วิจารณ์มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบสามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพที่ตรวจสอบได้วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-based society) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 92-93) ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันวิทยาศาสตร์มีความสำคัญยิ่งต่อโลกและการดำเนินชีวิตด้วยเหตุผลประการแรกคือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วยให้มนุษย์สะดวกสบายและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และประการที่สอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า (กรมวิชาการ, 2542, หน้า 1)

ในยุคที่โลกที่มีการแข่งขันสูงการศึกษาวิทยาศาสตร์นับเป็นปัจจัยลำดับต้น ๆ ที่ควรได้รับการพัฒนา และจากการศึกษาพบว่าการศึกษาวิทยาศาสตร์อย่างมีคุณภาพสามารถช่วยพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้ เช่น ช่วยพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง การแก้ปัญหา รวมทั้งการสื่อสารและความร่วมมือ (สุพรรณิ ขาญประเสริฐ, 2556, หน้า 11) การจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง STEM Education แบบบูรณาการ เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไทยทางด้านการศึกษา คณิตศาสตร์ ที่มีแนวโน้มลดต่ำลงเรื่อย ๆ (รักษพล ธนาอนุวงศ์, 2556, หน้า 15) เนื่องจากสะเต็มศึกษา (STEM Education) สามารถพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในหลายด้านด้วยกันเช่นการทำงานเป็นกลุ่มการคิดแก้ปัญหาการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวผู้เรียนเองทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมโดยนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้ตามศักยภาพที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลเมื่อนักเรียนได้สร้างผลงานด้วยตนเองจึงทำให้เกิดความภาคภูมิใจและความพึงพอใจต่อการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น (น้ำฝน คูเจริญไพศาล, รังสิยา ขวัญเมือง และลลิตา มาเอี่ยม, 2562, หน้า 25)

กลุ่มเครือข่ายบุญทริก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีโรงเรียนเรียนในกลุ่มทั้งหมด 10 โรงเรียน จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มเครือข่ายบุญทริก ปีการศึกษา 2562 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 32.40 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2554) มาตรฐานการเรียนรู้ที่กลุ่มเครือข่ายบุญทริกควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ คือ มาตรฐาน ว 2.1 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2554) ซึ่งตรงกับหน่วยการเรียนรู้เรื่อง การแยกสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

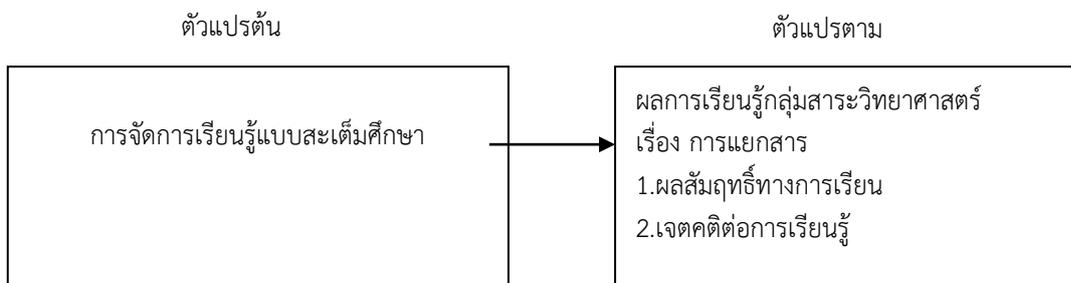
จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงศึกษา เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบุญตริก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์เพิ่มสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาซึ่งเป็นการเรียนรู้จากการรวม 4 สหวิทยาการมาใช้ในการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท. 2557) มีการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้น ประกอบด้วย 1. ระบุปัญหา (Problem Identification) 2. รวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา (Related Information Search) 3. ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา (Solution Design) 4. วางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา (Planning and Development) 5. ทดสอบ ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขวิธีการแก้ปัญหาหรือแก้ไขชิ้นงาน (Testing, Evaluation and Design Improvement) และ 6. นำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน (Presentation) ส่งผลต่อช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบุญตริก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2563
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์ อำเภอบุญตริก จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 28 คนที่ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
  - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา STEM
  - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์เรื่อง การแยกสาร ในด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติ

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างวันที่ ระหว่างวันที่ 15 มีนาคม ถึง 24 มีนาคม 2564จัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 8 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนแบบสะเต็มศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร ได้ความรู้แบบองค์รวมที่สามารถนำไปเชื่อมโยงหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเครือข่ายพุทธทริภังค์ จังหวัด อุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 5 โดยมีการจัดการเรียนแบบสะเต็มศึกษา ดังนี้

1.1 ระบุปัญหา (Problem Identification) ขั้นตอนนี้เริ่มต้นจากการที่ผู้แก้ปัญหา ตระหนักถึงสิ่งที่เป็นปัญหาในชีวิตประจำวันและจำเป็นต้องหา วิธีการหรือสร้างสิ่งประดิษฐ์ (Innovation) เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงบางครั้ง คำถามหรือปัญหาที่เราจะหาคำตอบประกอบด้วยปัญหาย่อย ในขั้นตอนของการระบุปัญหาผู้แก้ปัญหาต้อง พิจารณาปัญหาหรือกิจกรรมย่อยที่ต้องเกิดขึ้นเพื่อประกอบเป็นวิธีการในการแก้ปัญหาใหญ่ด้วย

1.2 รวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา (Related Information Search) หลังจากผู้แก้ปัญหา ทำความเข้าใจปัญหาและสามารถระบุปัญหาย่อย ขั้นตอนต่อไปคือการรวบรวม ข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา ดังกล่าว ในการค้นหาแนวคิดที่เกี่ยวข้องผู้แก้ปัญหามักมีการดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 การรวบรวมข้อมูล คือการสืบค้นว่าเคยมีใครหาวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวนี้แล้วหรือไม่ และหากมี เขา แก้ปัญหาอย่างไร และมีข้อเสนอแนะใดบ้าง

1.2.2 การค้นหาแนวคิด คือการค้นหาแนวคิดหรือความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรือ เทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องและสามารถประยุกต์ในการแก้ปัญหาได้ ในขั้นตอนนี้ ผู้แก้ปัญหามักพิจารณาแนวคิดหรือความรู้ ทั้งหมดที่สามารถใช้แก้ปัญหาและจดบันทึกแนวคิดไว้เป็นทางเลือก และหลังจากการรวบรวมแนวคิดเหล่านั้น แล้วจึงประเมินแนวคิดเหล่านั้น โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ ความคุ้มค่า ข้อดีและจุดอ่อน และความ เหมาะสมกับเงื่อนไขและขอบเขตของปัญหา แล้วจึงเลือกแนวคิดหรือวิธีการที่เหมาะสมที่สุด

1.3 ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา (Solution Design) หลังจากเลือกแนวคิดที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา แล้วขั้นตอนต่อไป คือ การนำความรู้ที่ได้รวบรวมมา ประยุกต์เพื่อออกแบบวิธีการ กำหนดองค์ประกอบของวิธีการหรือผลผลิต ทั้งนี้ ผู้แก้ปัญหามักต้องอ้างอิงถึง ความรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีที่รวบรวมได้ ประเมิน ตัดสินใจเลือกและใช้ความรู้ที่ได้มา ในการสร้างภาพร่างหรือกำหนดเค้าโครงของวิธีการแก้ปัญหา

1.4 วางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา (Planning and Development) หลังจากที่ได้ออกแบบ วิธีการและ กำหนดเค้าโครงของวิธีการแก้ปัญหาแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการพัฒนาต้นแบบ (Prototype) ของสิ่งที่ได้ออกแบบไว้ในขั้นตอนนี้ ผู้แก้ปัญหามักต้องกำหนดขั้นตอนย่อยในการทำงานรวมทั้งกำหนดเป้าหมายและระยะเวลาในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนย่อยให้ ชัดเจน

1.5 ทดสอบ ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขวิธีการแก้ไขปัญหาคือขั้นตอน (Testing, Evaluation and Design Improvement) เป็นขั้นตอนทดสอบและประเมินการใช้งานต้นแบบเพื่อแก้ปัญหา ผลที่ได้จากการทดสอบและประเมิน อาจถูกนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผลลัพธ์ให้มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหามากขึ้น การทดสอบและ ประเมินผลสามารถ เกิดขึ้นได้หลายครั้งในกระบวนการแก้ปัญหา

1.6 นำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน (Presentation) หลังจากการพัฒนา ปรับปรุง ทดสอบและ ประเมินวิธีการแก้ปัญหาหรือผลลัพธ์จนมีประสิทธิภาพ ตามที่ต้องการแล้ว ผู้แก้ปัญหามักนำเสนอผลลัพธ์ ต่อสาธารณชน โดยต้องออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลที่ เข้าใจง่ายและน่าสนใจ

2. ผลการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนจากการเรียน เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย การแยกของแข็งของจากของแข็ง การแยกของแข็งของจากของเหลว และการแยกสารแม่เหล็กออกจากสารผสม

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การจัดการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สะเต็มศึกษาในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาวิทยาศาสตร์ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.2 เจตคติต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สะเต็มศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร โดยวัดจากแบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเครือข่ายพุทธทริภังค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 5 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2563

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest - Posttest Design)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชนิด ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 แผน และ 2 ชั่วโมง ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ 91.07/85.38
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 ข้อ ซึ่งพบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.38-0.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25-0.31
3. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนการสอนตามแนวสะเต็มศึกษา จำนวน 15 ข้อ ซึ่งพบว่า แบบทดสอบเจตคติจำนวน 15 ข้อ มีค่า IOC ระหว่าง 0.66-1.00

การทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน ทำความเข้าใจกับครูและนักเรียนในโรงเรียนแจ้งวัตถุประสงค์กับนักเรียนกลุ่มทดลอง
2. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ
3. ดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง โดยให้นักเรียนเรียนและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนการสอนตามแนวสะเต็มศึกษา STEM ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. ทดสอบหลังเรียน (Post -test) โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน คือ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 15 ข้อ
5. ให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนการสอนตามแนวสะเต็มศึกษา จำนวน 15 ข้อ
6. นำคะแนนที่เก็บรวบรวมได้จากการดำเนินการทดลองไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีเจตคติต่อการเรียนรู้อีก
2. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า

1.1 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักเรียนมีคะแนนจากการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา โดยมีคะแนนคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 12.81 คิดเป็นร้อยละ 85.40

1.2 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร โดยการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา เรื่อง การแยกสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์เรื่องการแยกสารโดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผลการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้

1.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีคะแนนจากการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา โดยมีคะแนนคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 12.81 คิดเป็นร้อยละ 85.40 จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีผลการเรียนผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดีเยี่ยม ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 75 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษานั้นมีกระบวนการและขั้นตอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และสามารถฝึกให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้จักวางแผนในการทำงาน อีกทั้งยังกล้าแสดงความคิดเห็น สามารถบูรณาการความรู้วิชาต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับเพชรรัตน์ พูลเพิ่ม (2561, หน้า 24-26) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์จากการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา (STEM) คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.32 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.58 อยู่ในระดับดีเยี่ยม

1.2 เจตคติต่อการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง การแยกสาร โดยการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สะเต็มศึกษาเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ริเริ่มด้วยตัวเองจากการตั้งคำถามการค้นคว้าหาข้อมูล การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา ทำให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ได้ทำการทดลองด้วยตัวเองจะสังเกตได้จากในระหว่างการจัดการเรียนการสอน นักเรียนจะมีความความสนใจ อยากเรียนรู้ อยากลงมือปฏิบัติด้วยตัวเองมากขึ้น นอกจากครูจะเป็นผู้สอนแล้วนักเรียนเองยังเป็นผู้สอนได้ด้วย เนื่องในกระบวนการเรียนการสอนจะมีการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่มีได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดภายในกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ทำให้นักเรียนเกิดความชอบในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษามากขึ้น จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดเจตคติจะเห็นได้ว่า นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา เป็นการสอนที่เป็นลำดับขั้นตอนเข้าใจได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของของนราภรณ์ ชัยบัวแดง (2561, หน้า 73) ได้ศึกษา การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้สะเต็มศึกษา พบว่า จากการศึกษาวิเคราะห์เจตต่อวิชาฟิสิกส์เรื่อง ไฟฟ้ากระแส โดยวัดจากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาฟิสิกส์ เรื่องไฟฟ้ากระแส ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา โดยเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 4.43 อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ D Tani and W A R Rombang (2020, pp. 1) ได้ศึกษา ผลการเรียนรู้และเจตคติต่อการเรียนเรื่อง อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า จากการศึกษาวิเคราะห์เจตคติต่อวิชาเคมี เรื่อง อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา โดยมีคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด 93.73 คะแนน

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา เรื่อง การแยกสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาเป็นการบูรณาการสาขาวิชาต่างๆ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และวิศวกรรมศาสตร์ สะเต็มศึกษาเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น กระบวนการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้แก้ไขปัญหาที่สามารถพบเห็นได้ในชีวิตจริง อีกทั้งยังเสริมสร้างกระบวนการคิดที่เป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งเริ่มจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากระบุปัญหา เป็นขั้นตอนที่ครูจะยกตัวอย่างสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้ช่วยกันคิดและรวบรวมข้อมูลเพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยครูเองก็จะเริ่มกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำ เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง ในขั้นตอนนี้จะทำให้ นักเรียนรู้สึกสนุกและมีความสนใจในการทำกิจกรรมมากขึ้น เมื่อนักเรียนรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว นักเรียนจะเริ่มค้นคว้าข้อมูลจากปัญหาที่ได้รับว่าปัญหานั้นเหมือนหรือคล้ายกันกับในชีวิตจริงของนักเรียนอย่างไร นักเรียนจะมีการออกแบบหรือ

วางแผนการแก้ปัญหาที่น้อยอย่างไร นอกจากนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้สะเต็มศึกษานั้น ยังเป็นการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนตลอดการจัดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในระหว่างการจัดการเรียนการสอนและยังช่วยฝึกทักษะต่างๆ ให้กับนักเรียน ในการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาเมื่อนำมาใช้จัดกระบวนการเรียนการสอนในวิชาวิทยาศาสตร์ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จะเห็นได้ว่าระหว่างการจัดการเรียนการสอนนักเรียนมีความสนุกและสนใจในบทเรียนมากขึ้น เพราะนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อับดุลยามีน หะยีซาเดร์ (2560, หน้า 103) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญญพัฒน์ โคตรบุตร (2560, หน้า 74) ได้ศึกษาการบูรณาการตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในการเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ceylana และ Ozdileka (2014, pp. 223-227) การปรับปรุงแผนการสอนตัวอย่างสำหรับหลักสูตรวิทยาศาสตร์เรื่อง กรดและเบส ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สะเต็มศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับรับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่องการแยกสาร โดยการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 การจัดการเรียนการสอนสะเต็มศึกษาผู้สอนควรศึกษารูปแบบขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมให้เข้าใจ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ
- 1.2 กิจกรรมการเรียนรู้สะเต็มศึกษา เป็นการจัดการกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งบางกิจกรรมอาจใช้เวลานาน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา
- 1.3 การจัดการเรียนการสอนสะเต็มศึกษาผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 1.4 การจัดการเรียนการสอนสะเต็มศึกษาเป็นการลงมือปฏิบัติจริงและมีการแบ่งกลุ่มทำงานผู้สอนควรแนะนำวิธีการให้นักเรียนเข้า การทำงานร่วมกันโดยการรับฟังเหตุผลของสมาชิกในกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1.1 ควรมีวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษารวมกับทักษะในด้านอื่นๆ
- 1.2 ควรมีการวิจัยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาร่วมกับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบอื่นๆ เช่น รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5E
- 2.3 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาในเรื่องๆ อื่นๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2542). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: การศาสนา. กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- นราภรณ์ ชัยบัวแดง. (2561). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้สะเต็มศึกษา. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- น้ำฝน คุณเจริญไพศาล, รังสิยา ขวัญเมือง และลลิตา มาเอี่ยม. (2562). การพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM EDUCATION) เรื่อง การปรับปรุงคุณภาพน้ำสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารศรีนครินทร์วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 11(21): 24.
- ปัญญาพัฒน์ โคตรบุตร. (2560). การบูรณาการตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในการเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รักษพล ธนาณรงค์. (2556). **เรียนรู้สถานะโลกพร้อมด้วย STEM Education แบบ บูรณาการ**. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.), 41(182), 15 – 20.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2561). **รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน(O-NET) ปีการศึกษา 2561**.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2557). **เอกสารประกอบการเปิดศูนย์สะเต็ม ศึกษาแห่งชาติ 16 มกราคม 2557**. กรุงเทพฯ
- สุพรรณิ ขาญประเสริฐ. (2556). **การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และทักษะที่จำเป็น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อับดุลยามีน หะยีชาเดร์. (2560). ผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- D Tani & W A R Rombang. (2020). The influence of the learning approach of Science Technology Engineering and Mathematics (STEM) on attitudes and learning Outcomes. *Journal of Physics: Conference Series*. (1), 012012
- Sevil Ceylana & Zehra Ozdileka. (2014). Improving a Sample Lesson Plan for Secondary Science Courses within the STEM Education. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 177(2015), 223–228.

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
The Development of Online Learning Management Model on the Work
Principles of His Majesty the King Rama IX and to Promote Sufficiency
According to the Philosophy of Sufficiency Economy for Matthayomsuksa 5
Students

พระชจรวิทย์ กิจขยัน¹ พระใบฎีกาสุพจน์ เกษนคร² สุพิมล ศรศักดิ์³ และบรยวัธน์ ผางคำ⁴
Phra Kajornwit Kitkhyan¹ Phrabaidika Supot Ketnakorn² Supimol Sornsakda³ and Banyawat Fangkham⁴

นิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี¹
อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี^{2,3,4}

Students of Program Social Studies, Faculty of Education,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Ubon Ratchathani Campus¹

Lecturer of the Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Ubon Ratchathani Campus^{2,3,4}

Corresponding author, Email: bob2529@gmail.com

Received January 18, 2023; Revised April 26, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อหาประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 53) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเกษมสิมวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 30 คนที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2564 ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 81.22/94.84 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ประสิทธิภาพผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 72.78 (EI=0.7278)

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ออนไลน์, หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ,ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

This research aimed 1) to development of online learning management model on the work principles of His Majesty the King Rama IX and to promote sufficiency according to the philosophy of sufficiency economy for matthayomsuksa 5 students with the efficiency of 80/80. 2) to find effectiveness of the online learning management model on the work principles of his majesty King Rama IX and to promote sufficiency according to the Philosophy of sufficiency economy for matthayomsuksa 5 students 3) to compare students' learning achievement before and after learning through on online learning management model on the work principles of His Majesty the King Rama IX and to promote sufficiency according to the philosophy of sufficiency economy for matthayomsuksa 5 in the first semester of the Academic year 2021, at Kasemsima Wittayakarn School, Secondary Education Service Area Office District 29, by sample random sampling method. The content of research tools was the learning management plan and achievement test. Statistics used to analyze data were average value, percentage, standard deviation and t-test.

The research finding were as follows:

1. The efficiency of the online learning management model on the work principles of his majesty the King Rama IX and to promote sufficiency according to the Philosophy of sufficiency economy for matthayomsuksa 5 students was at 81.22/94.84.

2. The effectiveness of the online learning management model on the work principles of his majesty King Rama IX and to promote sufficiency according to the Philosophy of sufficiency economy for matthayomsuksa 5 students was 72.78 (EI=0.7278).

3. Learning achievement of the students studied with online learning management model on the work principles of his majesty King Rama IX and to promote sufficiency according to the philosophy of sufficiency economy, after learning activity was significant higher than before learning at the level of .05.

Keywords: Online learning management, Working principles, King Rama IX, Sufficiency Economy Philosoph

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนและผู้เรียนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้การศึกษาของประเทศไทยเกิดการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ก้าวทันต่อความต้องการในการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย การเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online Learning) จึงได้เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษาที่สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ และการศึกษาแบบไร้พรมแดน รวมทั้งการขยายโอกาสให้กับผู้เรียนเลือกเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-Long Learning) ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(ฉบับปรับปรุง 2560) มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็น พลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอัน มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการประกอบ อาชีพและการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้เต็มตามศักยภาพ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้เป็นหลักสูตรการศึกษา เพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมีจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ มีความรู้ทักษะ เจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล เป็นหลักสูตรการศึกษา เพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมี โอกาสได้รับการศึกษาอย่าง เสมอภาค และมีคุณภาพ เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนอง การกระจายอำนาจให้สังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นเป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการ เรียนรู้เวลาและการจัดการเรียนรู้เป็นหลักสูตรการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการ ศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยครอบคลุมทุก กลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และ ประสบการณ์(กระทรวงศึกษาธิการ ,2551)

การเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง(เพิ่มเติม) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเกษมสิมาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระ ประมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหัวข้อต่างๆตามบทเรียน และนักเรียนหลายคนให้ความสนใจในหลักการทรงงานของพระองค์ สนใจในการดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเพียงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสอบถามถึงปัญหาต่างๆที่จะศึกษาและลงมือปฏิบัติตาม หลักการทรงงานและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันนี้ได้รับผลกระทบ COVID 19 ตามกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน ในแบบ ON line,ON demand และ ON hand และให้ข้าราชการครูและ บุคลากรทางศึกษาทำงานที่บ้าน หรือ Work From Home ซึ่งเป็นมาตรการในการควบคุมและป้องกันโรค โดยเฉพาะในสถานที่ เสี่ยงต่อการติดเชื้อเนื่องจากมีการชุมนุม รวมตัวของคนจำนวนมากดังเช่นในสถานศึกษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีมาตรการการป้องกัน เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนี้ (พรณพิมล วิบุลากร,2563) กล่าวถึงมาตรการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนว่า กระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย องค์การอนามัยโลกประจำประเทศ ไทย (WHO Thailand) องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) จัดทำคู่มือเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนของสถานศึกษา ตามที่ องค์การเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติและองค์การภาคี ได้เสนอกรอบแนวทาง 6 มิติ เชื่อมโยงกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ โควิด 19 ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 (โควิด 19) (ศบค.) เพื่อคุ้มครองสุขภาพและ ความปลอดภัยของนักเรียน โดย 6 มาตรการหลักในการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานศึกษา ประกอบด้วยมีมาตรการคัดกรอง วัดไข้และอาการเสี่ยงก่อนเข้าสถานศึกษา สวมหน้ากากผ้า หรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา จัดจุด ล้างมือหรือเจลแอลกอฮอล์อย่างเพียงพอ จัดระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร ทำความสะอาดห้องเรียน/พื้นผิวสัมผัส ร่วมเปิดหน้าต่างประตู ระบายอากาศ และไม่จัดกิจกรรมรวมกลุ่มคนจำนวนมาก เหลือมเวลา ลดเวลาทำกิจกรรม ดังนั้นการเรียน การสอนแบบออนไลน์ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง แต่สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ การคงไว้ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพราะการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้สอนและผู้เรียนจะส่งผลทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจใน การเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองและยังส่งผลให้การเรียนรู้มีคุณภาพปัจจุบันรูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์มี หลากหลายวิธีที่ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน จากกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่ส่งเสริมให้ผู้สอน และผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกันด้วยกระบวนการต่างๆ ข้างต้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องมีการวิเคราะห์ถึง หลักสูตร วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อออกแบบการสอน ออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์คือผู้เรียน สามารถที่จะนำความรู้ที่ ได้ไปต่อยอดองค์ความรู้ใหม่และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายให้ผู้สอนจำเป็นต้องออกแบบการสอนให้มีผลลัพธ์ที่ เหมาะสมกับผู้เรียนต่อไป (พูลศักดิ์ หอมสมบัติ, 2564, หน้า 263-264)

ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยคาดหวังว่าผลจากการพัฒนาวิธีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ จะสามารถนำมาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมรับมือกับการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด 19 ประกอบกับ การเรียนในรูปแบบออนไลน์สามารถตอบสนองในเรื่องของมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดใน สถานศึกษา ลดช่องทางการแพร่เชื้อ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทเรียน เรียนรู้ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา และสามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนเกษมสิมาวิทยาคาร ที่กำลังเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2564 มี 2 ห้อง จำนวนนักเรียน ทั้งหมด 56 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเกษมสิมาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 30 คน ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2564 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย การสุ่ม

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนโดยใช้การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการ ทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2564 จำนวน 4 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบทั้งก่อนและ หลังการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ทั้งหมด 3 เรื่องคือ

เรื่องที่ 1 พระบรมราชาบาท และพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เรื่องที่ 2 หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เรื่องที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 81.22/94.84 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 72.78 (EI=0.7278)

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 81.22/94.84 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ หมายความว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน สามารถทำคะแนนหรือทำแบบทดสอบ คิดเป็นร้อยละ 81.22 และสามารถทำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 94.89 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พ.ศ. 2551 รวมถึงหลักสูตรสถานศึกษา และวิเคราะห์หัวข้อชีวิตและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ก่อนจะกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาย่อยและจุดประสงค์การเรียนรู้ของการเรียน จึงทำให้นโยบายการสอนออนไลน์ที่กำหนดขึ้นในครั้งนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวชีวิต และมาตรฐานการเรียนรู้ เนื้อหามีการเรียงลำดับความยากง่าย และที่สำคัญ ก่อนนำแบบทดสอบไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ และนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมก่อนปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้จริง จึงทำให้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นในครั้งนี้ มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับภาสกร เรืองรอง (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การใช้บทเรียนออนไลน์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสถานการณ์โควิด 19 ผลวิจัยพบว่า บทเรียนออนไลน์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นรูปแบบทางเลือกสำหรับโรงเรียนในการนำไปใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เหมาะสมต่อการนำไปใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ ศึกษาเรียนรู้บทเรียนผ่านบทเรียนออนไลน์ สามารถโต้ตอบมีปฏิสัมพันธ์ได้หลายรูปแบบ ตอบสนองในเรื่องของ มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในสถานศึกษา เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียน สามารถเข้าถึงบทเรียน สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และสามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพสำหรับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาเป็นช่วงวัยที่เหมาะสมต่อการสร้าง ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เกิดสติปัญญา เกิดทักษะการใช้ชีวิตที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขของชีวิต โดยความสมดุลเป็นหัวใจสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่เน้นการเลือกปฏิบัติเพื่อสร้าง ภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเอง และสังคม ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เหมาะสม รวมถึงได้แนวทางในการดำเนิน ชีวิตให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2. ประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 72.78 (EI=0.7278) เนื่องจากว่าการจัดการเรียนออนไลน์ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะทั้งยังช่วยแบ่งเบาภาระครูผู้สอน ซึ่งประโยชน์ของการเรียนออนไลน์ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น มีความเชื่อมั่น ฝึกทำงานด้วยตนเอง ทำให้มีความรับผิดชอบ และทำให้ครูทราบปัญหาและข้อบกพร่องของนักเรียนในเรื่องที่เรียน ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันที นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้เด็กฝึกทักษะอย่างเต็มที่ ทั้งยังช่วยให้คงอยู่ได้นาน และเป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจบบทเรียนแต่ละครั้งอีกด้วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เข้าใจ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ออนไลน์มีค่าดัชนี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา เพียงระโทก (2558) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ วิชา สังคมศึกษา เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า บทเรียนออนไลน์ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์(STAD) ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.20/81.16 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์(STAD) ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์(STAD) มีค่าเท่ากับ 0.70 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์(STAD) ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า บทเรียนออนไลน์ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์(STAD) อยู่ในระดับมากที่สุดเฉลี่ย 4.55

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่องหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก มีขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มต้นจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อกำหนดวิธีการ และจุดประสงค์การเรียนรู้ในแบบออนไลน์ จึงทำให้เนื้อหาการเรียนรู้นี้มีความเหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คำสั่ง คำชี้แจงในการใช้สื่อการสอนออนไลน์ สำหรับครูและสำหรับนักเรียนมีบทบาทและรายละเอียดชัดเจน เนื้อหาไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป นอกจากนี้สื่อการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลมีความหลากหลาย จึงทำให้นักเรียนรู้สึกมีความสุขกับการเรียนการสอนออนไลน์ ในครั้งนี้สามารถทำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนี้ อิมอก (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีที่ใส่ใจในสังคม ผลวิจัยพบ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีที่ใส่ใจ ในสังคม มีชื่อว่าของ ADADS MODEL ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ได้ค่าความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.94 , S.D = 0.13) 2) ผลของการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ ตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีที่ใส่ใจใน สังคม พบว่า 2.1) ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในระยะเวลา ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าหลังการใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์นักเรียนมีความเป็นพลเมืองไทยที่ใส่ใจในสังคมเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 2.2) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของกลุ่มที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์พบว่าผู้เรียนในกลุ่มทดลอง มี คะแนนหลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยกลุ่มทดลอง (Mean=32.40 S.D= 4.24) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม (Mean = 21.97 , S.D= 3.62) 3) ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์พบว่า นักเรียน มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.97 , S.D = 0.12)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การออนไลน์ ในยุคการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้ เป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะต้องอาศัยเครื่องมือที่ทันสมัย และการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ดังนั้นการดำเนินการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพในการพัฒนาด้านของเรื่องการใช้โลกออนไลน์ให้เกิดประโยชน์ และเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่งผลให้นักเรียนรักในการเรียนออนไลน์ในเรื่องหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเรียนรู้อย่างมีความสุข จึงเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งทำให้ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) 81.22/94.89 ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตั้งไว้และการเรียนออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเท่ากับ 24.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.61 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 28.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.62 แสดงว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออนไลน์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจึงควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์กับนักเรียนในสถานศึกษาอื่นและประยุกต์ใช้ในระดับชั้นอื่นในสถานการณการแพร่

ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ต่อไป เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง

2. ครูผู้สอนต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ดีพร้อมที่จะอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน รวมทั้งต้องชี้แจงทำความเข้าใจให้นักเรียนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในระหว่างการจัดการเรียนรู้ เลือกหัวข้อและเนื้อหาสาระตามที่สนใจ แต่ต้องอยู่ในขอบเขตของเนื้อหา จึงจะทำให้การเรียนรู้ออนไลน์ เรื่อง หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเพื่อส่งเสริมความพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3. ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรตรวจสอบการเรียนรู้โดยการตอบคำถามของนักเรียนที่ถามถึงปัญหาต่างๆที่เกี่ยวกับหลักการทรงงาน และเศรษฐกิจพอเพียง และชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจต่อไป เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความเพียรพยายามในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้ออนไลน์ ในเนื้อหาอื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในรายวิชาอื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ
3. ควรมีการพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ โดยบูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(ฉบับปรับปรุง 2560).**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

กาญจนา เพียงกระโทก. (2558). **การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ วิชา สังคมศึกษา เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.**รายงานการวิจัยโรงเรียนครบุรี อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา.

พรรณพิมล วิปุลากร. (2563). **6 มาตรการหลักป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานศึกษา, 27 กรกฎาคม 2563.**

<https://www.hfocus.org/content/2020/06/19486>.

พูลศักดิ์ หอมสมบัติ. (2564). **การออกแบบการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน.**อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภาสกร เรืองรอง. (2563). **การใช้บทเรียนออนไลน์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมในสถานการณ์โควิด 19.**

วารสารอิเล็กทรอนิกส์ สื่อนวัตกรรมและการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ สำนักสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา, 79-92.

รัชนี้ อิมอก. (2561). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาล ที่ 9 เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีที่ใส่ใจในสังคม.**รายงานการวิจัยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
The Development of a Learning Activity Kits the Cooperative
Learning Management with STAD Technique Foreign Language
Department in My School Unit for Mathayom Suksa 1 Students

กฤตติกาญ บุดดีเสาร¹ ผศ.ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี² และ ผศ.ดร.เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม³

Krittikan Buddeesao¹ Asst.Prof.Dr Wiwat Petsri²

and Asst.Prof.Dr Charoenwit Sompongtham³

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี¹

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี²

Student of Program Curriculum and Instruction, Graduate School, Ratchathani University¹

Thesis Advisor, Faculty of Education, Graduate School, Ratchathani University²

Email : Nkws05369@gmail.com

Received January 20, 2023; Revised April 26, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนอนุบาลโนนคูณ (โนนค้อวิทยาคาร) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม 4 ด้าน จำนวน 14 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. พฤติกรรมการทำงานกลุ่มในภาพรวมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรม, การเรียนแบบร่วมมือ, เทคนิค STAD

Abstract

The objectives of this research were; 1) To study the achievement of learning a Foreign Language. In my School unit, of Anunaban Nonkhun School (Nonkhawittayakharn) Mathayom Suksa 1 student used the Cooperative Learning Management with STAD technique activity kits. 2) To compare the learning achievement and group work behavior in Foreign Language Department. My School unit of Mathayom Suksa 1. The sample group consisted of students in Mathayom Suksa 1/2. In the first semester, the academic year 2021, 20 students were obtained based on a Cluster Sampling. The research instruments consisted of 1) English learning management plan by STAD collaborative learning activities. 2) Academic achievement test with four option multiple choice questions with 30 items. 3) 14 items of behavioral observation form in the 4-sided group. Data were analyzed using statistics including mean, percentage, standard deviation, and dependent sample T-test.

The results of this study could be concluded as follows:

1. Overall learning achievement of students who received the Cooperative Learning Management with STAD technique. After learning management was higher than before learning management with a statistical significance level of .05.
2. Group work behavior as whole students who received the Cooperative Learning Management with STAD technique after learning management which was higher than before learning management with a statistical significance level of .05.

Keywords: Activity Kits, Cooperative Learning, STAD Technique

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสารในโลกยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นยุคแห่งความเจริญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งข่าวสารและวิทยาก็แพร่ขยายจากต้นแหล่งไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็วเสมือนโลกไร้พรมแดน เพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารและได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยี นั้นจึงต้องมีภาษาสากลที่สื่อสารกันได้ทั่วถึงและทั่วโลก ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญในยุคปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรงในด้านการจัดการศึกษา จึงได้บรรจุนโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศทางความเป็นเลิศด้านภาษาอังกฤษไว้ในแผนแม่บทของกระทรวง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน ไทยสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับสูง ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อม เน้นทักษะการฟัง - พูด เป็นต้น โดย ให้นักเรียนฝึกการใช้ภาษาสื่อสารง่าย ๆ และพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ (กรมวิชาการ, 2540 หน้า 11)

การจัดการศึกษาของไทยซึ่งได้ปรับหลักการและกระบวนการเรียนรู้โดยกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ โดยภาษาอังกฤษอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งพบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนของวิชาภาษาอังกฤษปีการศึกษา 2562 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 32.98 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2562 ออนไลน์) แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียนที่ยังถือว่าอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ จึงทำให้ต้องย้อนกลับไปหาต้นตอของปัญหาที่ทำให้ผู้เรียนไม่มีคุณภาพ ปัญหาส่วนใหญ่ที่ย่อมเกิดจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ยังไม่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องโดยผลจากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนรู้อังกฤษพบว่าในงานศึกษาของ เสาวภาคย์ ศรีโยธา (2555, หน้า 11) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 4.23 เป็นเพราะนักเรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษน้อย ผู้เรียนไม่กล้าพูดไม่กล้าแสดงออก ไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และมีทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียนภาษาอังกฤษน้อยจึงทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้อังกฤษ และจากรายงานผลการสำรวจเรื่องความต้องการการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ (กรมวิชาการ, 2540 หน้า 45) พบว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาเป็นผู้ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางภาษาอังกฤษถึง

ร้อยละ 65 และวุฒิการศึกษาที่ครูส่วนใหญ่ได้รับคือร้อยละ 83 จบปริญญาตรี ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือมีหลายวิธีหลายวิธี คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams –Achievement Division) เป็นเทคนิควิธีการสอนที่น่าสนใจมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน เพราะเป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skills) นักเรียนจะต้องทำงานร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ให้คำปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (Face to Face Promotive Interaction) มีความรับผิดชอบพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถตระหนักถึงความสำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นดังที่ (Slavin, 1995 หน้า 121) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งสรุปได้ว่า เป็นการเรียนกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 4 คน และนักเรียนมีความสามารถแตกต่างกัน ได้ทำงานร่วมกัน มีการช่วยเหลือกัน ปรึกษาหารือกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อเปลี่ยนภาษาของครูมาเป็นภาษาของเด็ก ทำให้เพื่อนร่วมทีมเข้าใจง่ายขึ้นและมีเป้าหมายร่วมกัน คือ ความสำเร็จของกลุ่มการเรียนแบบร่วมมือที่นำมาใช้ในชั้นเรียนมีหลายวิธีควรเลือกให้เหมาะสมกับผู้เรียนและวิชาที่สอนเพื่อให้การเรียนแบบร่วมมือได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด และทิสนา แชมมณี (2553, หน้า 266-267) ได้ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิค STAD ไว้ดังนี้

1. จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา (Home Group)
2. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา ได้รับเนื้อหาสาระ และศึกษาเนื้อหาสาระนั้นร่วมกันเนื้อหาสาระนั้นอาจมีหลายตอน ซึ่งผู้เรียนอาจต้องทำแบบทดสอบในแต่ละตอน และเก็บคะแนนของตนไว้
3. ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นการทดสอบรวบยอดและนำคะแนนของตนไปหาคะแนนพัฒนาการ (Improvement Score)
4. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา นำคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุด กลุ่มนั้นได้รางวัล จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เนื่องจากเป็นรูปแบบที่สามารถนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้ การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาในบทเรียนด้วยตนเองกับเพื่อนสมาชิกจากการรวมกันเป็นกลุ่ม มีการแสดงความคิดเห็นและช่วยกันหาคำตอบของคำถามที่ผู้สอนแจกให้ ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน มีการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ วัฒนธรรม อารมณ์และการมีสังคมร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นการปลูกฝังคุณธรรมที่ดีงามของการทำงานร่วมกันการพัฒนาทักษะทางสังคมและทักษะการทำงานที่ดี

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ซึ่งเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ความรู้เกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่ม เสริมสร้างทักษะทางสังคมให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียน มีความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจงานปฏิบัติงานให้สำเร็จและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในอนาคต เพื่อจะได้นำผลที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการวางแผนและการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยคาดหวังว่าการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริงและส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มหลังเรียนที่สูงขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

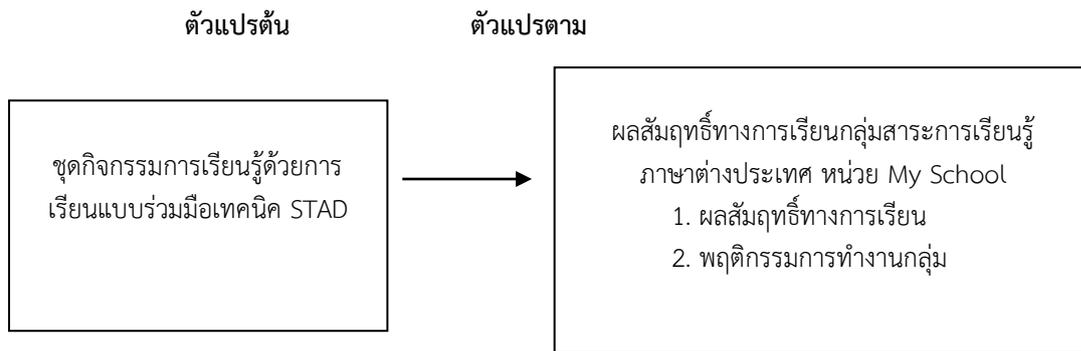
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มก่อนเรียนและหลังเรียน

สมมุติฐานการวิจัย

การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD จะทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School ต่างก็ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มก็จะยิ่งขึ้นด้วย ผู้วิจัยจึงนำมาใช้เป็นกรอบความคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยเขียนเป็นแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม ดังภาพประกอบ

ภาพกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในหน่วย 1 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ รายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ My School สำหรับนำมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

- 3.1 Let's study our learning schedule
- 3.2 Our Favourite School Activities
- 3.3 Let's Keep Our School Green
- 3.4 In the classroom
- 3.5 What Is Your Favorite Subject?

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลโนนคูณ (โนนค้อวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต คน 40 อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนอนุบาลโนนคูณ (โนนค้อวิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

- 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD
- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
  - 2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
  - 2.2.2 พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนระหว่างวันที่ 5 กรกฎาคม 2564 ถึงวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 โดยจัดการเรียนการสอน 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 10 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ส่งเสริมให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มสูงขึ้น
2. ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD หน่วย My School กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เป็นแนวทางในการนำกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับครูผู้สอนไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และเป็นแนวทางสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
4. โรงเรียนมีแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าและพัฒนาความรู้ที่เหมาะสมกับสภาพและบริบทของท้องถิ่นต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หน่วย My School ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD จำนวน 5 แผน จำนวน 10 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD

เก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มเดียว โดยมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

- 1) ทำหนังสือขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน ทำความเข้าใจกับครู และนักเรียนในโรงเรียน แจ้งวัตถุประสงค์กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-Test) โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วย My School จำนวน 30 ข้อ ที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนอนุบาลโนนคูณ (โนนคือวิทยาคาร) อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 20 คน
- 3) ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD หน่วย My School ที่สร้างขึ้นทั้งหมด จำนวน 5 แผน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สอนตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ตามลำดับ โดยให้นักเรียนเรียนในชั่วโมงเรียน ในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ตามแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนทุกแผน
- 4) หลังการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD หน่วย My School ทั้ง 5 แผน แล้วดำเนินการ 1) ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post - Test) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิมที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน (Pre - Test) 2) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD หน่วย My School โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 4 ด้าน จำนวน 14 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีค่าเฉลี่ย 12.31 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.51 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.5 จากคะแนนเต็ม 30 หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 22.1 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.88 คะแนน มีความก้าวหน้าเฉลี่ย 9.79 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 97.90 เมื่อพิจารณาความก้าวหน้าในการเรียน พบว่า มีความก้าวหน้าในการเรียนทุกคน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. พฤติกรรมการทำงานกลุ่มในภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม ด้านรับผิดชอบงานกลุ่ม ด้านการสร้างบรรยากาศในการทำงานกลุ่ม และด้านการให้ความช่วยเหลือเพื่อนในการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. พฤติกรรมการทำงานกลุ่มก่อนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 16.92 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.62 คะแนน หลังจากจัดการเรียนรู้นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย 37.19 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.31 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD นักเรียนมีความก้าวหน้าในทุกด้าน โดยด้านที่ 3 การสร้างบรรยากาศการทำงานกลุ่มมีความก้าวหน้ามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านที่ 2 การรับผิดชอบงานกลุ่ม ด้านที่ 4 การให้ความช่วยเหลือเพื่อนในการทำงานกลุ่ม และด้านที่ 1 การแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD จากผลการวิจัยสามารถนำประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายมีดังต่อไปนี้

1) การจัดการเรียนรู้ หน่วย My School โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีค่าเฉลี่ย 12.31 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.51 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.5 จากคะแนนเต็ม 30 หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 22.1 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.88 คะแนน มีความก้าวหน้าเฉลี่ย 9.79 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 97.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเนื่องจาก

1.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ทำให้สูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ อาจเป็นเพราะผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้เรียนรู้บทเรียนที่ผู้สอนเตรียมไว้ร่วมกัน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยอาศัยทักษะกระบวนการกลุ่ม ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้ได้ประสบการณ์ตรง และทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้และช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สลาวิน (Slavin, 1995 p 55-58) ซึ่งเป็นผู้นำด้านแนวความคิดเรื่องการเรียนแบบร่วมมือว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีสอนที่ทำให้ นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นและยังเพิ่มทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม

ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนดีขึ้น เพราะสมาชิกในกลุ่มจะต้องรับผิดชอบร่วมกันจะได้พูดคุยกัน นักเรียนจะได้รับความรู้จากเพื่อนและตระหนักว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณค่า เพราะนักเรียนได้มีส่วนช่วยในกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งแต่ละคนจะมีบทบาทที่สำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม สอดคล้องกับผู้วิจัยคนอื่นๆ ได้แก่ ประภาพันธ์ บุญยัง (2558, หน้า 223-237) ได้ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมพู สัจจวณิชย์ (2553, หน้า 142-150) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการภาษาต่างประเทศโดยใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยใช้ชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นการจัดการกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ ผู้เรียนได้ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติภาระงานร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีความกระตือรือร้นในการเรียนช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางสังคมส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545, หน้า 13-15) มาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

2) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เป็นเทคนิคช่วยให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มสูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานเพราะมาจากการแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน เน้นการแบ่งงานกันทำ ช่วยเหลือกันร่วมมือกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยให้ผู้เรียนผู้การพัฒนาด้านสังคม ซึ่งพฤติกรรมที่ผู้วิจัยพบจากการจัดการเรียนรู้ที่มีความก้าวหน้าในการเรียนมากที่สุด คือ พฤติกรรมด้านการสร้างบรรยากาศในการทำงานกลุ่ม ซึ่งก่อนการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มไม่กล้าที่จะชื่นชมความคิดหรือวิธีการทำงานของเพื่อน เพราะเกรงว่าจะถูกสมาชิกตำหนิ แต่เมื่อครูได้อธิบายเพิ่มเติมและให้ทุกคนมองไปที่ความสำเร็จของกลุ่ม แต่ละกลุ่มเริ่มกล้าพูดมากขึ้น ทำให้พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบ ด้านการให้ความช่วยเหลือเพื่อน และด้านการแสดงความคิดเห็น หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ น้ำทิพย์ ภิงคารวัฒน์ (2547, หน้า 214) ที่พบว่า พฤติกรรมการทำงานกลุ่มนักเรียนช่วยกันทำงานกลุ่มดี มีการปรึกษาหารือกันในกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มมากขึ้น และยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่ได้ศึกษาผลที่เกิดจากการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการสอนแบบปกติ นอกจากพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มมีความก้าวหน้ามากที่สุดแล้ว ยังพบพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มที่มีความก้าวหน้าน้อยที่สุด ซึ่งจากการสังเกตพบว่าการจัดการเรียนรู้คะแนนพฤติกรรมด้านนี้นักเรียนได้คะแนนมากอยู่แล้ว เพราะเป็นการอธิบายเหตุผลในสิ่งที่ตนเองกระทำ เสนอวิธีการทำงาน และถามตอบให้เพื่อนมีส่วนร่วม ซึ่งผู้เรียนมีทักษะบ้างแล้ว

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีขั้นตอนเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เป็นกระบวนการจัดการกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนได้เรียนร่วมกัน และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตัวของนักเรียนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะนำผลการวิจัยไปใช้

จากการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หน่วย My School สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เน้นการแบ่งงานกันทำ ช่วยเหลือกันร่วมมือกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งผู้สอนควรจัดอย่างต่อเนื่องในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1.2 การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนควรมีการเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้านทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ รูปแบบการสอน เนื้อหาบทเรียนที่จะใช้สอนเตรียมรับกับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการ อาจมีการปรับ-ลด-ขยายเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ความพร้อมของนักเรียนได้ตามความเหมาะสม

1.3 การแบ่งกลุ่มนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ควรใช้วิธีการจัดกลุ่มใช้ภายในกลุ่มมีความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างสมดุล คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อให้ได้กลุ่มที่มีคุณภาพตามศักยภาพของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบการวิจัยครั้งนี้ไปใช้กับเนื้อหาอื่นในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เพราะนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้ที่ต่างกัน ซึ่งทำให้เกิดความต่อเนื่องทางการเรียนรู้ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD จะช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่ม และทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนได้

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD กับวิธีสอนแบบอื่น ๆ เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การเรียนโดยใช้ชุดการสอน การเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). **ทักษะการแก้ปัญหา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จาตุรนต์ ฉายแสง. (2557). **คลอด 6 นโยบายพัฒนาภาษาอังกฤษรับเปิดเทอม 57**. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2561. จาก <http://www.thairath.co.th>.
- ชมพู สัจจาพาณิชย์. (2553). **ผลการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD โดยชุดการเรียนรู้ เรื่อง บรรยากาศกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551ก). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เสาวภาคย์ ศรีโยธา. (2555). **ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2542). **การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพ**. ม.ป.ท.
- ทีศนา แคมมณี. (2553). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- น้ำทิพย์ ภิงคารวัฒน์. (2547) กรุงเทพฯ : **โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 2551. PE1130.ท9 น 64 2551,428 น 214 ก.
- ประภาพันท์ บุญยัง. (2558). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องระบบนิเวศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD**. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร.18(4). 223-237.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551ก). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545)**. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2545.
- Bowen, T. & Mark, J. (1994). **Inside Teaching: Option for English Language Teachers**. Oxford: Heinemann.
- Slavin, R.E. **A Model of Effective Instruction**. [Online]. Accessed 21 August 2005. Available from <http://www.succesforall.net/images/pdf/modeleffect.html>.

การศึกษาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีใหม่
หลังการแพร่ระบาดโควิด ๑๙ กรณีศึกษา อำเภอสิรินธรและอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
THE STUDY OF FACTORS INFLUENCING CHANGE AND SUPPORTING
THE GUIDELINES FOR COMMUNITY-BASED TOURISM IN NEW NORMAL DURING
THE COVID-19

วารุณี ประไพเรือง

Warunee Praprimuang

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

anoa_qq@hotmail.com

Received January 22, 2023; Revised April 26, 2023; Accepted June 30, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดโควิด ๑๙ และเพื่อศึกษาแนวทางการท่องเที่ยววิถีใหม่หลังการแพร่ระบาดโควิด ๑๙ ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในยุคการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ นั้น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยเรื่องความปลอดภัยและเศรษฐกิจเนื่องจากความกังวลของโรคระบาดและเศรษฐกิจที่เริ่มถดถอย ราคาสินค้า อาหารที่แพงขึ้น จึงทำให้เป็นปัจจัยหลักในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน ปัจจัยรองลงมาเกี่ยวกับเรื่องความนิยมของสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีผลทำให้นักท่องเที่ยวเปลี่ยนพฤติกรรมการท่องเที่ยวหลังจากการแพร่ระบาดของโควิด ๑๙ แนวทางการท่องเที่ยววิถีใหม่หลังการแพร่ระบาดโควิด ๑๙ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์นั้นแสดงความคิดเห็นที่คล้ายกัน กล่าวคือ เน้นการท่องเที่ยวกลุ่มที่คาดว่าจะมีความต้องการเพิ่มขึ้นโดยเริ่มจากการจัดกิจกรรมที่มีศักยภาพเช่น ด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรมควบคู่กับสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ การท่องเที่ยวที่ได้สัมผัสวิถีชีวิตคนท้องถิ่นที่เพิ่มมูลค่าและแรงจูงใจ

คำสำคัญ : แนวทาง, การท่องเที่ยวเชิงพุทธ, วิถีใหม่

Abstract

This research study aims The objectives are 1) to study the factors of changing tourism behavior after the COVID-19 epidemic 2) to study the new tourism guidelines after the COVID-19 epidemic.

Safety and economy concerns due to the epidemic and economic recession, rising prices of goods and food. Therefore, it is the main factor in tourism for tourists nowadays. The second factor relates to the popularity of places and the environment of tourist attractions that have influenced tourists to change their travel habits after the COVID-19 outbreak.

New tourism guidelines after the spread of COVID-19 found that the sample group

The interviews gave similar opinions, namely, focusing on group tourism that is expected to increase in demand, starting from activities that have potential such as nature, cultural aspects, while creating new activities such as qualitative tourism. Tourism to experience the local lifestyle that adds value and incentives

Keywords: The New Buddhist Way of Tourism in New normal

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างประโยชน์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมให้กับประเทศเป็นอย่างมาก การท่องเที่ยวถือเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อกลไกการพัฒนาประเทศไทย การส่งเสริมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่างๆ ซึ่งนำมาสู่การจ้างงานและการสร้างอาชีพทั้งในภาคการท่องเที่ยวโดยตรงและการจ้างงานในภาคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งในภาพรวมแล้ว จะนำไปสู่การสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจและมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการชมหรือสัมผัสสถาปัตยกรรมด้านศาสนา ได้แก่การท่องเที่ยววัด ศาสนสถานและสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา แต่จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก จึงมีหลากหลายแนวทางที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวท่องเที่ยวไทย ภายใต้วิกฤตโควิด 19 และเพื่อเตรียมความพร้อมเปิดประเทศสู่ความยั่งยืน ด้วยรูปแบบการเดินทางที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและบริการที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพิ่มขีดความสามารถและปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มาพัฒนาต่อยอดเพื่อให้การท่องเที่ยวมีประสิทธิภาพและสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ครบถ้วนยิ่งขึ้น กระตุ้นการใช้จ่ายและขยายฐานตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีกำลังใช้จ่ายสูงและกลุ่มที่มีความต้องการเฉพาะ จะมุ่งเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปยังอุตสาหกรรมบริการที่มีคุณภาพสูง ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ซึ่งบทความนี้เสนอแนวคิดและเพื่อนำเสนอแนวทางแนวทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธวิถีใหม่ New normal เพื่อให้สามารถสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและเป็นการชักนำนักท่องเที่ยวให้เข้าถึงพุทธศาสนาได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดของโควิด 19
2. เพื่อศึกษาแนวทางการท่องเที่ยววิถีใหม่หลังการแพร่ระบาดของโควิด 19

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ได้มุ่งศึกษาพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงของโรคระบาดและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อนำมาพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบวิถีใหม่ที่ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค และเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจภายในจังหวัดอุบลราชธานีให้ดำเนินต่อไปได้

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและเชิงคุณภาพ จากการค้นหาข้อมูลและอาศัยกระบวนการและเครื่องมือ ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการดังนี้

1. ขอบเขตด้านเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการปรับพฤติกรรมและแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีใหม่หลังการแพร่ระบาดของโควิด ๑๙ กรณีศึกษา อำเภอสิรินธรและอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี แยกตามหัวข้อดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว
2. การท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดโควิด ๑๙
3. แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบวิถีใหม่

2. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายเป็นอำเภอโขงเจียมและอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานีเนื่องจากเป็นอำเภอที่เป็นที่นิยมในการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีทั้งคนในจังหวัดและต่างพื้นที่ โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบสุ่มจากนักท่องเที่ยวและการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้เชี่ยวชาญตามสถานที่ท่องเที่ยว จำนวน ๒ คน เจ้าอาวาส จำนวน ๔ รูป และนักท่องเที่ยวทั่วไป จำนวน ๒๔ คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวหลังการระบาดโควิด ๑๙ ในเขตอำเภอโขงเจียมและอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรม

พฤติกรรม คือ การแสดงออกของการกระทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามแบบคล้ายคลึงกันบ่อยครั้ง จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มหรือของตน ความหมายของคำว่าพฤติกรรมอาจจะคล้ายกับคำว่านิสัย แต่จะแตกต่างกันเพียงมีการแสดงออกมาให้เห็นได้ ถือว่าเป็นพฤติกรรมหากไม่แสดงออกมาให้เห็นเราจะเรียกว่านิสัย ตรงกับภาษาอังกฤษที่ว่า Behavior หรืออเมริกันเรียกว่า Behavior ซึ่งแปลว่า การปฏิบัติตัว ความประพฤติ คุณสมบัติ พฤติกรรม อาการ หรือการแสดงออก

ประเภทของพฤติกรรม ประสิทธิ์ ทองอุ่น (2542) กล่าวว่า ประเภทของพฤติกรรมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) คือ พฤติกรรมที่เจ้าของพฤติกรรมเท่านั้นที่ผู้ใด บุคคลอื่นที่มีใจเจ้าของพฤติกรรมที่จะไม่สามารถรับรู้ให้โดยตรงถ้าไม่แสดงออก เป็นพฤติกรรมภายนอก บุคคลอื่นจะรู้พฤติกรรมภายในของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ ก็โดยสันนิษฐานหรือคาดเดาเท่านั้นเอง พฤติกรรมภายในนั้นเป็นกระบวนการการทำงานของสมอง (Mental Process) ซึ่งหมายถึง ขั้นตอนการทำงานของสมองในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การคิด การตัดสินใจ ค่านิยม และแรงบันดาลใจ เป็นต้น

(2) พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) คือ พฤติกรรมที่บุคคลอื่นนอกเหนือจากเจ้าของพฤติกรรมสามารถที่จะรู้ได้ และบางพฤติกรรมเจ้าของพฤติกรรมยังไม่รู้ถึงพฤติกรรมนั้นของตนเอง บุคคลอื่นจะรู้ได้ต้องอาศัยการสังเกต (Observation) ไม่ว่าจะใช้ประสาทสัมผัสโดยตรงหรือใช้เครื่องมือ (Instrument) ช่วยในการสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูล

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ พฤติกรรมภายในคือ กระบวนการการทำงานของสมอง และ พฤติกรรมภายนอก คือ สิ่งที่แสดงออก

องค์ประกอบของพฤติกรรม Cronbach (1972) กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดขึ้น เพราะองค์ประกอบต่อไปนี้

(1) ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดกิจกรรม คนเราต้องการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการที่เกิดขึ้น กิจกรรมบางอย่างก็ให้ความพอใจหรือสนองความต้องการได้ทันที แต่ความต้องการหรือวัตถุประสงค์บางอย่าง ก็ต้องใช้เวลาจนถึงจะสามารถบรรลุความต้องการ คนเราจะมีความต้องการหลายๆอย่างในเวลาเดียวกันและมักจะเลือกสนองความต้องการ ที่รีบด่วนก่อนและสนองความต้องการที่ห่างออกไปในภายหลัง

(2) ความพร้อม (Readiness) หมายถึงระดับวุฒิภาวะหรือความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ คนเราไม่สามารถสนอง ความต้องการได้หมดทุกอย่างความต้องการบางอย่างอยู่นอกเหนือความสามารถ

(3) สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

(4) การแปลความหมาย (Interpretation) ก่อนที่คนเราจะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งลงไป จะต้องพิจารณาสถานการณ์เสียก่อนแล้วตัดสินใจเลือกวิธีการที่คาดว่าจะให้ความพอใจมากที่สุด

(5) การตอบสนอง (Response) เป็นการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการโดยวิธีการที่ได้เลือกแล้วในชั้นแปลความหมาย

(6) ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อทำกิจกรรมแล้วย่อมได้รับผลจากการกระทำนั้น ผลที่ได้รับอาจตรงกับที่คาดคิดไว้ (Confirm) หรืออาจตรงกันข้ามกับความคาดหมาย (Contradict) ก็ได้

(7) ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) หากคนเราไม่สามารถสนองความต้องการ ได้ ก็กล่าวได้ว่าเขา

ประสบการณ์ผิดหวัง ในกรณีอาจจะต้องย้อนกลับไปแปลความหมายของสถานการณ์เสียใหม่และเลือกวิธีการตอบสนองใหม่ก็ได้ กล่าวโดยสรุปองค์ประกอบของพฤติกรรม ประกอบด้วย ความมุ่งหมาย ความพร้อมสถานการณ์ การแปลความหมาย การตอบสนอง ผลที่ได้รับและปฏิริยาต่อความผิดหวัง

ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว สุรรัตน์ เตชะทวิวรรณ (2545) กล่าวว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หรือ Tourist Behavior หมายถึง การแสดงออกลักษณะการกระทำของนักท่องเที่ยว นั้น ๆ การศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวก็เพื่อวัตถุประสงค์ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางในแต่ละช่วงของฤดูกาล
- การวางแผนและพัฒนาด้านบริการการท่องเที่ยว
- การวางแผนและพัฒนาด้านการตลาด
- การวางแผนและป้องกันการเกิดปัญหา
- การวางแผนและพัฒนาด้านเทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสาร

การวางแผนและดำเนินการใด ๆ ก็ตาม หากไม่ทราบถึงพฤติกรรมหรือเอกลักษณ์เฉพาะ กลุ่มของตลาดที่เป็นเป้าหมาย (Target Market) ความต้องการ (Needs) ย่อมเป็นเรื่องค่อนข้างลำบากและอาจเกิดปัญหาตามมา ดังนั้นจึงนับได้ว่าการศึกษานักท่องเที่ยวต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องของการใช้เหตุผล (Rationality) หรือก็คือการใช้เหตุผลเพื่อวิเคราะห์ (Analysis) องค์ประกอบ (Components) ของพฤติกรรมที่แสดงออกมาและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตมาคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้น โดยเหตุนี้การที่จะประสบผลสำเร็จในด้านการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวจึงขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคลากรในองค์กรนั้น ๆ ว่ามีประสบการณ์และรอบรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในการดำเนินการอย่างไร

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว สุรรัตน์ เตชะทวิวรรณ (2545) เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมาของนักท่องเที่ยว กลุ่มต่าง ๆ ควรทราบปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งขึ้นกับสภาพสังคมที่นักท่องเที่ยวอาศัยอยู่ การคมนาคม รสนิยม ค่านิยม รวมถึงปัจจัยที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้

(1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic Factor) เศรษฐกิจเป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวและสามารถบ่งบอกถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละชาติ หากนักท่องเที่ยวกลุ่มใดที่เดินทางมาจากต่างประเทศที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจดี เช่น นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น มักถูกจัดอันดับต้น ๆ เป็นที่ต้องการของเกือบทุกประเทศ การแสดงออกทางด้านการท่องเที่ยวจะใช้จ่ายในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านที่พัก จะใช้บริการที่พักในโรงแรมระดับสี่ดาวถึงห้าดาว ด้านอาหารจะใช้บริการอยู่ในโรงแรมหรือภัตตาคาร ด้านนันทนาการ จะใช้บริการอยู่ในโรงแรมระดับสูง ด้านการท่องเที่ยว จะใช้บริการกับทางบริษัทตัวแทนการท่องเที่ยวหรือบริษัทนำเที่ยว ด้านการซื้อสินค้าที่ระลึก จะเลือกซื้อที่อยู่ในโรงแรมหรือแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ตรงกันข้ามหากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากกลุ่มประเทศพื้นฐานไม่ค่อยดี การแสดงออกของนักท่องเที่ยวย่อมถูกจำกัดศักยภาพในการใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้งด้วย จึงมักมีปริมาณนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวและ ในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งก็จะใช้จ่ายในระดับกลางถึงต่ำ

(2) ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ (Demographic Factor) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากกลุ่มประเทศที่มีประชากรมาก ๆ การแสดงออกของนักท่องเที่ยวโดยมากแล้วจะแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศ ที่มีประชากรน้อย ๆ เช่น นักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ซึ่งมีประชากรมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก คือว่าหนึ่งพันล้านคน ผู้ที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจดีพอในการเดินทางท่องเที่ยวได้ ย่อมอยู่ในระดับกลางถึงระดับสูงในสังคม การแสดงออกทางพฤติกรรมต่าง ๆ ย่อมแตกต่างหรือตรงข้ามกับนักท่องเที่ยวจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีประชากรอยู่ที่ประมาณหกล้านคน เป็นต้น

(3) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (Geographic Factor) มีผลต่อการแสดงออกของนักท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศแถบยุโรปเหนือหรือสแกนดิเนเวีย นั้นมักนิยมเดินทางท่องเที่ยวบริเวณชายหาด โดยรักที่จะนอนอาบแดดเป็นเวลานาน ๆ เพราะท้องถิ่นที่อาศัยอยู่นั้นเป็นเขตหนาว มีแสงแดดน้อยมาก ตรงกันข้ามกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางจากประเทศแถบร้อน เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ นักท่องเที่ยวนิยมใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวในร่ม เช่น ศูนย์การค้า (Shopping Centre) หรือแหล่งบันเทิงในร่ม (In House Entertainment) ปัจจัยด้านนี้นับว่ามีผลกระทบมากต่อการแสดงออกของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวถูกปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมหล่อหลอมมาตลอด และถ่ายทอดมาเป็นทัศนคติกลุ่มคนเหล่านั้น ทัศนคติและวัฒนธรรมของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจะเป็นตัวกำหนดรสนิยมและค่านิยมในการเดินทาง การซื้อสินค้า การเดินทางท่องเที่ยวของคนกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งมีผลต่อการปรับปรุงผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวว่าจะอยู่ในระดับใดและรูปแบบใด

(4) ปัจจัยทางการเมือง (Political Factor) ปัจจัยทางการเมืองเป็นปัจจัยที่กระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยเฉพาะต่อนักท่องเที่ยวด้วยเหตุที่นักท่องเที่ยวโดยมากเดินทางท่องเที่ยวด้วยเหตุผลหลักคือการพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้น นักท่องเที่ยวย่อมไม่นิยมที่จะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดปัญหาทางการเมือง เช่น รัฐบาลอิสราเอลที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามมาก

อีกทั้งยังมีศาสนาสถานที่สำคัญของศาสนาคริสต์ที่นักแสวงบุญต้องการเดินทางด้วยเหตุผลที่ว่านักท่องเที่ยวไม่ทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้นเมื่อใด และมีเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมของชาวปาเลสไตน์ตลอดเวลา ทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปในอิสราเอลมีจำนวนไม่มากนัก

(5) ปัจจัยทางสื่อมวลชน (Media Factor) ด้วยวิทยาการอันกว้างไกลในยุคโลกาภิวัตน์ปัจจัยด้านสื่อมวลชนเข้ามามีบทบาทและส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์คือ อินเทอร์เน็ต หรือสื่อทางดาวเทียมและอื่น ๆ ปัจจัยด้านสื่อมวลชนสามารถสร้างเสริมและทำลายการท่องเที่ยวได้ทั้งทางตรงและอ้อม เช่น เหตุการณ์เมื่อกลางเดือน มีนาคม พ.ศ. 2541 เมื่อทางกระทรวงสาธารณสุขของกึ่งที่เดินทางกลับบ้านจากประเทศไทยได้ติดเชื้อหวัดกโรค ทำให้เสียภาพพจน์ด้านการท่องเที่ยวของไทยตกต่ำไปในทันที ทั้งที่ในความเป็นจริงประเทศไทยได้ปลอดภัยจากเชื้อหวัดกโรคแล้วกว่า 20 ปี

(6) ปัจจัยทางเวลา สภาวะและสุขภาพ (Factor of Timing, Situation and Healthy) ปัจจัยด้านนี้มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมากด้วยนักท่องเที่ยวจะวางแผนการท่องเที่ยวหรือเดินทางแต่ละครั้ง ปัจจัยทั้งสามอย่างจะต้องพร้อมหากมีปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งไม่พร้อมก็อาจจะกระทบต่อการเดินทางทันที อาจก่อให้เกิดปัญหาต่อการเดินทางท่องเที่ยว

(7) ปัจจัยทางเทคโนโลยี (Technology Factor) ปัจจัยทางเทคโนโลยี ได้แก่ ปัจจัยในการผลิตสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว รวมถึงการให้บริการด้านความสะดวกสบายต่อนักท่องเที่ยวด้วย เช่น เทคโนโลยีทางการสื่อสาร อันได้แก่ระบบ การจองสำรองที่นั่งเครื่องบิน การออกบัตร โดยสารของสายการบินต่าง ๆ ซึ่งใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า CRS (Computer Reservation System) ส่งผลถึงความสะดวก รวดเร็ว นักท่องเที่ยวย่อมมีความมั่นใจและแสดงถึงความมั่นคงของผู้ให้บริการด้วย

นักท่องเที่ยวเป็นผู้บริโภคที่ต้องการสินค้าและบริการแตกต่างจากการบริโภคสินค้าจำเป็นและสินค้าอุตสาหกรรมทั่วไป ผู้ประกอบการจำเป็นต้องค้นหาพฤติกรรมผู้บริโภคของนักท่องเที่ยวว่ามีพฤติกรรมก่อนและหลังการใช้บริการอย่างไร เพื่อช่วยให้ฝ่ายการตลาดสามารถจัดกลยุทธ์และกิจกรรมการตลาดให้ตอบสนองความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

กล่าวโดยสรุปคือ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางสื่อมวลชนปัจจัยทางเวลา และปัจจัยทางเทคโนโลยี

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยว บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) กล่าวว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยวหมายถึง ปฏิกริยาของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการ ได้รับหรือการใช้บริการทางการท่องเที่ยว รวมทั้งกระบวนการต่าง ๆ ในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งพอจะสรุปถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยวว่ามีขั้นตอนสำคัญอยู่ 9 ขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

ขั้นที่ 1 การส่งเสริมตลาดทางการท่องเที่ยว (Tourism Promotion) เป็นการอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้แก่กลุ่มเป้าหมายโดยผ่านสื่อต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับข่าวสารเหล่านั้น

ขั้นที่ 2 ความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละคน (Need) เมื่อนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบข้อมูลทางการท่องเที่ยวแล้ว ก็จะก่อให้เกิดความต้องการท่องเที่ยวขึ้นภายในจิตใจของนักท่องเที่ยวแต่ละคน

ขั้นที่ 3 สิ่งจูงใจสำหรับนักท่องเที่ยว (Motivation) เป็นแรงกระตุ้นให้ท่องเที่ยวซึ่งเกิดจากปัจจัย 2 ประการคือ Push Factor เป็นแรงผลักดันให้เกิดความอยากท่องเที่ยวและ Pull Factor เป็นแรงดึงดูดใจให้ไปชมแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

ขั้นที่ 4 การตัดสินใจของนักท่องเที่ยว (Decision Making) เป็นแรงกระตุ้นจากสิ่งจูงใจทำให้เกิดภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว (Tourist Image) ของแต่ละท้องถิ่นขึ้นเพื่อประกอบการตัดสินใจว่าจะไปท่องเที่ยวที่ไหนดีที่สุด โดยคำนึงถึงความประหยัด ปลอดภัย สะดวกสบายและความอภิมภิมมากที่สุดเป็นเกณฑ์

ขั้นที่ 5 การวางแผนค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยว (Planning for Expenditure) คือ การเตรียมวางแผนค่าใช้จ่ายทางการท่องเที่ยวว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นในการท่องเที่ยวสถานที่นั้น ๆ เช่น ค่าพาหนะเดินทาง ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายซื้อของที่ระลึก เป็นต้น

ขั้นที่ 6 การเตรียมการเดินทาง (Travel Preparation) คือ การเตรียมตัวในเรื่องของการจองตั๋วพาหนะที่จะเดินทาง การจองรายการท่องเที่ยว การยืนยันการเดินทาง เช่น หนังสือเดินทางอนุญาตเข้าประเทศ เป็นต้น

ขั้นที่ 7 การเดินทางท่องเที่ยว (Travel) เป็นการออกเดินทางจากบ้านเพื่อท่องเที่ยวจนกระทั่งท่องเที่ยวเสร็จแล้วถึงกลับบ้าน

ขั้นที่ 8 ประสบการณ์นักท่องเที่ยว (Experience) เมื่อนักท่องเที่ยวได้มีการประเมินผลการเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นสถานที่ สภาพแวดล้อม ผู้คน การบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกก็จะได้ผลของประสบการณ์การท่องเที่ยว ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น

2 ลักษณะคือ มีความพึงพอใจและไม่มี ความพึงพอใจ

ขั้นที่ 9 ทศนคติของนักท่องเที่ยว (Attitude) เมื่อนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จากการท่องเที่ยวแล้ว ก็จะเกิดทัศนคติต่อการท่องเที่ยวครั้งนี้ ถ้าหากว่านักท่องเที่ยวความพึงพอใจก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวครั้งนี้ อาจทำให้เขากลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งหรือบอกเล่าให้บุคคลอื่นมาท่องเที่ยว ถ้าหากว่านักท่องเที่ยวได้รับความไม่พึงพอใจก็จะมีทัศนคติไม่ดีต่อการท่องเที่ยวครั้งนี้ อาจทำให้ไม่อยากเดินทางมาท่องเที่ยวอีกหรือบอกเล่าให้บุคคลอื่นไม่อยากเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวด้วย

ปัจจัยกำหนดความต้องการเดินทางท่องเที่ยว ปัจจัยกำหนดความต้องการเดินทางท่องเที่ยว หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้เกิดความ ต้องการเดินทางท่องเที่ยวของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งปัจจัยกำหนดความต้องการเดินทางท่องเที่ยวที่สำคัญมีอยู่หลายตัวด้วยกัน พอสรุปได้ 13 ปัจจัยดังต่อไปนี้คือ

1. ความเจริญทางเศรษฐกิจ ในช่วงที่เศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองการเดินทางท่องเที่ยวจะมีมากบริษัทต่าง ๆ อาจขอให้ธุรกิจนำเที่ยวช่วยจัดกรุ๊ปทัวร์แก่พนักงานของตนเดินทางท่องเที่ยวในที่ต่าง ๆ แต่ในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำธุรกิจประสบปัญหาการเดินทางท่องเที่ยวก็พลอยซบเซาลงด้วย

2. การเพิ่มขึ้นของรายได้ที่ใช้จ่ายได้ของประชาชน เมื่อประชาชนมีรายได้ที่ใช้จ่ายได้เพิ่มขึ้น ก็จะมีเงินเหลือเก็บไว้ท่องเที่ยว ถ้ามีเงินเหลือน้อยก็อาจท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใกล้ ๆ ถ้ามีเงินเหลือมากก็อยากท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวไกลออกไป ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น

3. ค่าใช้จ่ายการเดินทางท่องเที่ยว หากท้องถิ่นใดมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวสูงก็จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปน้อย หากท้องถิ่นใดมีค่าใช้จ่ายเดินทางท่องเที่ยวต่ำก็จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปมาก ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวประเภทมวลชนมีมากกว่านักท่องเที่ยวประเภทรายได้สูง

4. รสนิยมของประชาชน ท้องถิ่นใดที่ประชาชนมีรสนิยมชอบการเดินทางท่องเที่ยวก็จะทำให้มีการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น ท้องถิ่นใดที่ประชาชนไม่นิยมการเดินทางท่องเที่ยวก็จะทำให้การเดินทางท่องเที่ยวมีน้อยลง

5. ลัทธิเอาอย่าง เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวเมื่อคนในท้องถิ่นใดมีการเดินทางท่องเที่ยว ก็จะทำให้เกิด ลัทธิเอาอย่างหรือเกิดการชักจูงกัน ทำให้ท้องถิ่นอื่นมีการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้นตามไปด้วย

6. การกระจายตัวของประชากรทางภูมิศาสตร์ ท้องถิ่นใดมีญาติมิตรกระจายตัวไปยังที่ต่าง ๆ มากย่อมมีการเดินทางไปมาหาสู่กันมากด้วย ก็จะเกิดการขยายตัวของการเดินทางท่องเที่ยวตามไปด้วย

7. เวลาว่าง นับเป็นปัจจัยอีกตัวหนึ่งที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว คนเราจะเดินทางท่องเที่ยวได้ก็ต้องมีเวลาว่าง ยังมีเวลาว่างมากก็ยังมีโอกาสเดินทางท่องเที่ยวได้มากขึ้น

8. การพัฒนาหรือสร้างแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมหรือสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ขึ้นล้วนเป็นปัจจัย ให้มีการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

9. ฤดูกาล การเปลี่ยนแปลงฤดูกาลในแต่ละประเทศทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อหนีฤดูกาลที่ไม่เหมาะสม ย่อมส่งผลให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นฤดูกาลซึ่งมีส่วนสำคัญในการกำหนดลักษณะสิ่งดึงดูดใจให้เดินทางท่องเที่ยว เพื่อชมความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวด้วย เช่น นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปเล่นสกีก็ต้องไปช่วงฤดูหนาวที่มีปริมาณหิมะตก ทับถมมากพอ หรือจะไปดูดอกบัวตองบานก็จะต้องไปช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี เป็นต้น

10. การศึกษา การขยายตัวของการศึกษาและ โครงสร้างทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงช่วยให้คนมีการศึกษาสูงขึ้น และได้เรียนรู้เรื่องราวของสังคมอื่น จะทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น อีกทั้งการที่สตรีมีอิสระที่จะออกเดินทางท่องเที่ยวได้อย่างเสรี ย่อมทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น

11. สื่อมวลชน การพัฒนาทางเทคโนโลยีช่วยให้การโฆษณาเผยแพร่ข่าวสารการท่องเที่ยวของสื่อมวลชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การเผยแพร่ภาพทางโทรทัศน์ ผ่านดาวเทียม เป็นต้น ล้วนทำให้ประชาชนจำนวนมากสามารถรับข่าวสารการท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง และมีผลกระตุ้นให้เกิดความต้องการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น

12. การตลาดท่องเที่ยว การพัฒนาระบบการตลาดท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพช่วยให้การจัดจำหน่ายบริการท่องเที่ยวถึงมือลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น เช่น ระบบการเดินทางก่อนผ่อนชำระภายหลังหรือระบบการส่งข่าวสารถึงลูกค้าเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีการร่วมมือทางการตลาดระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวทั้งแนวตั้งและแนวนอน ในการจัดทำเอกสารนำเที่ยวรายการต่าง ๆ เผยแพร่โฆษณาออกไป ยิ่งเกิดการจูงใจให้มีการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น

13. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล ปัจจุบัน นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลมีความสำคัญต่อการเดินทางท่องเที่ยวมาก เช่น การประกาศปีการท่องเที่ยวไทยการอำนวยความสะดวกในการเข้าออกประเทศ การอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว การอนุญาตให้เข้าชมสถานที่สำคัญของทางราชการ การช่วยพัฒนาและอนุรักษ์

ทรัพยากรการท่องเที่ยว การส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว เป็นต้น ถ้วนแต่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของการเดินทางท่องเที่ยว

2. แนวคิดการปรับตัว

เป็นเรื่องธรรมดาที่ยุคสมัยเปลี่ยนไปจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมนุษย์ย่อมต้องการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่ง ไม่ว่าจะเป็น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งแวดล้อม องค์ประกอบปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในย่อมมีการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับตัวบุคคลและระดับสังคม การปรับตัวมีนักวิชาการหลายท่านให้คำนิยามให้ความหมายไว้อย่างมากมาย ผู้วิจัยจึงขอยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

โคลด์แมน (Coleman, 1980) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับเปลี่ยนตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านความต้องการ หรืออื่น ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นต้องเผชิญ

สุชา จันทรเฒ (2543: 31) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า กระบวนการที่บุคคลได้แสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมที่พวกเขาต้องเผชิญ มนุษย์ทุกคนมีการปรับตัวเป็นเรื่องธรรมชาติตราบดีที่มนุษย์คนนั้นยังมีชีวิตอยู่ย่อมมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อแก้ปัญหา เพื่อทำงาน เพื่อยังชีพ เพื่อสนองความต้องการทางกายภาพ จิตภาพ และความต้องการทางสังคม

วิไลวรรณ ศรีสงคราม และคณะ (2549) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า ความพยายามของบุคคลในการแสวงหาแนวทาง วิธีการที่จะลดสภาวะความเครียดทางอารมณ์ที่เกิดจากการไม่สมหวังหรือตามที่ตั้งใจสิ่งแวดล้อมคาดหวัง ทั้งนี้ยังมีความเชื่อมโยงถึงการปรับตัวพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสิ่งแวดล้อม ความพยายามในการปรับตัวมีจุดประสงค์เพื่อให้มีความสามารถในการดำเนินชีวิตต่อไปได้ สาเหตุที่เป็นปัจจัยทำให้เกิดการปรับตัวเกิดขึ้นมาจากตัวบุคคลมีความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรือช้ากว่าที่กำหนดหากบุคคลนั้นไม่เกิดการปรับตัวขึ้นบุคคลนั้นจะเกิดสภาวะกดดันทางจิตใจเมื่อไม่สามารถปรับตัวหรือลดความกดดันที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม บุคคลนั้นอาจมีปัญหาด้านสุขภาพจิตตามมา

จากความหมายของการปรับตัวที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมดังที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การปรับตัวหมายถึงกระบวนการที่ตัวบุคคลมีความพยายามที่จะปรับเปลี่ยนปรับแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับตัวบุคคลที่เกิดขึ้นกับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การปรับตัวของบุคคลเกิดขึ้นในหลายด้านไม่ว่าจะเป็น ด้านส่วนบุคคลเช่น อารมณ์บุคลิกภาพ จิตใจ หรือด้านสังคม สภาพแวดล้อมภายนอก ให้เกิดความเหมาะสม สมดุล และสอดคล้องกันเปรียบเทียบเป็นสิ่งที่ซับซ้อนอย่างเป็นระบบหากบุคคลไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือสังคมได้ก็อาจติดขัดเกิดปัญหาขึ้นเช่นเดียวกันกับพัฒนาการและการปรับตัวของการท่องเที่ยวในย่านเยาวราชที่กำลังเผชิญปัญหาเรื่องการท่องเที่ยวจากวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 หากผู้ประกอบการการท่องเที่ยวในย่านเยาวราชไม่มีการปรับตัวกับปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นอาจส่งผลให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ ตามมาได้

พื้นที่และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. พื้นที่วิจัย คือ อำเภอโขงเจียมและอำเภอสรินทร จังหวัดอุบลราชธานี

อำเภอโขงเจียม	ถ้าเหวสินธุ์ชัย, วัดถ้ำวังพญานาค
อำเภอสรินทร	วัดป่าโพธิญาณ, วัดสิรินธรวรารามภูพร้าว

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การศึกษาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีใหม่ หลังการแพร่ระบาดโควิด ๑๙ คือ ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าอาวาสและนักท่องเที่ยว ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยถือเอาประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างอันประกอบด้วย

1) ผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน 2 คน	(อำเภอละ 1 คน)
2) เจ้าอาวาส	จำนวน 4 รูป	(วัดละ 1 รูป)
3) นักท่องเที่ยว	จำนวน 24 คน	(วัดละ 6 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีใหม่ หลังการแพร่ระบาดของโควิด 19 กรณีศึกษา อำเภอสิรินธรและอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี” เพื่อศึกษาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดของโควิด 19 และเพื่อศึกษาแนวทางการท่องเที่ยววิถีใหม่หลังการแพร่ระบาดของโควิด ๑๙ โดยดำเนินการและใช้เครื่องมือที่สำคัญ ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ (Inter View) โดยคณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) ผู้เชี่ยวชาญระดับท้องถิ่น ผู้นำชุมชน เจ้าอาวาส/พระสงฆ์ และนักท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอโขงเจียมและอำเภอสิรินธร โดยพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ ด้วยวิธีการดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังการแพร่ระบาดของโควิด ๑๙ และแนวทางการท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดของโควิด ๑๙

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย

1.3 ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

1.4 สร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อสอบถามประเด็นที่ต้องการศึกษาแบบเจาะลึก โดยกำหนดประเด็นข้อคำถามแนวทางการสัมภาษณ์ ไว้ล่วงหน้า ตามระเบียบวิธีวิจัยให้เนื้อหาสาระครอบคลุม งานวิจัย

1.5 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

(1) ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้พัฒนาขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญประจำสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้าน โครงสร้างและภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และ ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนในการใช้ ภาษา

(2) นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงและแก้จน “ผ่าน” ทุกท่านตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไป สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีวิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงเอกสาร (Documentary Study) เพื่อศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และหลักฐานจากการศึกษาข้อมูลชั้นทุติยภูมิ จากตำรา หนังสือ บทความ วารสาร เอกสาร งานวิทยานิพนธ์ งานวิจัย รวมทั้งสื่อ อินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังการแพร่ระบาดของโควิด 19 และแนวทางการท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดของโควิด 19

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยขอหนังสือจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายอำเภอและเจ้าอาวาสของโขงเจียมและอำเภอสิรินธรที่ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ศึกษาเพื่อขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูลการสำรวจเชิงประจักษ์และการสัมภาษณ์ ตามประเด็นการสัมภาษณ์ โดยติดต่อประสานงานเพื่อยืนยัน กำหนดการสัมภาษณ์ทุกครั้งและทำการบันทึกในเอกสารด้วยผู้ทำการศึกษาวิจัยเองทุกสถานที่ หากผู้ทำการสัมภาษณ์ประสงค์ จะบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อนทุกครั้ง กำหนดนัดหมายในการปฏิทินการสัมภาษณ์ควร อยู่ในระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม คือสิ้นเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2565 เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ประกอบกับ การสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทั้งในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลเชิงประจักษ์จากการสัมภาษณ์ การปฏิบัติกิจกรรมการเชิงพื้นที่แบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัย

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ตามประเด็นหัวข้อดังนี้

- 1) ศึกษาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดโควิด 19
- 2) ศึกษาแนวทางการท่องเที่ยววิถีใหม่หลังการแพร่ระบาดโควิด 19

ทั้งนี้ให้เห็นองค์ประกอบตามลักษณะข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพมาประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามลำดับต่อไป

สรุปกระบวนการวิจัย

การศึกษาวิจัย “การศึกษาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีใหม่ หลังการแพร่ระบาดโควิด 19 กรณีศึกษา อำเภอสิรินธรและอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี” มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดโควิด 19 2) เพื่อศึกษาแนวทางการท่องเที่ยววิถีใหม่หลังการแพร่ระบาดโควิด 19 เป็นการศึกษาแบบผสมผสานที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพจากกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าอาวาส และนักท่องเที่ยว รวมทั้งหมด จำนวน 30 คน โดยใช้การสัมภาษณ์ในเชิงลึก (Interviews) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Observations Participant) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เป็นเครื่องมือในการศึกษาแล้วนำข้อมูลที่ได้จากกระบวนการวิจัยมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ในเชิงคุณภาพ เพื่ออธิบายผลการวิจัยตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การวิจัย

บทสรุป

การท่องเที่ยวเชิงพุทธในยุค New Normal เป็นการส่งเสริมพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงพุทธให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ด้วยการพัฒนานวัตกรรมระบบสารสนเทศด้านการท่องเที่ยว มีระบบข้อมูลและการสืบค้นข้อมูลภายในสถานที่ท่องเที่ยวได้ง่าย มีการบริหารข้อมูลครบวงจร ทั้งข้อมูลการเดินทาง ข้อมูลพื้นฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ ข้อมูลการจองที่พักออนไลน์ตลอดจนการสร้างแอปพลิเคชันให้นักท่องเที่ยวสามารถประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ซึ่งการสร้างนวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธนี้เป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อช่วยในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเกี่ยวกับการท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ และการท่องเที่ยวสากลของโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด สอดรับกับการท่องเที่ยวที่มีส่วนประสมต่อระบบเศรษฐกิจทางพระพุทธศาสนาจะต้องกลายเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ ที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์และวิถีทางวัฒนธรรมแบบเดิมๆ ได้อย่างปลอดภัยภายใต้มาตรการที่สร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวผ่านการพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยของวัดและแหล่งท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในระดับสูงการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการร่วมสร้างความสุขและความประทับใจการพัฒนาเทคโนโลยีทันสมัยมากขึ้นและการมีส่วนร่วมของชุมชนและนักท่องเที่ยวซึ่งเชื่อว่าการสร้างความพร้อมและความใส่ใจที่ลดผลกระทบระบอบใหม่ของโรคอุบัติใหม่น่าจะเป็นการปรับตัวได้และช่วยเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ภายใต้คุณค่าเดิมให้คงอยู่ของการท่องเที่ยวเชิงพุทธร่วมกันชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- ประสิทธิ์ ทองอ่อน. (2542). **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน**. กรุงเทพฯ: เวิร์ดเวฟการศึกษา.
- วิไลวรรณ ศรีสงคราม และคณะ. (2549). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- สุชา จันทร์เอม. (2543). **จิตวิทยาเด็ก**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรรัตน์ เตชาทวีวรรณ. (2544). **เอกสารประกอบการสอน วิชาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว (Tourist Behavior)**.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Coleman, J. C. (1980). **Abnormal psychology and modern life (6th ed.)**. Scott: Foresman.
- Cronbach, L.J. (1972). **Essential of Psychological Testing (3rd ed)**. New York : Harper&Row.

๑ มาตรฐานทางจริยธรรมของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์

1. หน้าที่และความรับผิดชอบของบรรณาธิการ

บรรณาธิการควรจะต้องรับผิดชอบต่อทุกสิ่งที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร ในความรับผิดชอบของตน กล่าวคือ:

- ดำเนินการให้ตรงตามความประสงค์ของผู้อ่านและผู้นิพนธ์
- ปรับปรุงวารสารอย่างสม่ำเสมอ
- รับรองคุณภาพของงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์
- สนับสนุนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
- คงไว้ซึ่งความถูกต้องของผลงานทางวิชาการ
- ปกป้องมาตรฐานของทรัพย์สินทางปัญญาจากความต้องการทางธุรกิจ
- เต็มใจที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดการตีพิมพ์ การทำให้เกิดความกระจ่าง การถอด-ถอนบทความ และการขออภัยหากจำเป็น

2. หน้าที่ของบรรณาธิการต่อผู้อ่าน

- ควรแจ้งให้ผู้อ่านทราบเกี่ยวกับผู้ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยและบทบาทของผู้ให้ทุนวิจัยในการทำวิจัยนั้น ๆ

หน้าที่ของบรรณาธิการต่อผู้นิพนธ์

- บรรณาธิการควรดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้มั่นใจในคุณภาพของบทความที่ตีพิมพ์ เพื่อรับรองคุณภาพของงานวิจัยที่ตีพิมพ์ และตระหนักว่าวารสาร และแต่ละส่วนของวารสาร มีวัตถุประสงค์และมาตรฐานที่ต่างกัน
- การตัดสินใจของบรรณาธิการต่อการยอมรับหรือปฏิเสธบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์ ควรขึ้นอยู่กับความสำคัญ ความใหม่ และความชัดเจนของบทความวิจัย ตลอดจนความเกี่ยวข้องกับขอบเขตของวารสาร
- ควรมีการชี้แจงหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบประเมินบทความ (peer review) นอกจากนี้ บรรณาธิการควรมีความพร้อมในการชี้แจงความเปี่ยงเบนต่างๆ จากกระบวนการตรวจสอบที่ได้รับอนุมัติ
- วารสารควรมีช่องทางให้ผู้นิพนธ์อุทธรณ์ได้หากผู้นิพนธ์มีความคิดเห็นแตกต่างจากการตัดสินใจของบรรณาธิการ
- บรรณาธิการควรจัดพิมพ์คำแนะนำแก่ผู้นิพนธ์ในทุกประเด็นที่บรรณาธิการคาดหวัง ในทุกเรื่องที่ผู้นิพนธ์ควรรับทราบ และควรมีการปรับปรุงคำแนะนำให้ทันสมัยอยู่เสมอ พร้อมทั้งควรมีการอ้างอิงหรือการเชื่อมโยงกับระเบียบดังกล่าวนี้ด้วย
- บรรณาธิการไม่ควรเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจในการตอบรับบทความที่ถูกปฏิเสธการตีพิมพ์ไปแล้ว ยกเว้นมีปัญหาร้ายแรงเกิดขึ้นในระหว่างการส่งบทความมารับการพิจารณา
- บรรณาธิการใหม่ไม่กลับคำตัดสินใจมาตีพิมพ์บทความที่บรรณาธิการคนก่อนตอบปฏิเสธไปแล้ว ยกเว้นมีการพิสูจน์ถึงปัญหาร้ายแรงที่เกิดขึ้น

3. หน้าที่ของบรรณาธิการต่อผู้ประเมินบทความ

- บรรณาธิการควรจัดพิมพ์คำแนะนำแก่ผู้ประเมินบทความในทุกประเด็นที่บรรณาธิการคาดหวัง และควรมีการปรับปรุงคำแนะนำให้ทันสมัยอยู่เสมอ พร้อมทั้งควรมีการอ้างอิงหรือการเชื่อมโยงกับระเบียบดังกล่าวนี้ด้วย
- บรรณาธิการควรมีระบบที่ปกป้องข้อมูลส่วนตัวของผู้ประเมินบทความ ยกเว้นวารสารนั้นมีการประเมินบทความแบบเปิดที่ได้แจ้งให้ผู้นิพนธ์และผู้ประเมินรับทราบล่วงหน้าแล้ว

4. กระบวนการพิจารณาประเมินบทความ

- บรรณาธิการควรมีระบบที่ทำให้มั่นใจได้ว่าบทความที่ส่งเข้ามาয়วารสาร จะได้รับการปกปิดเป็นความลับในระหว่างขั้นตอนการพิจารณาประเมิน

5. การร้องเรียน

- บรรณาธิการควรดำเนินการตามขั้นตอนที่ปรากฏในผังการทำงานที่กำหนดโดยคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์

- บรรณาธิการควรมีการตอบกลับคำร้องเรียนในทันที และควรแสดงให้ผู้ร้องเรียนมั่นใจได้ว่าสามารถร้องเรียนได้อีกหากยังไม่พอใจ ซึ่งกลไกดังกล่าวนี้ควรปรากฏชัดเจนในวารสาร และควรรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการส่งเรื่องที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขไปให้คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์

6. การสนับสนุนการอภิปราย

- ควรมีการเปิดเผยคำวิจารณ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร ยกเว้นบรรณาธิการจะมีเหตุผลอื่นที่ดีเพียงพอในการไม่เปิดเผยคำวิจารณ์นั้น
- ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีพันธบทความที่มีคนอื่นวิจารณ์ให้สามารถชี้แจงตอบกลับได้ นอกจากนี้การศึกษาวิจัยที่มีผลขัดแย้งกับบทความวิจัยที่ลงตีพิมพ์ไปแล้ว ก็ควรได้รับโอกาสนี้เช่นกัน
- การศึกษาวิจัยที่มีการรายงานผลการวิจัยในด้านลบก็ควรรวมไว้ในบทความด้วย ไม่ควรตัดส่วนนี้ออกไป

7. สนับสนุนความถูกต้องทางวิชาการ

- บรรณาธิการควรทำให้เกิดความมั่นใจว่ารายละเอียดทุกส่วนในบทความวิจัยที่มีการตีพิมพ์ในวารสาร ต้องเป็นไปตามหลักจริยธรรมสากลที่ได้รับการยอมรับ
- บรรณาธิการควรรหาหลักฐานเพื่อให้มั่นใจว่างานวิจัยทุกชิ้นที่จะตีพิมพ์นั้นได้รับการอนุมัติและเห็นชอบโดยคณะบุคคลที่มีอำนาจ (เช่น คณะกรรมการทางจริยธรรมด้านงานวิจัย คณะกรรมการพิจารณาบทความวิจัยของสถาบัน เป็นต้น) อย่างไรก็ตามบรรณาธิการควรระลึกไว้เสมอว่าการพิจารณาอนุมัตินั้นไม่ได้เป็นการรับประกันว่างานวิจัยนั้นถูกต้องตามหลักจริยธรรมเสมอไป

8. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

- บรรณาธิการควรปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นความลับ (เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างคนไข้และแพทย์ เป็นต้น) ดังนั้นบรรณาธิการจึงต้องมีหนังสือยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากคนไข้ หากชื่อ หรือ รูปของคนไข้ปรากฏในรายงานหรือบทความ อย่างไรก็ตามบรรณาธิการสามารถตีพิมพ์บทความได้โดยไม่ต้องมีเอกสารยินยอมหากบทความนั้นมีความสำคัญต่อสุขภาพของคนทั่วไป (หรือมีความสำคัญในบางเรื่อง) หรือมีความยากลำบากในการได้มาซึ่งเอกสารยินยอม และบุคคลผู้นั้นไม่คัดค้านต่อการตีพิมพ์เผยแพร่ (จึงต้องมีการปฏิบัติตามเงื่อนไขสามประการดังกล่าว)

9. การติดตามความประพฤติมิชอบ

- บรรณาธิการมีหน้าที่ติดตามความประพฤติมิชอบในกรณีเกิดข้อสงสัย ซึ่งรวมถึงบทความวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์และยังไม่ได้มีการตีพิมพ์
- บรรณาธิการไม่ควรปฏิเสธบทความวิจัยที่อาจจะมีความผิดในทันทีทันใด บรรณาธิการมีหน้าที่ต้องติดตามบทความวิจัยที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบเพื่อหาข้อเท็จจริง
- บรรณาธิการควรแสวงหาคำตอบจากบุคคลผู้ถูกกล่าวหา ก่อน แต่หากยังไม่พอใจต่อคำตอบที่ได้รับให้สอบถามหัวหน้าหรือคณะบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ซึ่งในบางครั้งอาจเป็นหน่วยงานที่ออกกฎระเบียบ) เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง
- บรรณาธิการควรดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในผังการทำงานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์เมื่อความจำเป็นต้องใช้
- บรรณาธิการควรพยายามทำให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องด้วยหลักเหตุและผล แต่หากไม่ได้ดำเนินการดังกล่าวบรรณาธิการควรชวนหาทางแก้ไขปัญหาซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่ยากแต่ก็เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญ

10. การรับรองความถูกต้องของผลงานทางวิชาการ

- เมื่อมีการรับรู้ว่ามีบทความไม่ถูกต้องเกิดขึ้นกับบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ไปแล้ว รวมถึงมีประโยชน์นำไปสู่ความเข้าใจผิด หรือเป็นรายงานที่บิดเบือนข้อเท็จจริง บรรณาธิการต้องแก้ไขทันทีและด้วยความชัดเจน
- หากปรากฏการประพฤติทุจริตภายหลังการดำเนินการตรวจสอบแล้ว บรรณาธิการต้องดำเนินการเพิกถอนบทความนั้นด้วยความชัดเจนที่จะสามารถพิสูจน์ได้ ทั้งนี้การเพิกถอนนี้ต้องให้ผู้อ่านและระบบฐานข้อมูลอื่นๆทราบด้วย

11. ความสัมพันธ์กับเจ้าของวารสารและสำนักพิมพ์

- ความสัมพันธ์ของบรรณาธิการต่อสำนักพิมพ์และเจ้าของวารสารมักมีความซับซ้อน อย่างไรก็ตามควรมีพื้นฐานอยู่บนความเป็นอิสระของบรรณาธิการ และแม้ว่าสภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจและการเมืองของวารสารจะเป็นเช่นไร บรรณาธิการควรพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการรับบทความเพื่อตีพิมพ์โดยยึดคุณภาพและความเหมาะสมกับผู้อ่านมากกว่าผลตอบแทนทางการเงินหรือการเมือง

12. ประเด็นพิจารณาที่เกี่ยวข้องในเชิงพาณิชย์

- บรรณาธิการควรประกาศนโยบายในด้านการโฆษณาที่เน้นเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระของวารสาร และในการตีพิมพ์ส่วนเสริมหรือเพิ่มเติมใดๆ ของวารสาร
- บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์การโฆษณาที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด และต้องยืนยันที่จะตีพิมพ์คำวิจารณ์ต่างๆ ทั้งนี้ให้ยึดถือเกณฑ์เดียวกันกับการพิจารณาส่วนต่างๆ ของวารสาร
- ในการนำบทความเดิมมาพิมพ์ใหม่นั้น ต้องให้คงลักษณะเดิมทุกประการยกเว้นหากจะมีการเพิ่มเติมส่วนที่แก้ไข

13. ผลประโยชน์ทับซ้อน

- บรรณาธิการควรมีระบบในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน(การขัดกันด้านผลประโยชน์)ของบรรณาธิการเอง รวมทั้งของเจ้าหน้าที่วารสาร ผู้นิพนธ์ ผู้ประเมินบทความ และสมาชิกกองบรรณาธิการ

14. กระบวนการจัดการกับข้อร้องเรียนที่มีต่อบรรณาธิการที่มีการส่งมาให้คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์

- ข้อร้องเรียนของ ผู้นิพนธ์ ผู้อ่าน ผู้ประเมิน บรรณาธิการหรือสำนักพิมพ์วารสารอาจมีการส่งมาให้ คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ พิจารณา อย่างไรก็ตามข้อร้องเรียนต่าง ๆ จะส่งมาได้ต่อเมื่อ บรรณาธิการ/วารสารที่เป็นปัญหาเป็นสมาชิกของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
- ในการร้องเรียนบรรณาธิการวารสารนั้น ต้องร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรไปที่บรรณาธิการโดยตรงก่อนในขั้นตอนแรกควรทำการร้องเรียนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรต่อบรรณาธิการวารสารโดยตรงหากข้อร้องเรียนไม่ได้รับการแก้ไขเป็นที่น่าพอใจ ก็สามารถยื่นข้อร้องเรียนนั้นต่อคณะกรรมการต้นสังกัดของบรรณาธิการหรือผู้ตรวจการหน่วยงานใดๆ (ถ้ามี)
- ข้อร้องเรียนที่ผ่านขั้นตอนการร้องเรียนต่อวารสารเท่านั้นจึงจะสามารถส่งต่อมาให้คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ได้ ทั้งนี้ให้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกอย่างมาด้วย
- คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์จะรับข้อร้องเรียนภายใน 6 เดือนหลังจากวารสารได้พิจารณาข้อร้องเรียนเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์อาจพิจารณานอกระยะเวลาดังกล่าวนี้เป็นกรณีพิเศษได้
- คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์จะไม่พิจารณาการร้องเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาของการตัดสินใจตีพิมพ์บทความของบรรณาธิการ (แต่จะพิจารณากระบวนการ) หรือข้อวิจารณ์เกี่ยวกับเนื้อหาในบทบรรณาธิการ
- คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์จะไม่พิจารณาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าการเผยแพร่เอกสารมาตรฐานทางจริยธรรมนี้

15. เมื่อการร้องเรียนมีการส่งต่อมาให้คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์:

- ผู้ร้องเรียนยื่นข้อร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ
- เจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ตรวจสอบเพื่อยืนยันข้อร้องเรียนตามประเด็นต่อไปนี้:
  - เป็นข้อร้องเรียนต่อสมาชิกในคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
  - เป็นข้อร้องเรียนที่อยู่ในขอบเขตการทำงานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
  - เป็นข้อร้องเรียนที่ไม่ได้รับการแก้ไขภายหลังส่งให้วารสารพิจารณาตามกระบวนการ
  - เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ (วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2562)
- ผู้ร้องเรียนต้องส่งเอกสารหลักฐานทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการร้องเรียนต่อวารสารที่วารสารรับทราบข้อร้องเรียนนั้น เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประธานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
- ประธานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ทำการแจ้งให้บรรณาธิการของวารสารทราบถึงข้อร้องเรียนที่ส่งต่อมายังคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
- สถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น:

- บรรณาธิการไม่ให้ความร่วมมือ ในกรณีนี้ประธานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์จะทำการแจ้งให้ผู้ร้องเรียนและเจ้าของวารสารรับทราบ
- บรรณาธิการตอบข้อร้องเรียนโดยมีประเด็นดังนี้:
  - ประธานของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์และตัวแทน 1 คน ซึ่งได้รับการเสนอชื่อโดยสมาชิกในสภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ ร่วมกันพิจารณาตัดสินว่าวารสารได้จัดการข้อร้องเรียนจนเป็นที่น่าพอใจแล้ว และได้แจ้งข้อมูลต่อผู้ร้องเรียนและบรรณาธิการ
  - ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์และตัวแทน 1 คน ซึ่งได้รับการเสนอชื่อโดยสมาชิกในสภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ ร่วมกันตัดสินว่ามีความจำเป็นที่ต้องตรวจสอบเพิ่มเติม และได้แจ้งข้อมูลต่อผู้ร้องเรียนและบรรณาธิการวารสาร และทำรายงานการดำเนินการดังกล่าวเสนอไปยังคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องของสภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์
- คณะอนุกรรมการที่พิจารณาตัดสินข้อร้องเรียนควรประกอบไปด้วย ประธาน 1 ท่านและสมาชิกของสภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์จำนวน 3 ท่านเป็นอย่างน้อย ซึ่งสมาชิกจำนวน 2 ท่านต้องไม่ใช่บรรณาธิการ และไม่มีสมาชิกของคณะอนุกรรมการท่านใดที่เป็นสมาชิกของสำนักพิมพ์ (หรือต้นสังกัด) เดียวกัน กับบรรณาธิการผู้ถูกร้องเรียน
- หากประธานดำรงตำแหน่งอยู่ในสำนักพิมพ์ (หรือต้นสังกัด) เดียวกันกับบรรณาธิการผู้ถูกร้องเรียน ประธานจะทำการแต่งตั้งรองประธานที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาดูแลเอกสารต่างๆ แทน
- เมื่อข้อร้องเรียนส่งมาถึงคณะอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการอาจจะดำเนินการต่อไปนี้
  - เพิกถอนข้อร้องเรียน และแจ้งเหตุผลต่อผู้ร้องเรียนและบรรณาธิการ
  - ลงความเห็นว่าเป็นการฝ่าฝืนระเบียบที่กำหนด
  - เมื่อคณะอนุกรรมการลงความเห็นว่าเป็นการฝ่าฝืนระเบียบที่กำหนด ให้ทำรายงานเสนอต่อสภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์โดยอธิบายถึงลักษณะของการฝ่าฝืนและให้คำแนะนำว่าจะดำเนินการอย่างไร
- สภาคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ทำการพิจารณารายงานดังกล่าว ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนข้อแนะนำได้ หลังจากนั้นจะทำการแจ้งให้ผู้ร้องเรียน บรรณาธิการ และเจ้าของสำนักพิมพ์ (วารสาร) รับทราบถึงข้อแนะนำสุดท้ายซึ่งอาจมีดังนี้:
  - ให้บรรณาธิการทำการขอโทษต่อผู้ร้องเรียนตามข้อร้องเรียนที่ได้รับ
  - ให้บรรณาธิการทำการลงข้อความที่ได้รับจากคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ในวารสารของตน
  - ให้วารสารทำการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการของวารสาร
  - ให้บรรณาธิการลาออกจากสมาชิกภาพของคณะกรรมการจริยธรรม ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือ
  - ให้บรรณาธิการดำเนินการใดๆ ตามที่คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์มีความเห็นว่ามีเหมาะสมต่อกรณีดังกล่าว
  - **ขั้นตอนการอุทธรณ์**
- ผู้ร้องเรียนสามารถอุทธรณ์ต่อข้อแนะนำของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ได้ โดยสามารถร้องขอรายละเอียดของผู้ที่ต้องติดต่อได้ที่คณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์

แปลจาก <http://www.publicationethics.org/files/2008%20Code%20of%20Conduct.pdf>

โดย ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre)

ใบสมัครสมาชิกวารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้าพเจ้า.....
สาขา.....คณะ.....
หน่วยงาน/สถาบัน.....
ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่อยู่จัดส่ง).....
.....
เบอร์โทรศัพท์.....อีเมล.....

ค่าใช้จ่ายในการพิจารณาตีพิมพ์วารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นค่าประเมินคุณภาพ บทความวิชาการ/วิจัย จำนวน 1,500 บาท (บุคลากร และนักศึกษาภายใน)

ค่าใช้จ่ายในการพิจารณาตีพิมพ์วารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นค่าประเมินคุณภาพ บทความวิชาการ/วิจัย จำนวน 2,000 บาท (อาจารย์และนักศึกษาภายนอก, บุคคลทั่วไป)

ค่าขอสมัครเป็นสมาชิกวารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ค่าสมาชิกปีละ 100 บาท)

กำหนด.....ปี ตั้งแต่ปีที่.....ฉบับที่.....ถึงปีที่.....ฉบับที่.....พ.ศ.....

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้จัดส่งธนบัตร/เงินสด จำนวน.....บาท มาด้วยแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

วันที่.....

กำหนดเผยแพร่

2 ฉบับต่อปี

การบอกรับและการติดต่อ

- ชำระเงินสดได้ที่ กองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ส่งธนบัตรสั่งจ่าย **ปน.รฐสมิแล 94001** ชื่อผู้รับ: นายรังสรรค์ วัฒนาชัยวัฒน์ ส่งมาที่:
กองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬาทานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ช.10 ถ.สามัคคีสาย ข ต.รฐสมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000 โทร. 0-7345-0071, 0-7345-0075
โทรสาร 0-7345-0074 E-mail: journal.pn@mcu.ac.th

“การจัดการศึกษาเพื่อสร้างพุทธนวัตกรรม
ในการพัฒนาจิตใจและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
ของประชาชน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้”

สำนักงานกองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬาทานีปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓๔๐ ซอย ๑๐ ถนนสามัคคี สาย ข. ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐
โทร. ๐-๙๓๔๕-๐๐๗/๑, ๐-๙๓๔๕-๐๐๗/๕ โทรสาร. ๐-๙๓๔๕-๐๐๗/๔
E-mail : Journol.pn@mcu.ac.th เว็บไซต์ <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/mcupnpbcr/search>